

ANALÝZA VÝVOJE SOCIÁLNÍ STRUKTURY VELKÝCH PRAŽSKÝCH SÍDLIŠT MEZI LETY 2001 A 2011

Mgr. Michal Němec
RNDr. Tomáš Brabec, Ph.D.

březen 2015

IPR Praha, Sekce strategií a politik, Kancelář strategie a rozvoje, oddělení analýz a prognóz

Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

© Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2015

Všechna práva vyhrazena.

ISBN 978-80-87931-32-5 (PDF)

Obsah

Úvod	4
Hlavní závěry.....	5
1 Vymezení analyzovaných sídlišť	8
2 Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011	10
2.1 Vývoj počtu obyvatel.....	10
2.2 Věková struktura.....	12
2.3 Vzdělanostní struktura.....	15
2.4 Struktura obyvatelstva podle občanství.....	18
2.5 Podíl domácností jednotlivců a neúplných rodin	20
2.6 Nezaměstnanost.....	23
2.7 Struktura zaměstnanosti.....	24
2.8 Syntetické hodnocení a typologie analyzovaných sídlišť.....	27
3 Prognóza vývoje počtu obyvatel a věkové struktury velkých pražských sídlišť do roku 2020.....	29
3.1 Prognóza počtu obyvatel.....	29
3.2 Prognóza věkové struktury.....	31
4 Přehledové listy jednotlivých sídlišť.....	32
4.1 Sídliště Barrandov.....	33
4.2 Sídliště Bohnice.....	34
4.3 Sídliště Černý Most.....	35
4.4 Sídliště Ďáblice.....	36
4.5 Jihozápadní Město – Lužiny	37
4.6 Jihozápadní Město – Nové Butovice	38
4.7 Jihozápadní Město – Stodůlky.....	39
4.8 Jihozápadní Město – Velká Ohrada.....	40
4.9 Jižní Město I	41
4.10 Jižní Město II.....	42
4.11 Sídliště Letňany	43
4.12 Sídliště Lhotka–Libuš.....	44
4.13 Sídliště Malešice.....	45
4.14 Sídliště Modřany.....	46
4.15 Sídliště Petrovice	47
4.16 Sídliště Prosek	48
4.17 Sídliště Řepy	49
Seznam použitých zdrojů	50
Seznam schémat, tabulek a grafů	51

Úvod

Význam a aktuálnost tématu panelových sídlišť je v kontextu hl. m. Prahy značná. Nejenomže sídliště jsou velmi výrazným a někdy i kontroverzně vnímaným prvkem v rámci fyzické struktury hlavního města, ale především představují bydliště a každodenní životní prostor pro více než jednu třetinu obyvatel Prahy. Pro značnou koncentraci hromadného bydlení lze vnímat zvýšení kvality života obyvatel sídlišť jako jedno z celoměstských témat strategického významu. Naprostá většina obyvatel pražských sídlišť žije v bytech postavených během druhé poloviny 20. století panelovou technologií (to se týká téměř 200 tisíc bytů), z níž vyplývají určitá specifika i problémy užitného, stavebně-technického, energetického, ale i urbanistického a architektonického charakteru. Řada z těchto problémů byla částečně eliminována provedenými revitalizačními akcemi zaměřenými na modernizaci sídlištního domovního a bytového fondu (Němec, 2011), v menším rozsahu a s určitým zpožděním probíhá i revitalizace vnějšího prostředí sídlišť.

V neposlední řadě jsou panelová sídliště velmi často spojována s problematikou sociální. To souvisí primárně se změnou celospolečenských poměrů po roce 1989 a s následně vyvolanými procesy (např. privatizace bytového fondu, relativní nárůst nákladů na bydlení, suburbanizace vyvolaná mj. i v důsledku vzrušující příjmové heterogeneity obyvatelstva, změny požadavků na kvalitu bydlení aj.), v důsledku kterých došlo v posledním období ke změnám některých socioekonomických i demografických charakteristik obyvatelstva (nejen) sídlišť. Podle mnoha mediálních, ale i odborných příspěvků jsou tyto změny vesměs negativního rázu a mají za následek zhoršující se sociální strukturu obyvatelstva panelových sídlišť. V extrémní poloze se setkáváme především v mediálním prostoru s tím, že panelové domy a byty jsou nadále pejorativně označovány za „králíkárny“ a panelová sídliště – po vzoru některých příkladů ze západní Evropy – za potenciální ghettá chudých a sociálně vyloučených obyvatel.¹ Na druhou stranu existuje i řada obhájců destigmatizace sídlišť, kteří v zásadě tvrdí, že kvalita obytného i sociálního prostředí se na sídlištích v zásadě neliší od ostatních typů městské zástavby.

V důsledku výše naznačených diskuzí a polemik zpracoval Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR Praha) na základě statistických dat *Analýzu vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011*, která má za cíl prověřit, zda se sociální struktura obyvatelstva pražských sídlišť skutečně významným způsobem odlišuje od ostatních oblastí hlavního města a zároveň jaké jsou trendy v jejím vývoji. Sekundárním cílem předkládané analýzy je zjistit, zda existují signifikantní rozdíly v sociální skladbě obyvatelstva v rámci jednotlivých analyzovaných sídlištních celků na území Prahy. Při zpracování analýzy jsme vycházeli ze vstupní hypotézy, že vzhledem ke značné koncentraci sídlištní zástavby na území Prahy a současně s ohledem na silnou poptávku po bydlení v hlavním městě a příznivé ekonomické postavení Prahy v kontextu ČR je sociální skladba obyvatelstva pražských sídlišť relativně příznivá a významně se neliší od celopražského průměru. S tím souvisí i náš předpoklad, že výchozí situace pražských sídlišť je z hlediska jejich sociální stability a perspektivy příhodnější v porovnání s ostatními městy v ČR (Temelová a kol., 2009).

Ve snaze postihnout sociální strukturu obyvatelstva pražských sídlišť jsme se zaměřili především na analýzu relevantních dat Českého statistického úřadu (ČSÚ) dvou posledních Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2001 a 2011. Za výchozí územní statistické jednotky byly zvoleny základní sídelní jednotky (ZSJ), ze kterých bylo možné zjednodušeně vyskládat větší sídlištní celky s počtem obyvatel 10 tisíc a více, které byly předmětem této analýzy (viz blíže kapitola 1. Vymezení analyzovaných sídlišť). Zvolené hodnotící indikátory implikující sociální skladbu obyvatelstva pražských sídlišť byly zaměřeny především na postihnutí těchto aspektů: vývoj počtu obyvatel v období 2001 až 2011, demografické charakteristiky – především s ohledem na problematiku stárnutí sídlišť, skladba obyvatel podle stupně nejvyššího dosaženého vzdělání, struktura obyvatel podle občanství, zastoupení domácností jednotlivců a neúplných rodin, podíl ekonomicky neaktivních obyvatel a nezaměstnaných, struktura zaměstnanosti podle postavení v zaměstnání a podle odvětví; na základě syntézy uvedených dílčích indikátorů byla vytvořena jednoduchá typologie analyzovaných pražských sídlišť.

Součástí předkládané analýzy je i část, která je věnována prognóze vývoje počtu obyvatel a věkové struktury velkých pražských sídlišť do roku 2020.

Výstupy z analýzy lze využít mimo jiné jako oporu při tvorbě koncepčních a strategických materiálů, které v současnosti IPR Praha připravuje (např. aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, Koncepce rozvoje veřejných prostranství pražských sídlišť apod.) a v neposlední řadě je lze chápat jako dílčí nezávislý příspěvek do veřejné diskuze týkající se sociální problematiky panelových sídlišť, která bývá někdy mnohem více založena na subjektivních názorech jednotlivých aktérů než na analýze statistických dat.

¹ Viz například http://bydleni.idnes.cz/odbornici-varuji-ze-sidlist-se-stanou-ghetta-fnf-/stavba.aspx?c=A051109_095213_dum_stavime_cap

Hlavní závěry

Sídliště, která představují významnou součást města naplňující jednu z klíčových funkčních složek města – bydlení, jsou v Praze domovem pro přibližně 450 tisíc obyvatel. Předmětem zkoumání předkládané Analýzy vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011 byly však pouze ty sídlištní celky, ve kterých žilo podle SLDB 2011 více než 10 tisíc obyvatel. Tomuto kritériu vyhovělo 16 (resp. 17) panelových sídlišť s více než 312 tisíci obyvateli (tj. čtvrtina obyvatel Prahy).

Sociální struktura sídlišť v porovnání s celopražským průměrem

Hlavním cílem analýzy bylo prověřit, zda se sociální skladba obyvatel velkých panelových sídlišť odlišuje od ostatních částí Prahy se zástavbou jiného typu a zda byl mezi roky 2001 až 2011 sociální vývoj sídlištních celků něčím specifický. Na základě vyhodnocených statistických ukazatelů lze pro analyzovaný soubor sídlišť konstatovat (ve struktuře podkapitol 2.1 až 2.7) tyto dílčí stěžejní závěry:

- V období 2001 až 2011 došlo v souboru velkých pražských sídlišť k mírnému poklesu počtu obyvatel, pro Prahu jako celek byl ale v minulé dekádě charakteristický relativně významný populační růst.
- Obyvatelstvo velkých pražských sídlišť se vyznačovalo v roce 2011 oproti celopražskému průměru mladší věkovou strukturou, proces stárnutí populace však na sídlištích probíhal v období 2001 až 2011 s vyšší intenzitou.
- Vzdělanostní struktura obyvatel analyzovaných sídlištních celků byla v roce 2011 mírně nepříznivější v porovnání s celopražským průměrem a vývoj od roku 2001 poukázal na relativní zhoršení vzdělanostní skladby obyvatel sídlišť vůči Praze jako celku.
- V uplynulé dekádě výrazně vzrostlo zastoupení cizinců ve velkých pražských sídlištních celcích, přesto byl podíl osob s jiným než českým občanstvím v rámci panelových sídlišť nižší než v celé Praze.
- Domácnosti jednotlivců a především pak neúplné rodiny, které jsou potenciálně vystaveny nadmernému sociálnímu stresu, nejsou na sídlištích zastoupeny četněji než v ostatních částech Prahy. Domácností jednotlivců je na sídlištích dokonce relativně méně a oproti celopražské situaci jsou zde ve větší míře zastoupeny vícečetné a rodinné domácnosti.
- V případě ukazatele míry nezaměstnanosti, jehož hodnota mezi lety 2001 a 2011 vzrostla, byly prokázány jen zcela zanedbatelné rozdíly mezi souborem velkých pražských sídlištních celků a celopražským průměrem.
- Obyvatelstvo analyzovaných sídlišť se oproti ostatním částem Prahy vyznačuje výraznějším zastoupením osob v zaměstnanecnému poměru a naopak nižším podílem podnikatelů (se zaměstnanci i bez zaměstnanců). Zároveň je na sídlištích mírně nižší zastoupení pracujících v některém z odvětví progresivního terciéru.

Na základě syntézy výše uvedených dílčích závěrů lze konstatovat, že analýza sice poukázala v případě analyzovaných sídlištních celků u většiny vyhodnocovaných indikátorů na určité odlišnosti ve skladbě obyvatelstva sídlišť oproti celopražskému průměru, které jsou nezřídka negativního charakteru, ale tyto **rozdíly nebyly natolik významné, aby na jejich základě bylo možné konstatovat jednoznačný závěr nepříznivé sociální skladby obyvatelstva v rámci pražských panelových sídlišť**. Z analýzy relevantních statistických ukazatelů vycházejících z hodnot ze SLDB 2011 lze vyvodit závěr, že **pražská sídliště jsou i nadále sociálně stabilními oblastmi bydlení s relativně promíšenou skladbou obyvatelstva**, čímž byla potvrzena jedna z našich vstupních hypotéz. Tento pozitivní závěr souvisí stále do značné míry i s tím, že „sídliště byla již v době svého vzniku pro naprostou většinu domácností jedinou dosažitelnou formou nového bydlení, tudíž neměla a dosud stále nemají charakter sociálního bydlení“ (Maier, 2003). Obyvatelstvo sídlišť bylo tedy již od počátku charakteristické smíšenou sociální skladbou a ani s ohledem na poslední vývoj nemůžeme v žádném případě hovořit o tom, že by obyvatelé pražských panelových sídlišť byli v současnosti ve větší míře ohroženi vysokou mírou chudoby či dokonce sociálním vyloučením, a to i přestože určitý posun k větší socioekonomické, resp. příjmové homogenitě sídlištního obyvatelstva se začíná objevovat již od 90. let, kdy domácnosti s opravdu vysokými příjmy již ve většině případů sídlištní byty opustily.

Přesto z analýzy vyplynuly určité nepříznivé trendy sociální struktury obyvatelstva, jež během období 2001 až 2011 odlišily sídliště od ostatních druhů městské zástavby a kterým je potřeba věnovat náležitou pozornost. Konkrétně jde především o úbytek počtu obyvatel sídlišť navzdory růstu populace v rámci celé Prahy, trend stárnutí populace, který na sídlištích probíhal intenzivněji oproti celopražské situaci. V neposlední řadě je potřeba reflektovat skutečnost, že ve srovnání s celopražským průměrem byl v kontextu analyzovaných sídlišť zaznamenán méně výrazný progres vzdělanostní úrovně obyvatelstva. **Pokud nedoje ke změně současných**

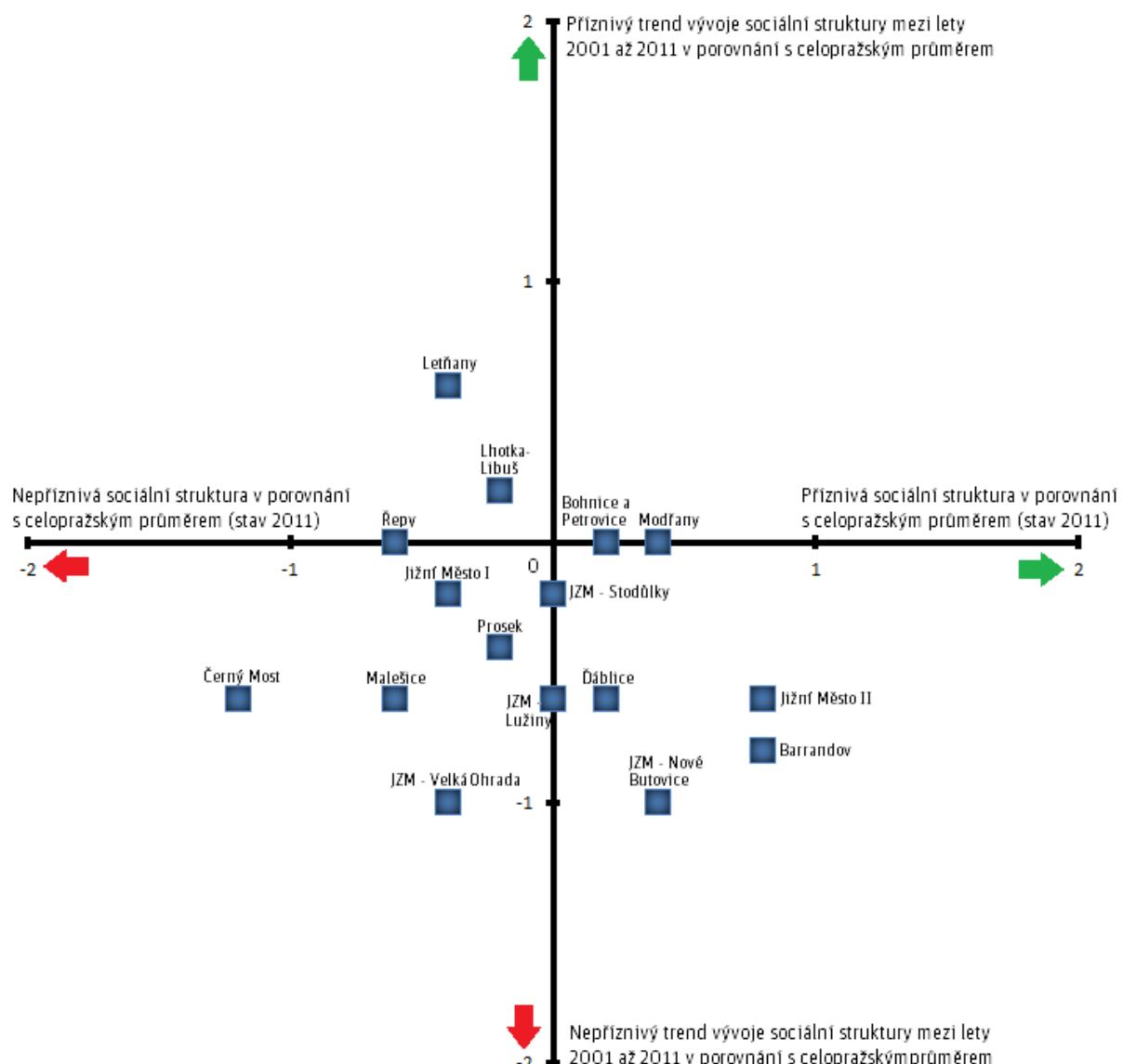
trendů, reálně hrozí, že velká panelová sídliště se v relativně blízké budoucnosti stanou v rámci Prahy enklávami s nepříznivou skladbou obyvatelstva, pro kterou bude příznačný nadprůměrný věk a podprůměrná úroveň dosaženého vzdělání.

Syntetické hodnocení a sociální struktura jednotlivých pražských sídlišť

Jak již bylo uvedeno v úvodu, sekundárním cílem předkládané analýzy bylo zjistit, zda existují signifikantní rozdíly v sociální skladbě obyvatelstva v rámci jednotlivých analyzovaných sídlištních celků na území Prahy. **Analýza prokázala relativně vysokou míru heterogenity sociální struktury mezi jednotlivými analyzovanými sídlištními celky**, z čehož lze vyvzovat, že v praxi často uplatňované univerzální hodnocení sídlišť z hlediska jejich sociální struktury je, alespoň v kontextu Prahy, příliš zjednodušující a zavádějící.

Na základě syntetického hodnocení sociální struktury analyzovaných sídlištních celků vůči hodnotám celopražského průměru (viz graf č. 1) lze konstatovat, že 7 z celkového počtu 17 analyzovaných sídlišť zaznamenalo k datu SLDB 2011 nadprůměrně příznivý stav sociální struktury vůči celopražské situaci, v případě 2 sídlišť byl tento stav neutrální a v 8 nepříznivý. Z hlediska sociální skladby obyvatelstva vykázala nejpříznivější charakteristiky sídliště Jižní Město II a Barrandov, s určitým odstupem i Modřany a Jihozápadní Město – Nové Butovice.

Graf č. 1: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury

Zdroj: IPR Praha

Oproti stavu k datu SLDB 2011 ale výrazně hůře vyznělo hodnocení vývojových trendů sociální struktury sídlišť v porovnání s celopražským průměrem, které byly odvozeny z období 2001 až 2011. Negativní trend vykázalo 11 velkých sídlištních celků, vůči celopražské situaci byl sociální vývoj negativní ve 4 sídlištích a pozitivní jen ve 2 sídlištích (Letňany a Lhotka-Libuš) ze 17.

Poměrně pesimisticky můžeme hodnotit skutečnost, že **žádné z analyzovaných panelových sídlišť nezaznamenalo vůči celoměstské situaci nadprůměrně příznivý stav sociální struktury (k roku 2011) a zároveň i příznivý vývojový trend (odvozený z období 2001 až 2011)**. Nejblíže se této příznivé kombinaci přiblížila sídliště Modřany, Petrovice a Bohnice, která zaznamenala mírně nadprůměrný stav sociální struktury při neutrálém vývojovém trendu.

Analýza prokázala, že **v Praze je ze sociálního hlediska neproblematičtějším velkým sídlištním celkem Černý Most**. Skladba jeho obyvatel je zde v kontextu Prahy atypická a některá její specifika (např. výrazně podprůměrné vzdělanostní charakteristiky) lze vnímat v kombinaci s dalšími faktory jako potenciální hrozbu sociální stability tohoto sídliště. Graf č. 1 nicméně ilustruje, že nejenom Černý Most, ale s výrazně nižší mírou závažnosti i jiná pražská sídliště vykazují ve vztahu k celopražskému průměru podprůměrný stav sociální struktury (sídliště Řepy), který je ve většině případů kombinován s nepříliš příznivým sociálním vývojem (Jihozápadní Město – Velká Ohrada, Malešice, aj.).

Prognóza vývoje počtu obyvatel a věkové struktury velkých pražských sídlišť do roku 2020

Součástí předkládané analýzy byla prognóza vývoje počtu obyvatel a věkové struktury velkých pražských sídlišť do roku 2020. Na jejím základě očekáváme, že **mezi lety 2014 a 2020 dojde v rámci souboru analyzovaných panelových sídlišť k velmi mírnému přírůstku, resp. stagnaci počtu obyvatel**. Do roku 2020 by se počet obyvatel velkých sídlišť měl zvýšit přibližně o 4 tisíce obyvatel, tedy o 1,2 %. Počet obyvatel v celé Praze by měl mezi roky 2014 a 2020 vzrůst výrazněji – přibližně o 35 tisíc lidí, celkový přírůstek by tedy činil 2,8 %.

Kromě vývoje počtu obyvatel byla provedena i prognóza zastoupení jednotlivých věkových skupin v rámci obyvatelstva analyzovaných sídlišť. Zatímco v roce 2014 se velká pražská sídliště vyznačovala oproti celopražskému průměru relativně nižším indexem stáří a nižším podílem osob starších 65 let, do roku 2020 lze očekávat stírání těchto rozdílů. Dynamika stárnutí obyvatelstva sídlišť ovšem nebude tak rychlá, jak tomu bylo mezi lety 2001 a 2011. Hodnota indexu stáří by měla stagnovat a podíl osob starších 65 let by měl vzrůst přibližně o 2 % (mezi lety 2001 až 2011 to bylo o 4,7 %). Podíl dětí do 15 let se bude v Praze i na sídlištích do roku 2020 pravděpodobně zvyšovat.

1 Vymezení analyzovaných sídlišť

K dosažení v úvodu definovaných cílů této analýzy je nezbytné nejprve vymezit předmět zkoumání, tj. konkrétní pražská sídliště. K tomu lze jako východisko využít Celoměstskou koncepci regenerace pražských sídlišť, kterou publikoval v roce 2002 MHMP-SÚRM.² V rámci této koncepce bylo na území hlavního města identifikováno více než padesát sídlišť, která se od sebe odlišují především velikostí (vyjádřenou rozlohou i počtem obyvatel), polohou vůči centru města, obdobím vzniku, stavební technologií použitou při výstavbě domů a dalšími charakteristikami. Přehled všech identifikovaných pražských sídlišť včetně jejich kategorizace je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Kategorizace sídlišť lokalizovaných na území hl. m. Prahy (2002)

obytné skupiny (cca do 2 tis. obyvatel)		obytné soubory (cca 2–5 tis. obyv.)		sídelní celky (cca 5–15 tis. obyv.)		velké sídelní celky (cca 15 tis. obyv. a více)	
název sídliště	vznik	název sídliště	vznik	název sídliště	vznik	název sídliště	vznik
Herálecká	54–57	Průběžná	57–60	Petřiny	59–65	Prosek	64–72
Chmelnice	59–63	A. Staška	57–64	Červený vrch	60–72	Ďáblice	69–80
Spořilov I.	62–65	Rybničky	58–60	Malešice	61–66	Jižní Město I.	71–85
Pankrác III.	65–68	Jarov	59–63	Spořilov II.	61–81	Bohnice	72–80
Kobylisy II.	68–76	Invalidovna	60–65	Letňany	61–85	Černý Most	76–83
Zahrádní Město – j.	80–85	Hloubětínská	61–65	Zahrádní Město – v.	62–68	JZM – Stodůlky	78–84
Jalovcova	81–90	Michelská	62–66	Novodvorská	64–69	Řepy	78–89
H. Měcholupy	81–91	Pankrác II.	62–67	Krč	64–71	JZM – Velká Ohrada	79–00
Chodovec	82–90	Pankrác I.	62–67	Lhotka-Libuš	73–84	Modřany	80–90
		Zahrádní Město – z.	63–68	Na Dědině	80–87	Jižní Město II	81–92
		Na Úlehli	65–73	Baba II	80–90	Barrandov	81–
		Skalka	67–74	Petrovice	81–91	Černý Most	82–
		Kobylisy I.	68–76			JZM – Lužiny	85–92
		Hornoměcholupská	69–74			JZM – N. Butovice	85–99
		Homolka	71–77				
		Břevnov	71–80				
		Kyje-Lehovec	72–76				
		Vršovice	74–78				
		Rohožník	75–80				
		Čimice	76–86				
		Na Košíku	78–86				
		Písnice	79–85				
		H. Počernice	80.léta				

Zdroj: IPRA Praha na základě Celoměstské koncepce regenerace pražských sídlišť (MHMP-SÚRM, 2002)

Sídliště malého rozsahu (tzv. obytné skupiny a obytné soubory) s počtem obyvatel přibližně do 5 tisíc se již v době svého vzniku prakticky etablovaly do stávající městské struktury a neprojevují se v nich, alespoň ve většině případů, obecné problémy sídlišť. V zásadě to samé ale platí i pro některé menší sídelní celky (např. sídliště Petřiny), v nichž počet obyvatel nepřevyšuje přibližnou hranici 10 tisíc. Z urbanistického, funkčního, ale především i z hlediska sociální skladby obyvatelstva představují potenciálně největší problém velké sídelní celky (tzv. sídlištní města), jejichž výstavba probíhala nejintenzivněji v 70. a 80. letech minulého století a byla realizována prakticky výhradně formou výstavby panelových bytových domů.

Nejenom na základě výše uvedených argumentů jsme se rozhodli, že v rámci předkládané práce budou analyzována pouze ta pražská sídliště, ve kterých žilo podle výstupů ze SLDB 2011 (tzn. k 26. 3. 2011) 10 tisíc a více obyvatel. Důvod uplatnění tohoto spodního limitu počtu obyvatel je do značné míry i vynucený a souvisí s tím, že jednotlivá sídliště byla územně vymezena na základě stávajících hranic základních sídelních jednotek (dále jen ZSJ). Hlavní výhodou ZSJ je dostupnost podrobných statistických údajů pro tyto relativně malé územní jednotky a další nespornou předností s ohledem na potřebu územního vymezení sídlišť také je, že hranice ZSJ ve většině případů reflekují převažující typ zástavby (panelové bytové domy, činžovní bytové domy, rodinné domy, aj.). Tato výhoda ale platí jen pro větší sídlištní celky. Sídliště menšího rozsahu bývají většinou v rámci jedné ZSJ promíšené s jinými fyzickými strukturami, někdy i nerezidenčního charakteru. Při zahrnutí menších sídlišť do analýzy (s počtem obyvatel nižším než 10 tisíc) by tedy docházelo k výrazné deformaci výsledků, protože učiněné závěry o sociální struktuře obyvatel sídlišť by byly vypočítávány ve velké míře i se zahrnutím obyvatel, kteří žijí kupříkladu v přilehající zástavbě rodinných domů, nikoliv tedy v panelových bytových domech na sídlištích.

² MHMP-SÚRM = Magistrát hlavního města Prahy – sekce Útvary rozvoje hlavního města Prahy

Po uplatnění spodního limitu počtu obyvatel 10 tisíc obyvatel se počet analyzovaných pražských sídlišť zúžil na 16, respektive na 17 (viz tabulka č. 2).³ V takto vymezeném souboru panelových sídlišť⁴ jenž podrobíme analýze z hlediska vývoje sociální struktury obyvatelstva, žilo podle výstupů ze SLDB 2011 přes 312 tisíc obyvatel, tedy zhruba čtvrtina všech obyvatel Prahy.

Tabulka č. 2: Vymezení analyzovaných sídlišť na základě ZSJ

název sídliště (abecedně řazeno)	městská část	katastrální území	příslušné ZSJ
Barrandov	Praha 5	Hlubočepy	Barrandov II, Barrandov III, Barrandov IV, Barrandov V
Bohnice	Praha 8	Bohnice, Troja	Sídliště Bohnice-západ, Sídliště Bohnice-východ, Sídliště Bohnice-jihozápad, Sídliště Bohnice-jihovýchod, Za Čimickým hájem
Černý Most	Praha 14	Černý Most	Černý Most I, Černý Most II-západ, Černý Most II-střed
Ďáblice	Praha 8	Kobylisy,	Nové Ďáblice, Nové Ďáblice-východ, Za Střelnicí, Pod Lávkou
Jihozápadní Město – Lužiny	Praha 13	Stodůlky	Lužiny-střed, Lužiny-jih, Luka
Jihozápadní Město – Nové Butovice	Praha 13	Stodůlky	Nové Butovice-jih, Nové Butovice-východ, Nové Butovice-západ
Jihozápadní Město – Stodůlky	Praha 13	Stodůlky	Stodůlky-západ
Jihozápadní Město – Velká Ohrada	Praha 13	Stodůlky	Ohrada
Jižní Město I.	Praha 11	Chodov, Háje	Jižní Město-Nad Šeberovem, Jižní Město-Háje-jih, Milíčov, Jižní Město-Háje, Háje-střed, Jižní Město-Opatov-střed, Jižní Město-Opatov-sever, Jižní Město-Litochleby, Jižní Město-U tvrze, Jižní Město-metro Opatov
Jižní Město II.	Praha 11	Chodov	Jižní Město II-jih, Jižní Město II-západ, Jižní Město II-sever
Letňany	Praha 18	Letňany	Nové Letňany
Lhotka-Libuš	Praha 12	Kamýk	Sídliště Lhotka, Kamýk-východ, Sídliště Libuš, Kamýk-u Nových Dvorů
Malešice	Praha 10	Malešice, Strašnice	Nové Malešice, U Nových Malešic, Květnická
Modřany	Praha 12	Modřany	Sídliště Modřany-západ, Sídliště Modřany-Nad roklí, V Příšovicích
Petrovice	Praha-Petrovice, Praha 15	Petrovice, Horní Měcholupy	Petrovice-sídliště, Horní Měcholupy-jih, Horní Měcholupy-západ
Prosek	Praha 9	Prosek, Střížkov	Nový Prosek, Starý Prosek, Střížkov-Lovosická, Střížkov-Lovosická-jih, Střížkov-Rumburská, Střížkov-východ
Řepy	Praha 17	Řepy	Sídliště Řepy I, Sídliště Řepy II-jih, Sídliště Řepy II-sever

Zdroj: IPR Praha

³ Kritérium počtu obyvatel nad 10 tisíc splňuje 16 pražských sídlišť, nicméně do souboru analyzovaných sídlišť jsme se rozhodli zařadit i sídliště Stodůlky (mělo pouze 4 964 obyvatel), které spolu s přilehlajícími sídlišti Lužiny, Nové Butovice a Velká Ohrada tvoří sídlištní komplex zvaný Jihozápadní Město, jenž lze v odlišném pojetí chápat jako integrovaný sídlištní celek. Počet analyzovaných sídlišť je tedy 17 při zahrnutí sídliště Stodůlky.

⁴ V rámci souboru analyzovaných panelových sídlišť se mohou výjimečně vyskytovat i zděné bytové domy. To se týká především Letňan, kde je nejstarší část tohoto sídliště tvořena klasickými zděnými bytovými domy.

2 Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

2.1 Vývoj počtu obyvatel

V období 2001 až 2011 byl pro vývoj počtu obyvatel v souboru velkých pražských sídlišť charakteristický pokles, jehož strmost se liší v závislosti na tom, zda jsou statisticky porovnávány údaje o všech sečtených nebo trvale bydlících obyvatelích. Při porovnání počtu všech sečtených obyvatel z obou posledních sčítání, tzn. v kontextu SLDB 2011 podle místa obvyklého pobytu a v rámci SLDB 2001 jde o součet obyvatel s trvalým i dlouhodobým pobytém⁵, nejsou populační úbytky pražských sídlišť tak významné jako v případě porovnání změn v počtu pouze trvale bydlících obyvatel.

Počet všech sečtených obyvatel dosáhl v roce 2001 v souboru velkých pražských sídlišť (tj. s počtem obyvatel 10 tisíc a více) 317 883 osob, při sčítání realizovaném o deset let později 312 116 osob, což představovalo přibližně čtvrtinu veškerého pražského obyvatelstva. Pokles obyvatel byl tedy při uplatnění tohoto porovnání, které ale není z metodologického hlediska zcela korektní (viz poznámka pod čarou č. 5), relativně nevýznamný, dosahoval necelá 2 %. Pokles trvale bydlících obyvatel velkých pražských sídlišť dosáhl mezi lety 2001 a 2011 ale 6,5 %. Zatímco při SLDB 2001 bylo evidováno celkem přes 312 tisíc trvale bydlících osob, v roce 2011 necelých 292 tisíc osob.

Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel velkých pražských sídlišť v období 2001 a 2011

název sídliště	vývoj počtu trvale bydlících obyvatel				vývoj počtu všech sečtených obyvatel			
	2001	2011	2001/2011 abs.	2011/2001 v %	2001	2011	2001/2011 abs.	2011/2001 v %
Barrandov	15 611	14 622	-989	-6,34	15 929	15 464	-465	-2,92
Bohnice	25 945	24 381	-1 564	-6,03	26 334	25 441	-893	-3,39
Černý Most	18 063	21 805	3 742	20,72	18 529	23 548	5 019	27,09
Ďáblice	16 872	14 727	-2 145	-12,71	17 022	15 401	-1 621	-9,52
JZM - Lužiny	21 162	17 619	-3 543	-16,74	21 404	18 507	-2 897	-13,53
JZM - Nové Butovice	10 503	12 575	2 072	19,73	11 409	14 959	3 550	31,12
JZM - Stodůlky	5 836	4 774	-1 062	-18,20	5 878	4 964	-914	-15,55
JZM - Velká Ohrada	9 747	9 813	66	0,68	10 162	10 626	464	4,57
Jižní Město I	57 597	50 330	-7 267	-12,62	58 262	53 178	-5 084	-8,73
Jižní Město II	17 427	15 239	-2 188	-12,56	17 669	16 061	-1 608	-9,10
Letňany	10 453	9 718	-735	-7,03	10 582	11 076	494	4,67
Lhotka - Libuš	19 753	17 550	-2 203	-11,15	20 007	18 494	-1 513	-7,56
Malešice	10 631	9 393	-1 238	-11,65	10 813	10 277	-536	-4,96
Modřany	16 500	14 539	-1 961	-11,88	16 738	15 341	-1 397	-8,35
Petrovice	14 096	13 916	-180	-1,28	14 254	14 513	259	1,82
Prosek	21 810	21 537	-273	-1,25	22 120	23 426	1 306	5,90
Řepy	20 356	19 446	-910	-4,47	20 771	20 840	69	0,33
velká sídliště - celkem	312 362	291 984	-20 378	-6,52	317 883	312 116	-5 767	-1,81

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

⁵ Při SLDB 2001 zahrnoval údaj o počtu obyvatel všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání na území České republiky trvalý nebo dlouhodobý pobyt bez ohledu na to, zda v rozhodný okamžik sčítání byly v místě svého trvalého nebo dlouhodobého pobytu přítomny.

Oproti tomu údaj o počtu obyvatel v definitivních výsledcích SLDB 2011 zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky. Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnovou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

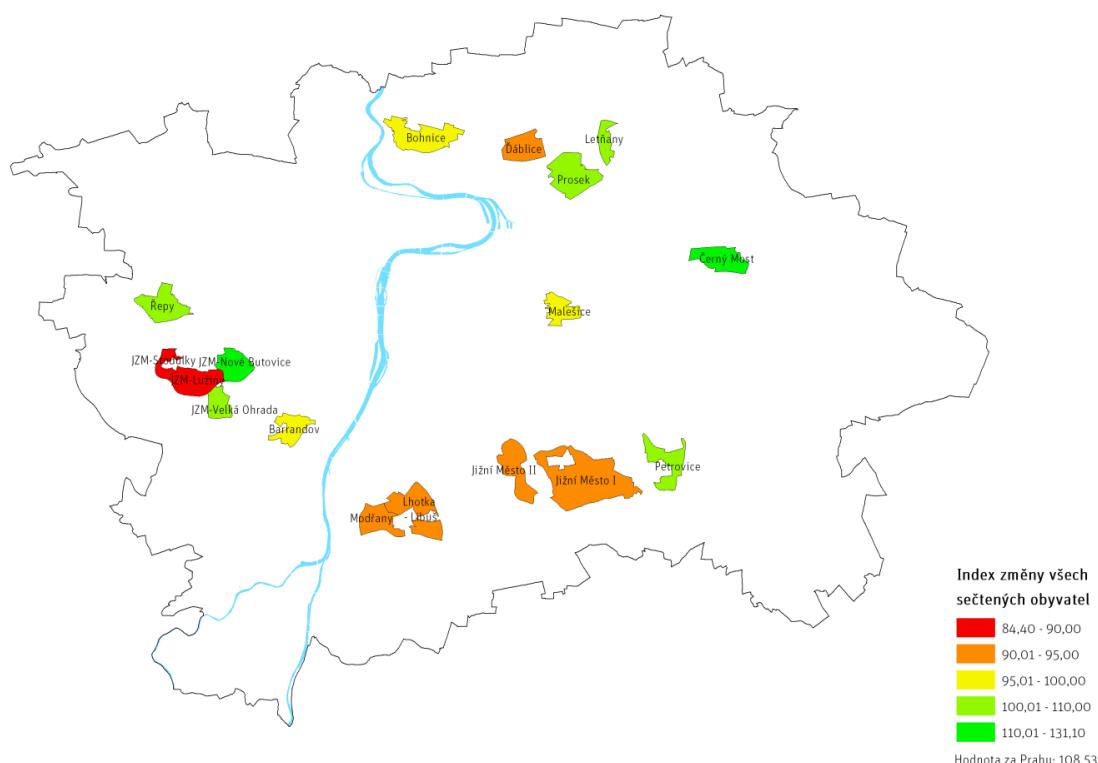
Důvod výrazně vyššího úbytku trvale bydlících obyvatel nesouvisí však pouze se specifikem populačního vývoje sídlišť, ale i s celopražským trendem klesajícího významu bydlení vykazovaného na základě trvalého bydliště, ke kterému dochází primárně v důsledku zvyšující se mobility obyvatelstva, narůstajícího počtu cizinců i zvyšujícího se významu flexibilních forem bydlení (typicky krátkodobých pronájmů). Zatímco mezi lety 2001 až 2011 se v Praze počet všech nasčítaných obyvatel zvýšil téměř o 100 tisíc osob (přesně o 99 690, tj. o 8,5 %), počet trvale bydlících obyvatel se dokonce neznatelně snížil (konkrétně o 1 666 osob).

Přes nesoulad v datech o trvale bydlících a všech sečtených osobách výše uvedené údaje v obou případech dokazují, že v mezidobí dvou posledních sčítání došlo v souboru velkých pražských sídlišť skutečně k mírnému poklesu stavu obyvatel, a tím se jejich populační vývoj odlišoval od většiny ostatních částí Prahy.

Při bližším pohledu na populační vývoj jednotlivých sídlišť (viz tabulka č. 3) je patrné, že se vyskytuje i taková, jež zaznamenala mezi lety 2001 a 2011 nárůst počtu obyvatel. Počet trvale bydlících obyvatel se významně zvýšil na sídlištích Černý Most (+20,7 %) a Jihozápadní Město – Nové Butovice (+19,7 %), ve kterých probíhala v minulé dekádě relativně významná nová bytová výstavba, a velmi mírně se zvýšil počet trvale bydlících osob i na sídlišti Jihozápadní Město – Velká Ohrada (+0,7 %). Kromě toho byla zjištěna i sídliště, kde se počet trvale bydlících obyvatel sice v období 2001 až 2011 snížil, došlo v nich ale k nárůstu počtu všech sečtených obyvatel. Konkrétně jde o Prosek (+5,9 %), Letňany (+4,7 %), Petrovice (+1,8 %) a Řepy (+0,3 %).

Nejvýraznější úbytky trvale bydlících obyvatel zaznamenaly mezi lety 2001 a 2011 sídliště Jihozápadní Město – Stodůlky (-18,2 %), Jihozápadní Město – Lužiny (-16,7 %), Dáblice (-12,7 %), Jižní Město I a Jižní Město II (-12,6 %). Tato sídliště zaznamenala nejvýznamnější populační ztráty i z pohledu všech sečtených obyvatel, akorát se lišily konkrétní hodnoty relativních úbytků jednotlivých sídlišť. Největší pražské sídliště Jižní Město I zároveň zaznamenalo nejvýraznější absolutní úbytek počtu trvale bydlících obyvatel (-7 267 osob) i všech sečtených obyvatel (- 5 084 osob).

Schéma č. 1: Index změny počtu všech sečtených obyvatel v pražských velkých sídlištích mezi SLDB 2001 a 2011 (rok 2001 = 100)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Obecné důvody poklesu počtu obyvatel většiny pražských velkých sídlišť lze spatřovat především v následujících aspektech:

1. Nová bytová výstavba není uvnitř většiny stávajících sídlišť příliš významná. V řadě lokalit (např. Horní Měcholupy, Jihozápadní Město, Letňany aj.) je ale vysokokapacitní bytová výstavba realizována v bezprostřední návaznosti na stávající sídliště a de facto je rozšiřuje. V takových případech je ale bytová výstavba zpravidla realizována již na území jiných základních sídelních jednotek než těch, kterými jsou vymezována stávající sídliště (viz výše tabulka č. 2). Z tohoto důvodu se nová bytová výstavba do statistiky počtu obyvatel stávajících sídlišť ve většině případů nepromítá (výjimkami jsou ale především Černý Most nebo Jihozápadní Město – Nové Butovice, kde nové bytové kapacity vznikaly později uvnitř původní zástavby pocházející především z 80. let).

2. Minulá dekáda byla velmi významná z hlediska intenzity suburbanizačního procesu, pro který je charakteristická migrace obyvatel Prahy do přilehlých středočeských obcí (eventuálně do periferních částí Prahy). Tento proces se logicky nevyhnul ani pražským sídlištěm, kdy převážně rodiny a domácnosti středního věku s nadprůměrnými příjmy často upřednostnily způsob bydlení v rodinných domech se zahradou, což jim na rozdíl od pražských sídlišť obce v suburbánním pásmu Prahy umožnily.

3. Celopražským trendem uplynulé dekády bylo mírné snižování obsazenosti bytových jednotek, které souviselo mimo jiné s generacní obměnou sídlišť a rovněž tak částečně přispělo ke snížení počtu obyvatel na pražských sídlištích.

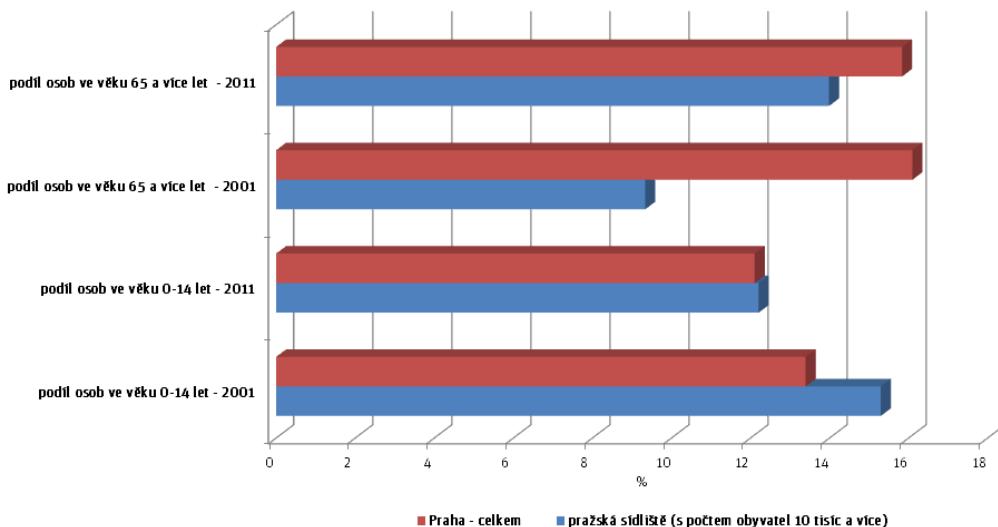
4. Růst počtu obyvatel Prahy byl v posledním období zapříčiněn především migrací cizinců, kteří se však nestěhovali primárně na sídliště a jejich počet je zde zatím podprůměrný (viz kapitola 2.4).

2.2 Věková struktura

Analýza prokázala, že obyvatelstvo velkých panelových sídlišť se vyznačovalo v roce 2011 oproti celopražskému průměru mladší věkovou strukturou, proces stárnutí populace (resp. zvyšování indexu stáří⁶) však na sídlištích probíhal v období 2001 až 2011 s vyšší intenzitou.

V souboru analyzovaných sídlišť dosahoval podle dat ze SLDB 2011 ukazatel indexu stáří hodnoty 115, v Praze jako celku 131. Tento rozdíl poukazující na mírně příhodnější věkovou strukturu sídlištní populace byl zapříčiněn nižším podílem osob ve věku 65 a více let (14 % na sídlištích, 15,8 % v celé Praze). Hodnota podílu dětské složky byla na velkých sídlištích téměř identická jako celopražský průměr (12 %).

Graf č. 2: Změna podílu osob ve věku 0-14 let a 65 a více let na pražských sídlištích a v Praze celkem mezi lety 2001 a 2011

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

V roce 2001 však byly rozdíly ve věkové skladbě obyvatel velkých panelových sídlišť a ostatních oblastí Prahy mnohem výraznější, a to v tom smyslu, že sídliště se vyznačovala v kontextu Prahy mimořádně mladým obyvatelstvem. Index stáří v rámci populace velkých pražských sídlišť dosahoval hodnoty 61, za celou Prahu 120.

⁶ Index stáří vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více v přepočtu na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Věková struktura obyvatel sídlišť se v roce 2001 vyznačovala velmi nízkým podílem osob ve věku 65 a více let (9,3 % na sídlištích, 16,1 % v celé Praze), ale na rozdíl od roku 2011 také výraznějším zastoupením dětí ve věku 0-14 let (15,3 % na sídlištích, 13,4 % v celé Praze).

Velká panelová sídliště se oproti zbylým územím Prahy vyznačovala v roce 2011 i nepatrně vyšším zastoupením obyvatelstva v produktivním věku 15-64 let (73,8 % oproti 72 %), nicméně v porovnání se situací v roce 2001, jsou tyto rozdíly nižší (75,2 % oproti 70,4 %).

Z prezentovaných dat vycházejících z obou posledních sčítání (viz graf č. 2 a tabulka č. 4) je zjevné, že v roce 2011 se věková skladba obyvatel velkých sídlišť „znormalizovala“ a mnohem více se přiblížila hodnotám celopražského průměru. I když tedy její specifika nebyla již zdaleka tak výrazná jako v roce 2001, kdy většinu sídlišť bylo možné považovat za významné „enklávy“ mladé a produktivní populace, tak i data z roku 2011 poukázala na skutečnost, že v kontextu Prahy byla věková struktura obyvatel sídlišť relativně příznivá. Mnohem méně příznivý je ale aktuální trend vysledovatelný z porovnání dat ze SLDB 2001 a 2011, který vypovídá o značně nadprůměrné dynamice stárnutí obyvatelstva pražských sídlišť.

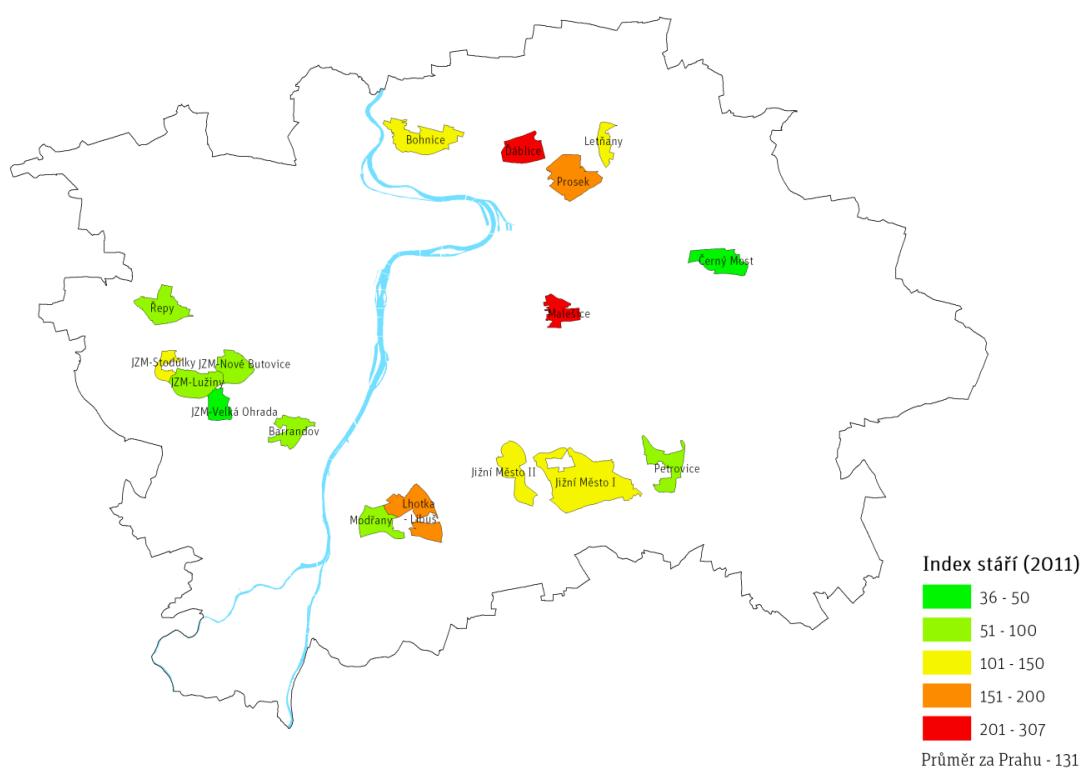
Tabulka č. 4: Změna indexu stáří a podílu obyvatel ve věku 0-14 let a 65 a více let na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

název sídliště	SLDB 2001			SLDB 2011			nárůst indexu stáří (absolutní vyjádření)
	0-14 let (v %)	65 a více let (v %)	index stáří	0-14 let (v %)	65 a více let (v %)	index stáří	
Barrandov	22,59	4,68	20,73	13,56	8,30	61,23	40,50
Bohnice	11,57	11,58	100,03	12,49	16,76	134,20	34,17
Černý Most	25,25	3,24	12,84	16,43	5,97	36,34	23,50
Ďáblice	9,92	17,64	177,80	10,93	27,56	252,17	74,37
JZM - Lužiny	19,03	4,80	25,21	10,01	9,52	95,14	69,93
JZM - Nové Butovice	24,39	6,48	26,55	14,14	7,94	56,17	29,62
JZM - Stodůlky	12,40	6,04	48,70	10,76	11,30	105,06	56,36
JZM - Velká Ohrada	28,60	3,88	13,56	15,97	6,38	39,95	26,39
Jižní Město I	10,56	10,50	99,50	11,45	16,77	146,41	46,92
Jižní Město II	17,20	5,87	34,12	10,43	11,60	111,22	77,10
Letňany	12,29	9,06	73,77	11,57	12,19	105,39	31,62
Lhotka - Libuš	10,43	10,87	104,17	10,72	16,09	150,15	45,98
Malešice	9,78	27,91	285,26	9,08	27,85	306,75	21,50
Modřany	12,11	6,68	55,16	11,27	11,26	99,94	44,79
Petrovice	22,00	4,88	22,16	13,95	7,97	57,09	34,92
Prosek	11,03	15,33	139,02	12,05	23,64	196,21	57,19
Řepy	18,77	6,13	32,68	12,29	9,05	73,68	41,00
velká sídliště - celkem	15,30	9,34	61,06	12,21	13,99	114,53	53,47

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

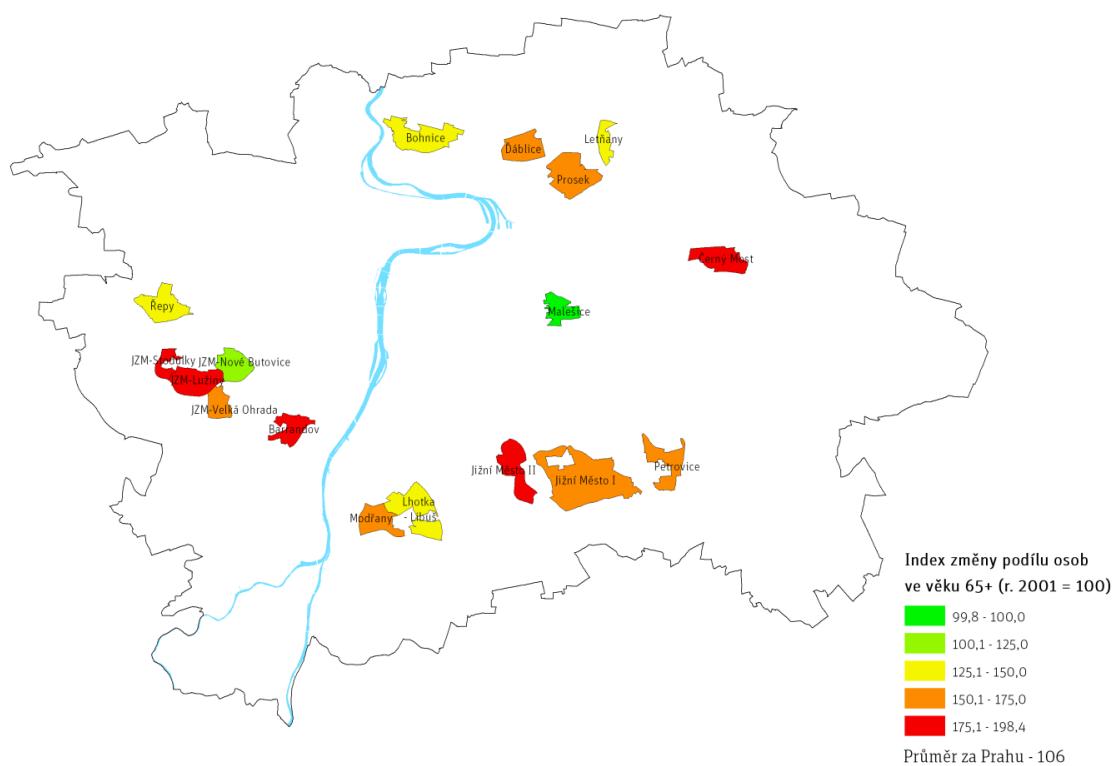
Věková struktura obyvatel jednotlivých sídlištních celků v Praze je velmi různorodá a úzce souvisí s obdobím vzniku konkrétního sídliště. Ta nejstarší z nich, jakými jsou sídliště Malešice (období vzniku 1961-66), Prosek (1964-72) nebo i o něco mladší Ďáblice (1969-80), se vyznačují i nejstarší věkovou strukturou. V případě sídlišť Malešice ji lze označit téměř za extrémní. Index stáří zde v roce 2011 dosahoval hodnoty 307, což znamená, že na 100 osob ve věku 0-14 let připadalo 307 osob starších 65 let. Druhým nejstarším velkým sídlištním celkem v Praze byly Ďáblice (index stáří 252) a třetím Prosek (196). Oproti celopražskému průměru zaznamenaly nadprůměrné hodnoty ukazatele indexu stáří rovněž sídliště Lhotka-Libuš (index stáří 150), Jižní Město I (146) a Bohnice (134), kde probíhala hlavní část výstavby v 70. letech. Sídlišti v průměru s mladším obyvatelstvem jsou ta, jejichž výstavba probíhala především v průběhu 80. let, některá z nich byla ale dostavována i v porevoluční éře. Konkrétně jde o Černý Most (index stáří 36), Jihozápadní Město – Velká Ohrada (40), Jihozápadní Město – Nové Butovice (56), Petrovice (57), Barrandov (61), Řepy (73), Jihozápadní Město – Lužiny (95), Modřany (100), Jihozápadní Město – Stodůlky (105), Letňany (105) a Jižní Město II (111).

Schéma č. 2: Index stáří populace velkých sídlišť v Praze (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Schéma č. 3: Index změny podílu osob ve věku 65+ na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011 (r. 2001 = 100)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Významnou korelací mezi obdobím výstavby sídlišť a věkovou strukturou jeho obyvatel lze vysvětlit především nízkou mobilitou obyvatelstva, která byla charakteristická hlavně pro období socialismu a 90. leta. Byty na sídlištích byly po svém dokončení přidělovány především mladým lidem typicky ve věku 20-30 let a velká část z nich, mimo jiné i kvůli dlouhodobému kvantitativnímu nedostatku bytů v Praze, který byl odstraněn až po roce 2000, setrvala v sídlištních bytech až do dnešních dob a de facto zestárla spolu s těmito sídlišti. Přímým důsledkem toho je, že nejstarší sídliště z 60. a 70. let (např. Malešice, Ďáblice) zaznamenávají nejvyšší podíl obyvatelstva v poproduktivním věku. Schéma č. 3 ilustruje na základě vývoje podílu osob starších 65 let intenzitu stárnutí obyvatelstva velkých pražských sídlišť mezi SLDB 2001 a 2011. Je patrné, že proces stárnutí obyvatelstva probíhal v tomto období relativně nejintenzivněji v mladších sídlištích z 80. let, konkrétně na sídlištích Jihozápadní Město – Lužiny, Jižní Město II, Jihozápadní Město – Stodůlky, Černý Most a Barrandov. Jediným sídlištním celkem, kde došlo mezi lety 2001 a 2011 dokonce k neznatelnému poklesu podílu osob ve věku 65 a více let, bylo sídliště Malešice, které ale již v roce 2001 oproti ostatním vynikalo extrémně vysokým podílem postprodukční složky obyvatelstva (v letech 2001 i 2011 zde bylo ve věku 65 a více let téměř 28 % obyvatel). Do budoucna lze očekávat střírání rozdílů ve věkové struktuře obyvatel jednotlivých pražských sídlišť (viz kapitola 3.2.). Nejstarší sídliště z 60. a 70. prodělají poměrně zásadní generační obměnu, která by měla mít za následek jejich částečné „omlazení“, naopak v mladších sídlištních celcích z 80. let bude podstatná část obyvatel, které jsou dnes ještě v produktivním věku, přecházet do postprodukční populační složky.

2.3 Vzdělanostní struktura

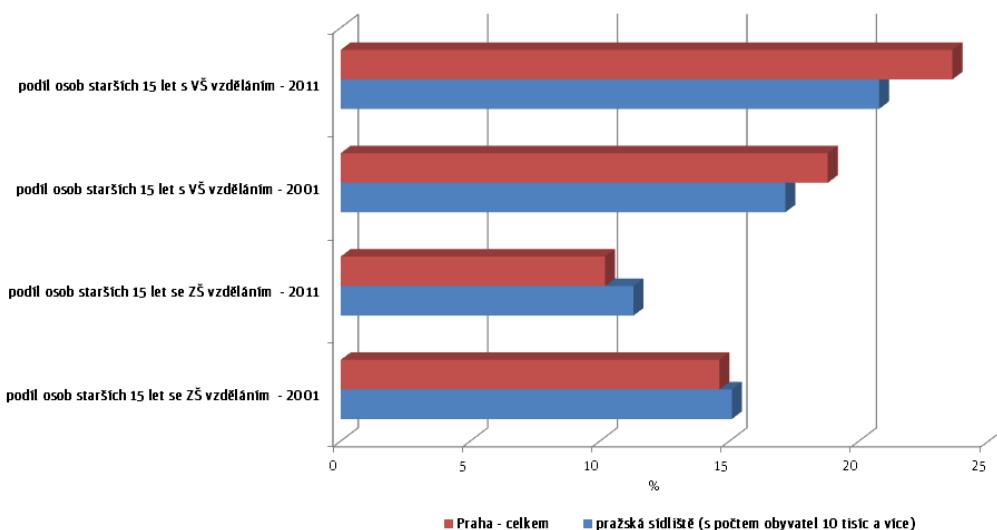
Vzdělanostní struktura obyvatel velkých panelových sídlišť byla v roce 2011 mírně nepříznivější v porovnání s celopražským průměrem. V rámci obyvatelstva sídlišť bylo o něco nižší zastoupení vysokoškoláků (20,8 % sídliště, 23,6 % celá Praha) a nepatrň výšší zastoupení osob se základním nebo neukončeným vzděláním (11,3 % sídliště, 10,2 % celá Praha).⁷ V roce 2001 byly rozdíly ve vzdělaností struktuře obyvatelstva sídlišť a ostatních částí Prahy téměř zanedbatelné. Mezi lety 2001 a 2011 bylo obecným trendem, který se nevyhnul ani převážné většině pražských sídlišť, navýšování podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a zároveň klesající zastoupení obyvatel se základním nebo neukončeným vzděláním. V Praze jako celku ale probíhal tento pozitivní trend s významnější intenzitou než v souboru analyzovaných sídlišť. Relativní zhoršení vzdělanostní struktury obyvatel sídlišť vůči celopražskému průměru v období 2001 až 2011 si lze částečně vysvětlit zvýšeným pohybem obyvatelstva a související suburbanizací, v důsledku které část původních obyvatel sídlišť s vyššími příjmy a implicitně tedy i s vyšším vzděláním nacházela nové domovy především v rodinných domech, typicky vně administrativních hranic Prahy na území Středočeského kraje.

Existující mírné rozdíly ve vzdělanostní úrovni obyvatelstva sídlišť a Prahy jako celku mohou být alternativně vyjádřeny také prostřednictvím tzv. indexu vzdělanosti. Tento syntetický indikátor, který je součtem podílu obyvatel s úplným středoškolským vzděláním (tzn. s maturitou) a trojnásobku podílu obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním na celkovém obyvatelstvu starším 15 let, dosahoval v roce 2011 v souboru analyzovaných sídlišť hodnoty 99,7, v celé Praze 106,1.

Podobně jako v případě věkové struktury, tak i úroveň vzdělanostní struktury je v kontextu jednotlivých velkých pražských sídlišť diferencovaná. Období vzniku sídlišť ale není, na rozdíl od věkové skladby obyvatel, klíčovou determinantou struktury obyvatel podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání, i když určitou roli sehrává také. Obecně, ale nikoliv bez výjimek platí, že v sídlištích s mladší skladbou obyvatelstva jsou evidovány spíše nadprůměrné podíly osob s vysokoškolským vzděláním. Vzdělanostní strukturu obyvatelstva jednotlivých pražských sídlišť může ale částečně ovlivňovat stále také to, jakým sociálním a profesním skupinám byly sídlištní byty převážně přidělovány v době svého vzniku (dělníkům z tehdy významných pražských průmyslových podniků, pracovníkům služeb, vědeckým pracovníkům apod.). Významné je také, zda byla uvnitř analyzovaných sídlišť realizována v porevoluční éře nová bytová výstavba, která typicky vychyluje vzdělanostní skladbu směrem k vyšším podílům vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Svou roli sehrává národnostní složení, resp. zastoupení národnostních menšin, které může ovlivňovat vzdělanostní strukturu obyvatel sídlišť oběma směry, a v neposlední řadě i atraktivita sídliště, jeho poloha a dopravní obslužnost, kvalita přírodního zázemí, nabídka veřejné vybavenosti a další faktory.

⁷ Ve skutečnosti jsou podíly osob s vysokoškolským i se základním (resp. neukončeným) vzděláním o několik procentních bodů vyšší, než je v textu prezentováno. Důvodem je, že při SLDB 2001 se nepodařilo identifikovat dosažený stupeň vzdělání u přibližně 7 % z celkového počtu sečtených obyvatel, při SLDB 2011 dokonce v případě cca 10 %.

Graf č. 3: Změna podílu osob se základním a vysokoškolským vzděláním na pražských sídlištích a v Praze celkem mezi lety 2001 a 2011

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Tabulka č. 5: Změna podílu osob se základním a vysokoškolským vzděláním v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

název sídliště	SLDB 2001		SLDB 2011		SLDB 2001 / SLDB 2011	
	podíl osob starších 15 let se ZŠ a neukončeným vzděláním (v %)	podíl osob starších 15 let s VŠ vzděláním (v %)	podíl osob starších 15 let se ZŠ a neukončeným vzděláním (v %)	podíl osob starších 15 let s VŠ vzděláním (v %)	změna podílu osob se ZŠ a neukončeným vzděláním (v procentních bodech)	změna podílu osob s VŠ vzděláním (v procentních bodech)
Barrandov	15,94	23,03	11,36	26,94	-4,59	3,91
Bohnice	13,27	14,91	10,75	20,42	-2,53	5,51
Černý Most	16,48	14,82	15,44	15,59	-1,03	0,76
Ďáblice	12,78	17,75	10,91	21,14	-1,87	3,39
JZM - Lužiny	18,40	19,05	10,78	23,40	-7,62	4,35
JZM - Nové Butovice	12,66	28,26	10,71	26,10	-1,95	-2,17
JZM - Stodůlky	18,57	13,30	10,11	20,00	-8,45	6,70
JZM - Velká Ohrada	13,88	21,90	14,04	21,14	0,17	-0,75
Jižní Město I	13,63	16,57	10,80	19,78	-2,83	3,21
Jižní Město II	17,47	20,03	9,68	25,15	-7,79	5,12
Letňany	17,38	10,33	11,32	15,78	-6,06	5,45
Lhotka - Libuš	14,21	14,53	11,05	19,51	-3,16	4,98
Malešice	14,57	15,41	11,30	18,97	-3,27	3,57
Modřany	17,81	16,67	9,51	21,73	-8,30	5,06
Petrovice	18,23	15,48	11,81	19,90	-6,42	4,42
Prosek	12,39	16,88	11,22	20,23	-1,17	3,35
Řepy	16,61	17,62	11,44	20,31	-5,17	2,69
velká sídliště - celkem	15,10	17,16	11,30	20,78	-3,80	3,62

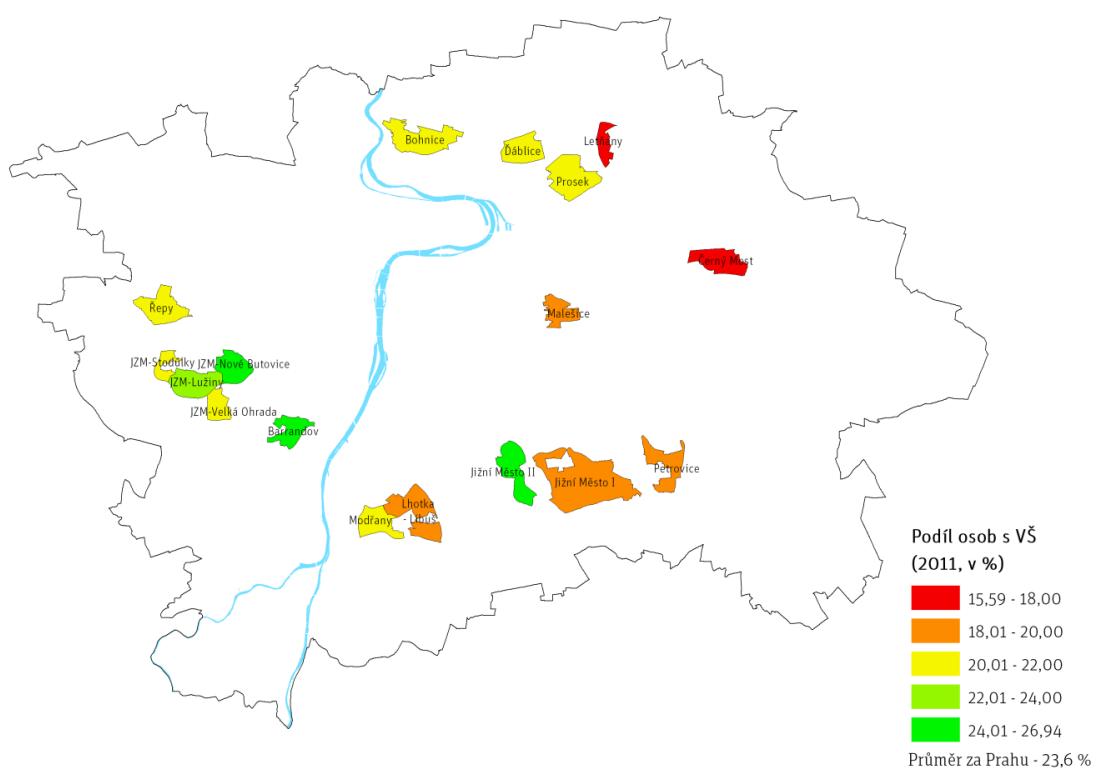
Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Z pohledu zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob na celkovém počtu obyvatel starších 15 let se v rámci souboru velkých pražských sídlišť odlišovaly sídliště Barrandov (26,9 %), Jihozápadní Město – Nové Butovice

(26,1 %) a Jižní Město II (25,2 %), která při sčítání v roce 2011 zaznamenala jako jediná hodnoty podílu vysokoškoláků vyšší oproti celopražskému průměru (23,6 %). Paradoxní přitom je, že sídliště Jihozápadní Město – Nové Butovice zaznamenalo ze všech analyzovaných sídlišť nejvýznamnější pokles podílu vysokoškoláků, který mezi lety 2001 a 2011 činil 2,2 procentního bodu. Důvodem tohoto poklesu je ale ojediněle vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob evidovaný už při sčítání v roce 2001 (28,3 %). Uvnitř sídliště Jihozápadní Město - Nové Butovice byla koncem 90. let realizována nová bytová výstavba, která se stala bydlištěm ekonomicky silnějšího, tedy i vzdělanějšího obyvatelstva, které je v Nových Butovicích nezřídka ruské národnosti (viz podrobněji v části 2.4 Struktura obyvatelstva podle občanství). Ostatní dvě „nejvzdělanější“ sídliště, Barrandov a Jižní Město II, zaznamenala mezi lety 2001 a 2011 nárůst podílu vysokoškoláků, a to o 3,9, resp. 3,2 procentních bodů.

Mimo tři výše zmíněná všechna ostatní sídliště v Praze s počtem obyvatel 10 tisíc a více evidovala v roce 2011 podíly vysokoškoláků nižší, než činila průměrná hodnota v Praze. Výrazně podprůměrné zastoupení osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním bylo zaznamenáno především na sídlištích Černý Most (15,6 %) a Letňany (15,8 %). Letňany vykazovaly ze všech sídlišť nejnižší zastoupení vysokoškoláků již v roce 2001 (pouze 10,3 %) a zaznamenaly tak tedy v období 2001-2011 poměrně výrazný progres v zastoupení vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Oproti tomu sídliště Černý Most, které registrovalo v roce 2001 v souboru pražských sídlišť tehdy vcelku obvyklý podíl vysokoškoláků (14,8 %), nezaznamenalo navzdory celospolečenskému trendu nijak podstatný nárůst nejvzdělanější složky obyvatelstva na svém území a v tomto ohledu tedy víceméně stagnovalo.

Schéma č. 4: Podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

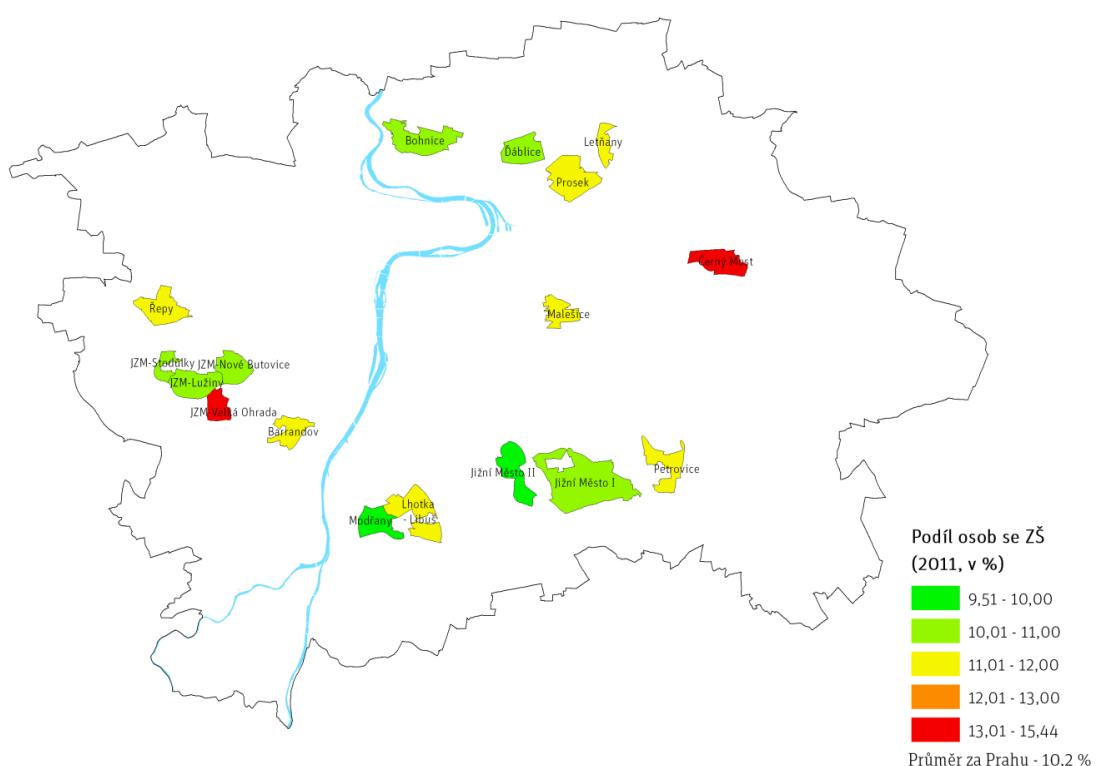
Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Nejvyšší podíl osob se základním (popř. neukončeným) vzděláním na obyvatelstvu starším 15 let byl podle výsledků ze SLDB 2011 evidován na sídlišti Černý Most (15,4 %), druhou pozici v tomto ohledu zaujalo sídliště Jihozápadní Město – Velká Ohrada (14,0 %). Velká Ohrada byla zároveň jediným velkým pražským sídlištěm, kde mezi lety 2001 až 2011 nedošlo ani k minimálnímu poklesu v zastoupení obyvatel se základním nebo neukončeným vzděláním. Relativně vysoké zastoupení osob se základním nebo dokonce neukončeným vzděláním v rámci těchto dvou sídlištních celků lze částečně vysvětlit nadprůměrným zastoupením obecního bydlení i příslušníků romské národnosti, kteří se typicky vyznačují nízkým stupněm dosaženého vzdělání. Na žádném z ostatních pražských velkých sídlišť neprekročil v roce 2011 podíl osob se základním nebo neukončeným vzděláním hodnotu 12 %,

sídliště Jižní Město II a Modřany dokonce vykazovaly nižší než desetinový podíl obyvatelstva s nejnižším stupněm dosaženého vzdělání.

Sídliště Černý Most, jak již bylo uvedeno výše, zaznamenalo v souboru všech analyzovaných sídlišť nejenom nejvyšší podíl obyvatel se základním nebo neukončeným vzděláním, ale i nejnižší podíl vysokoškoláků. Ten se víceméně rovnal podílu osob se základním nebo neukončeným základním vzděláním, což byl v kontextu analyzovaných sídlišť zcela ojedinělý jev, stejně jako to, že vzdělanostní struktura zde v roce 2011 zůstala prakticky stejná jako při sčítání o deset let dříve. S ohledem na tyto skutečnosti lze Černý Most považovat za sídliště s nejhorší vzdělanostní strukturou v rámci všech analyzovaných sídlištních celků v Praze, což může implikovat určité negativní tendenze ve vztahu k vývoji sociální struktury.

Schéma č. 5: Podíl osob starších 15 let se základním nebo neukončeným vzděláním na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

2.4 Struktura obyvatelstva podle občanství

Zastoupení cizinců⁸ v rámci pražského obyvatelstva, které v uplynulé dekádě výrazně vzrostlo, lze považovat také za jeden z ukazatelů, jenž může potenciálně implikovat úroveň sociální stability jednotlivých pražských sídlišť. Důležitým aspektem je v tomto ohledu i posouzení skladby cizinců především podle zemí jejich původu.

V roce 2001 činil podíl cizinců na obyvatelstvu v Praze 3 %, v souboru analyzovaných sídlištních celků 2,8 %. O deset let později (SLDB 2011) dosáhl podíl cizinců na obyvatelstvu v hlavním městě hodnoty 12,8 %, v případě velkých panelových sídlišť 10,7 %. Při obou posledních sčítáních bylo tedy zastoupení osob s jiným než českým občanstvím na sídlištích nižší oproti celopražskému průměru. V absolutním vyjádření se počet cizinců mezi lety 2001 a 2011 zvýšil v celé Praze z 34,7 tisíc na 162,8 tisíc (tj. téměř pětinásobně), v souboru analyzovaných sídlišť z 8,8 tisíc na 33,5 tisíc (tj. téměř čtyřnásobný nárůst). Je ovšem nutné zdůraznit, že porovnání mezi oběma censy není zcela přesné. Počet sečtených cizinců byl při SLDB 2001 jednoznačně podhodnocený, přičemž se odhaduje,

⁸ Za cizince jsou v rámci analýzy považovány všechny osoby, které mají jiné než české občanství.

že přibližně 50 % cizinců s dlouhodobým pobytom a 20 % cizinců s trvalým pobytom nebylo v tomto censu postiženo. Při SLDB 2011 byl počet cizinců doplněn z registru a realitě tedy odpovídá daleko více.

Tabulka č. 6: Změna počtu a podílu cizinců ve velkých pražských sídlištích mezi lety 2001 a 2011

název sídliště	SLDB 2001		SLDB 2011		SLDB 2001 / SLDB 2011	
	počet cizinců	podíl cizinců na obyvatelstvu (v %)	počet cizinců	podíl cizinců na obyvatelstvu (v %)	přírůstek počtu cizinců (absolutně)	přírůstek počtu cizinců (v %)
Barrandov	513	3,22	1 503	9,72	990	293
Bohnice	584	2,22	1 908	7,50	1 324	327
Černý Most	803	4,33	3 071	13,04	2 268	382
Ďáblice	229	1,35	1 060	6,88	831	463
JZM - Lužiny	451	2,11	1 579	8,53	1 128	350
JZM - Nové Butovice	1 376	12,06	4 220	28,21	2 844	307
JZM - Stodůlky	63	1,07	313	6,31	250	497
JZM - Velká Ohrada	540	5,31	1 413	13,30	873	262
Jižní Město I	1 159	1,99	5 124	9,64	3 965	442
Jižní Město II	408	2,31	1 580	9,84	1 172	387
Letňany	228	2,15	2 038	18,40	1 810	894
Lhotka - Libuš	398	1,99	1 722	9,31	1 324	433
Malešice	223	2,06	1 205	11,73	982	540
Modřany	374	2,23	1 585	10,33	1 211	424
Petrovice	281	1,97	1 111	7,66	830	395
Prosek	522	2,36	2 958	12,63	2 436	567
Řepy	622	2,99	2 227	10,69	1 605	358
velká sídliště - celkem	8 774	2,76	33 506	10,74	+24 732	382

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Mezi lety 2001 a 2011 se počet cizích státních příslušníků zvýšil v souboru velkých pražských sídlišť bezmála o 25 tisíc osob a několikanásobný nárůst počtu cizinců zaznamenala všechna sídliště bez výjimky (viz tabulka č. 6). Na tomto navýšení měl největší podíl příliv cizinců především z hlavních imigračních zdrojových zemí, tzn. Ukrajiny, Slovenska, Ruska i Vietnamu. Podle SLDB 2011 byly v souboru velkých pražských sídlišť počty cizinců následující: Ukrajinci (9 614 osob, tj. 20 % z celkového počtu žijících v Praze), Slováci (4 500 osob, rovněž 20 %), Rusové (4 262 osob, 21 %), Vietnamci (3 391 osob, tj. 30 %). V relativním vyjádření je tedy bydlení na sídlištích „nejoblíbenější“ u vietnamské komunity, která se oproti jiným cizineckým komunitám vyznačuje značnou územní koncentrací. Zajímavé je, že Vietnamci jednoznačně preferují bydlení na sídlištích v jižní části Prahy (Jižní Město I, Lhotka-Libuš a Modřany), což souvisí především s polohou tržnice Sapa, která je podle odhadů pracovištěm až pro tisíce z nich a zároveň je Sapa i vietnamským komunitním centrem (viz Sýkora a kol. 2013). Pro velká panelová sídliště je naopak typické marginální zastoupení cizinců z relativně vyspělejších členských zemí EU 15. Z těchto zemí bylo při SLDB 2011 sečteno v souboru analyzovaných sídlišť pouze 708 osob, tedy jen necelých 5 % z celkového počtu žijících v Praze. Byl tak potvrzen náš předpoklad, že pro cizince ze zemí EU 15 není bydlení na sídlištích atraktivní. Ještě v menší míře vyhledávají byty na sídlištích kupříkladu občané USA, kterých bydlí v analyzovaných velkých sídlištích pouze 3 % z celkového počtu v Praze. Cizinci ze západní Evropy a USA se koncentrují především v centru města či novostavbách bytových i rodinných domů.

K relativně nejvýznamnějšímu nárůstu cizinců došlo mezi lety 2001 až 2011 na sídlištích Jihozápadní Město – Nové Butovice a Letňany, ve kterých se podíl osob s jiným než českým občanstvím na celkovém obyvatelstvu zvýšil o více než 16 procentních bodů. Zároveň obě uvedená sídliště vykazovala v roce 2011 nejvyšší zastoupení cizinců ze všech sledovaných sídlištních celků.

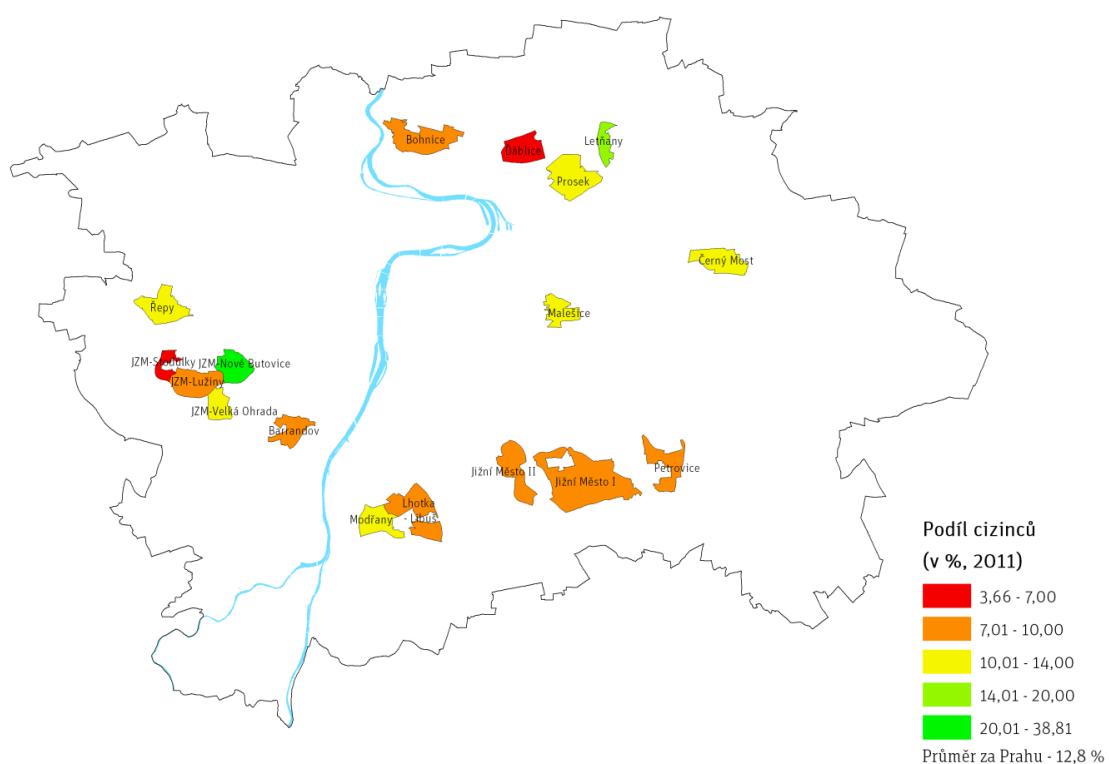
Především v případě Jihozápadního Města - Nových Butovic, kde podíl cizinců na obyvatelstvu dosahoval při posledním sčítání 28,2 %, byla struktura obyvatelstva podle občanství specifická, a to nejenom v kontextu ostatních panelových sídlišť, ale i vůči celopražskému průměru. Nové Butovice vybočovaly zastoupením cizinců

již v roce 2001 (12 % cizinců, což převyšovalo dokonce čtyřikrát tehdejší celopražský průměr) a vývoj mezi lety 2001 a 2011 tuto specifikou struktury obyvatelstva dle občanství ještě více zvýraznil. V roce 2011 zde bylo nejvýznamnější zastoupení ukrajinských (1 017 osob) a ruských (986 osob) státních příslušníků. Především na zvýšený počet Rusů měla významný vliv kvalitnější nová bytová výstavba vznikající uvnitř stávajícího sídliště Nové Butovice od druhé poloviny 90. let, která byla pro movitější ruskou klientelu atraktivnější než starší byty v panelových domech.

Sídliště Letňany vykázalo při SLDB 2011 podíl cizinců na obyvatelstvu 18,4 %, což byla druhá nejvyšší hodnota v rámci všech pražských velkých sídlišť. Téměř polovinu ze všech cizích státních příslušníků tvořili v Letňanech Ukrajinci (celkem 966 osob).

S výjimkou dvou výše uvedených sídlišť, Jihozápadního Města – Nových Butovic a Letčan, byla překročena pražská průměrná hodnota podílu cizinců při SDLB 2011 (12,8 %) již jen na sídlištích Jihozápadní Město – Velká Ohrada (13,3 %) a Černý Most (13,0 %). Ve všech ostatních sledovaných velkých sídlištních celcích bylo zastoupení cizinců v porovnání s celopražským průměrem nižší, v některých případech poměrně výrazně. Vůbec nejnižší podíl cizinců na obyvatelstvu byl v roce 2011 registrován na sídlištích Jihozápadní Město – Stodůlky (6,3 %), Ďáblice (6,9 %), Bohnice (7,5 %) a Petrovice (7,7 %).

Schéma č. 6: Podíl cizinců na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

2.5 Podíl domácností jednotlivců a neúplných rodin

V Praze bylo při SLDB 2011 sečteno celkem 571,6 tisíc hospodařících domácností, z toho v souboru analyzovaných sídlišť 139,9 tisíc.⁹ Oproti celopražskému průměru se vyznačují domácnosti žijící v souboru analyzovaných pražských sídlišť významnějším zastoupením domácností s vyšším počtem členů (tzn. tříčlenných a vícečlenných) a naopak nižším podílem domácností jednotlivců, což úzce souvisí s vyšším zastoupením rodinných domácností na celkovém počtu hospodařících domácností v rámci panelových sídlišť oproti Praze jako celku (58,5 % oproti 53,2 %).

⁹ Hospodařící domácnost tvoří osoby společně bydlící a společně hospodařící, tj. společně hradí hlavní výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Do hospodařící domácnosti patří i děti, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Podnájemníci a jejich rodiny tvoří vždy samostatnou hospodařící domácnost. Hospodařící domácnost může být tvořena jednou nebo více domácnostmi cenzovými.

Za výchozí pro tuto část analýzy byly zvoleny indikátory podílu domácností jednotlivců a podílu neúplných rodinných domácností, které jsou dle našeho názoru nejvhodněji aplikovatelné v souvislosti s identifikací eventuálních problematických aspektů, resp. defektů v rámci sociální struktury pražských sídlišť. Hlavním důvodem tohoto výběru je, že domácnosti jednotlivců a především pak neúplné rodiny s dětmi bývají nejvíce ohrožené z hlediska chudoby. To lze doložit mimo jiné na datech uvedených ve Strategii sociálního začleňování 2014–2020 (MPSV, 2014), podle kterých činila v rámci ČR míra ohrožení příjmovou chudobou napříč všemi domácnostmi 9,6 %, u domácností jednotlivců 14,9 % a u neúplných rodin s dětmi dokonce 31,3 %.

Podíl domácností jednotlivců se v období mezi SLDB 2001 a 2011 navýšil, a to v Praze jako celku, tak i v rámci analyzovaných sídlišť. Zatímco v celé Praze se podílely jednočlenné domácnosti na celkovém počtu domácností z 37 % v roce 2001 a z 38,5 % v roce 2011, v souboru velkých pražských sídlišť bylo jejich zastoupení nižší – 31,4 % v roce 2001 a 34,6 % v roce 2011. Trend nárůstu domácností jednotlivců byl nicméně relativně významnější na sídlištích než v Praze jako celku. To úzce souvisí s výše uvedenou skutečností (viz kapitola 2.2), že proces stárnutí populace probíhal v období 2001 až 2011 s vyšší intenzitou na sídlištích než celkově v Praze. Domácnosti jednotlivců totiž ve většině případů reprezentují samostatně žijící senioři (většinou ženy) a korelace mezi věkovou strukturou obyvatelstva a zastoupením jednočlenných domácností je tedy velmi silná.

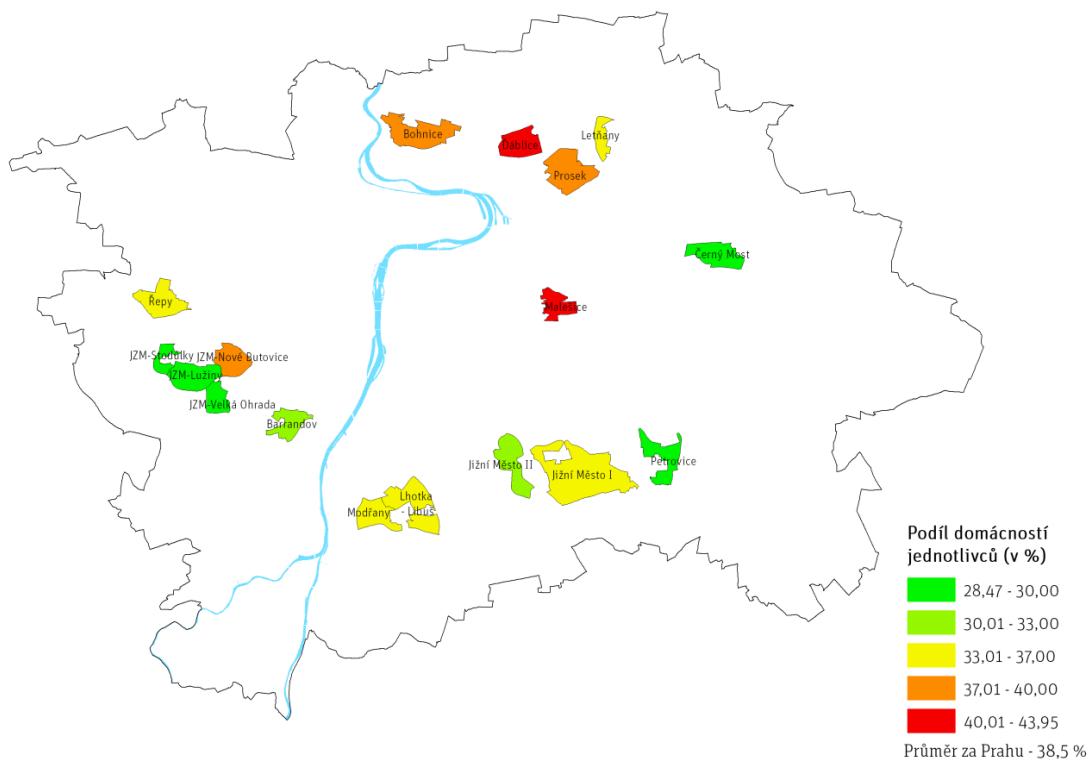
Vzhledem k výše uvedenému není překvapivé, že nejvyšší zastoupení domácností jednotlivců, které potenciálně mohou být vystaveny neúměrnému sociálnímu stresu, bylo při SLDB 2011 evidováno na sídlištích s vysokým podílem osob starších 65 let. Konkrétně jde o sídliště Malešice (44 % domácností jednotlivců z celkového počtu hospodařících domácností), Ďáblice (41,5 %) a Prosek (39 %), která vykázala ze všech analyzovaných sídlišť zároveň i nejvyšší hodnoty ukazatele indexu stáří. Sídlištními celky, kde nepřekročilo zastoupení jednočlenných domácností na celkovém počtu hospodařících domácností hodnotu 30 %, byly Černý Most, Jihozápadní Město (Lužiny, Stodůlky, Velká Ohrada) a sídliště Petrovice. Ve všech případech tedy jde o relativně mladá sídliště, jejichž výstavba probíhala především v 80. letech.

Tabulka č. 7: Změna podílu domácností jednotlivců a neúplných rodinných domácností v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

název sídliště	SLDB 2001		SLDB 2011		SLDB 2001 / SLDB 2011	
	podíl domácností jednotlivců (v %)	podíl neúplných rodinných domácností (v %)	podíl domácností jednotlivců (v %)	podíl neúplných rodinných domácností (v %)	změna podílu domácností jednotlivců (v procentních bodech)	změna podílu neúplných rodinných domácností (v procentních bodech)
Barrandov	26,95	28,24	30,99	27,93	4,04	-0,31
Bohnice	33,17	26,49	37,16	23,61	3,99	-2,88
Černý Most	26,77	26,34	28,89	28,28	2,12	1,94
Ďáblice	39,10	26,47	41,53	24,08	2,43	-2,39
JZM - Lužiny	26,84	26,56	29,43	26,39	2,59	-0,17
JZM - Nové Butovice	36,32	27,07	37,70	28,27	1,38	1,20
JZM - Stodůlky	25,62	26,83	28,47	25,07	2,85	-1,76
JZM - Velká Ohrada	30,83	28,72	28,67	29,74	-2,16	1,02
Jižní Město I	30,78	28,30	35,16	24,30	4,38	-4,00
Jižní Město II	26,86	26,84	30,83	25,54	3,97	-1,30
Letňany	29,57	26,66	35,48	24,03	5,91	-2,63
Lhotka - Libuš	32,51	27,77	35,62	23,47	3,11	-4,30
Malešice	36,64	25,66	43,95	25,60	7,31	-0,06
Modřany	30,51	26,91	33,35	24,33	2,84	-2,58
Petrovice	26,97	27,54	29,40	25,90	2,43	-1,64
Prosek	37,43	25,29	39,04	23,71	1,61	-1,58
Řepy	30,28	27,57	33,24	29,15	2,96	1,58
velká sídliště - celkem	31,43	27,13	34,56	25,59	3,13	-1,54

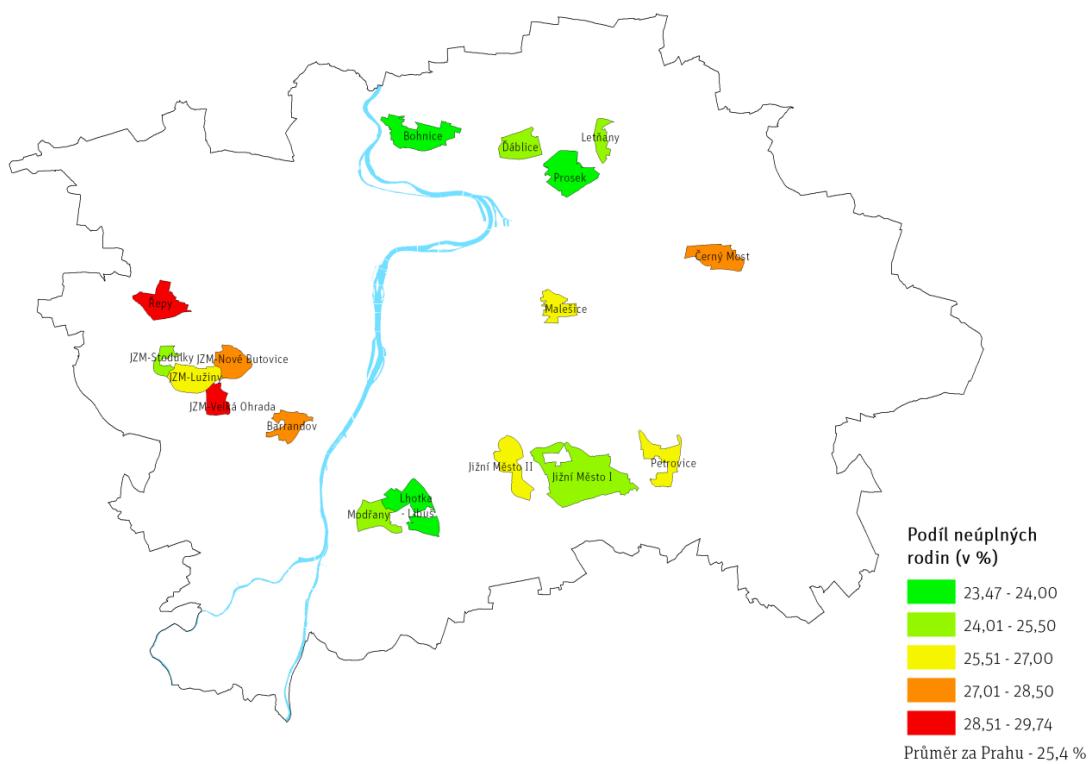
Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Schéma č. 7: Podíl domácností jednotlivců na celkovém počtu hospodařících domácností v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Schéma č. 8: Podíl neúplných rodinných domácností na celkovém počtu hospodařících rodinných domácností v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Jak již jsme uvedli, zpravidla ještě více než domácnosti seniorů jsou chudobou ohroženy neúplné rodinné domácnosti, tedy rodiny, které jsou tvořeny pouze jedním z rodičů (většinou matkou) a alespoň jedním dítětem. Jako pozitivní lze hodnotit, že na rozdíl od domácností jednotlivců se relativní zastoupení neúplných rodinných domácností mezi lety 2001 až 2011 nezvyšovalo. V celé Praze se v roce 2001 podílely neúplné rodinné domácnosti na celkovém počtu rodinných domácností 27,4 %, v roce 2011 pak 25,4 %. V souboru analyzovaných sídlišť se zastoupení neúplných rodin prakticky shodovalo s celopražskými hodnotami – 27,1 % v roce 2001, 25,6 % v roce 2011.

Podíl neúplných rodinných domácností na celkovém počtu rodinných domácností se při SLDB 2011 v rámci jednotlivých analyzovaných sídlišť pohyboval zhruba od 23 % do 30 %. Relativně nejvíce neúplných rodin bylo evidováno na sídlištích Jihozápadní Město – Velká Ohrada (29,7 %) a Řepy (29,2 %), naopak nejméně v rámci sídlištních celků Lhotka–Libuš (23,5 %), Bohnice (23,6 %) a Prosek (23,7 %). Na rozdíl od zastoupení domácností jednotlivců není v tomto případě patrná žádná korelace se stářím sídliště, resp. věkovým zastoupením obyvatelstva, a i výše rozdílů v zastoupení neúplných rodinných domácností je mezi jednotlivými sídlišti poměrně nízká.

2.6 Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti je komplexním ukazatelem, který významně poukazuje na socioekonomickou strukturu obyvatel daného územního celku. Oproti většině z výše uvedených indikátorů (viz podkapitoly 2.1 až 2.5) byly v případě ukazatele míry nezaměstnanosti prokázány jen minimální rozdíly mezi souborem velkých pražských sídlištních celků a celopražským průměrem a rovněž byly prokázány i nepříliš významné rozdíly mezi jednotlivými analyzovanými sídlišti.

Tabulka č. 8: Změna počtu a podílu nezaměstnaných ve velkých pražských sídlištích mezi lety 2001 a 2011

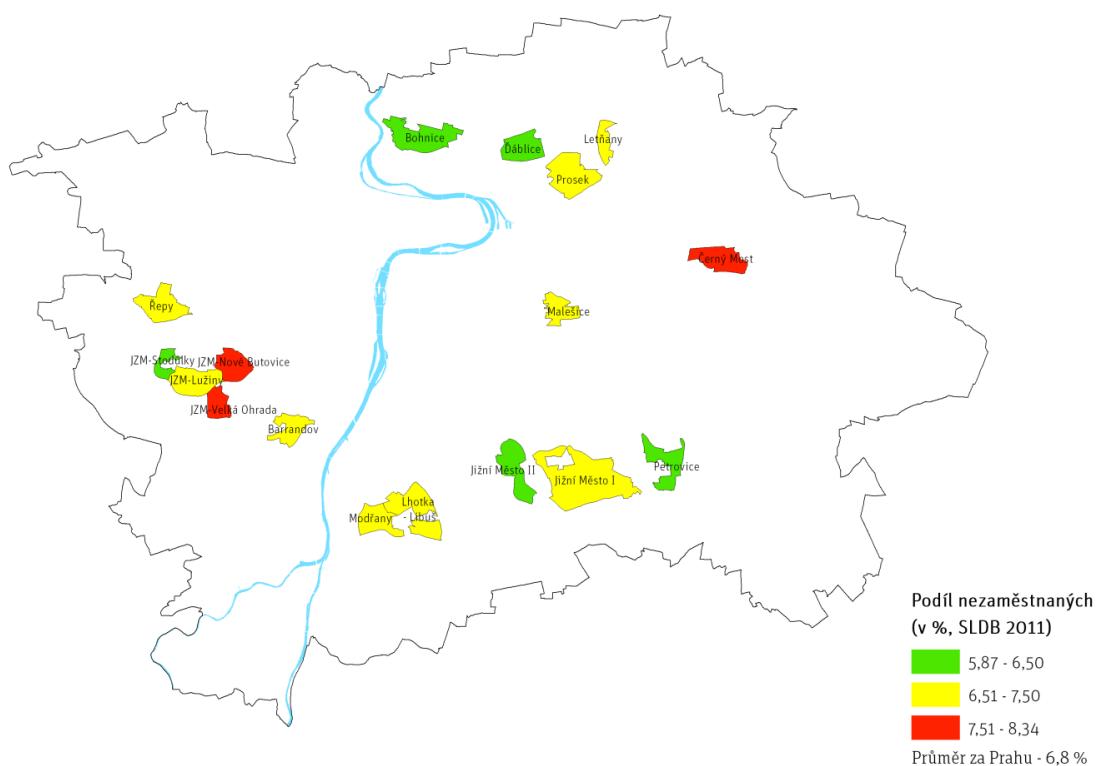
název sídliště	SLDB 2001		SLDB 2011		SLDB 2001 / SLDB 2011	
	počet nezaměstnaných	podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu (v %)	počet nezaměstnaných	podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu (v %)	změna počtu nezaměstnaných (absolutně)	změna podílu nezaměstnaných (v procentních bodech)
Barrandov	423	4,79	598	6,85	175	2,06
Bohnice	825	5,10	863	6,45	38	1,35
Černý Most	680	6,53	1 071	8,34	391	1,81
Ďáblice	432	4,49	413	5,87	-19	1,38
JZM - Lužiny	619	5,05	787	7,02	168	1,97
JZM - Nové Butovice	261	4,32	596	7,71	335	3,39
JZM - Stodůlky	218	5,91	190	6,39	-28	0,48
JZM - Velká Ohrada	324	6,00	453	7,76	129	1,76
Jižní Město I	1 911	5,31	1 965	6,98	54	1,67
Jižní Město II	481	4,71	568	6,04	87	1,33
Letňany	449	6,85	395	6,63	-54	-0,22
Lhotka - Libuš	728	5,78	660	6,51	-68	0,73
Malešice	233	4,56	318	6,71	85	2,15
Modřany	569	5,59	623	6,95	54	1,36
Petrovice	426	5,37	541	6,41	115	1,04
Prosek	619	4,92	753	6,78	134	1,86
Řepy	628	5,30	844	7,09	216	1,79
velká sídliště - celkem	9 826	5,30	11 638	6,91	1 812	1,51

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Podle výstupů ze SLDB 2011 činil v celé Praze podíl nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob 6,8 %, v souboru analyzovaných sídlišť 6,9 %. (Podíl ekonomicky aktivních osob na celkovém obyvatelstvu dosahoval v souboru sídlišť 73,5 %, v Praze jako celku 71,0 %.). Prakticky identické zastoupení nezaměstnaných na počtu ekonomicky aktivních obyvatel bylo na sídlištích i v Praze jako celku zaznamenáno již v roce 2001, kdy dosahoval tento podíl 5,4 % v celé Praze a 5,3 % v rámci velkých sídlištních celků. Podíl nezaměstnaných osob se tedy ve velkých pražských sídlištích zvýšil v období 2001 až 2011 o 1,5 procentního bodu, v absolutním vyjádření z 9 826 osob na 11 638 osob.

Z uvedené tabulky č. 8 nevyplývají nikterak zásadní rozdíly v úrovni nezaměstnanosti v rámci jednotlivých pražských sídlišť. Pouze na sídlišti Černý Most, kterému byla věnována zvýšená pozornost v souvislosti s relativně nepříznivou vzdělaností strukturou a výrazně specifickou věkovou skladbou obyvatelstva, se odchylila míra nezaměstnanosti výrazněji od průměru a při SLDB 2011 dosahovala hodnoty 8,3 %. V částech Jihozápadního Města – Nových Butovicích a Velké Ohrady – byl podíl nezaměstnaných z celkového počtu ekonomicky aktivních osob 7,7 %, což ale převyšovalo hodnotu celopražského průměru jen o necelé 1 %. V absolutním vyjádření bylo podle SLDB 2011 evidováno nejvíce nezaměstnaných osob na největším pražském sídlišti Jižní Město I (celkem 1 965 osob bez práce) a na již zmíněném Černém Mostě (1 071 osob). Naopak nejnižší zastoupení nezaměstnaných osob na pracovní síle bylo zjištěno na sídlišti Ďáblice, kde jako na jediném z analyzovaných sídlišť dosahoval tento podíl méně než 6 %. V období 2001 až 2011 došlo k určitému nárůstu podílu nezaměstnaných osob ve všech sledovaných sídlištích s výjimkou Letňan.

Schéma č. 9: Podíl nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

2.7 Struktura zaměstnanosti

V Praze bylo při SLDB 2011 sečteno celkem 600,7 tisíc zaměstnaných osob, v souboru analyzovaných sídlišť pak 156,9 tisíc. Podíl zaměstnaných osob na celkovém obyvatelstvu byl tak v rámci panelových sídlišť vyšší než v Praze jako celku (50,2 % oproti 47,3 %). Z hlediska postavení v zaměstnání lze spatřovat mírné rozdíly mezi analyzovanými sídlišti a celopražskou situací především v nižším zastoupení zaměstnavatelů (tzn. podnikatelů se zaměstnanci) a osob pracujících na vlastní účet (tzn. podnikatelů bez zaměstnanců – tzv. OSVČ) v rámci panelových sídlišť. Zatímco podíl zaměstnavatelů spolu s OSVČ dosahoval v roce 2011 na sídlištích 17,2 %, v celé

Praze 21,4 % (v roce 2001 byly tyto hodnoty velmi podobné – 18,0 %, resp. 21,2 %). S ohledem na sociální strukturu obyvatelstva může vyšší podíl zaměstnavatelů implikovat významnější počet osob s nadprůměrnými příjmy, což již ale nelze tvrdit v souvislosti s vyšším zastoupením OSVČ, které naznačuje spíše jen potenciálně vyšší míru flexibility pracovní síly. Rozdíl v zastoupení zaměstnavatelů ale nebyl mezi sídliště a celou Prahou nikterak výrazný (2,9 % oproti 4,2 %).

Jak již bylo výše naznačeno, v rámci populace sídlišť jsou oproti celé Praze výrazněji zastoupeny osoby pracující v zaměstnaneckém poměru a naopak podnikatelé (se zaměstnanci i bez zaměstnanců) zde žijí v menší míře. Tuto skutečnost lze vyjádřit i tím, že v žádném z analyzovaných velkých sídlišť neprekročil podíl zaměstnavatelů a OSVČ na celkovém počtu zaměstnaných hodnotu celopražského průměru (21,4 %). Nejvíce se této hodnotě přiblížilo sídliště Jihozápadní Město – Nové Butovice (21,1 %).

Tabulka č. 9: Změna podílu zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) na celkovém počtu zaměstnaných mezi lety 2001 a 2011 a podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných v rámci velkých pražských sídlišť (2011)

	SLDB 2001	SLDB 2011		SLDB 2001 / SLDB 2011
název sídliště	podíl OSVČ a zaměstnavatelů na celkovém počtu zaměstnaných (v %)	podíl OSVČ a zaměstnavatelů na celkovém počtu zaměstnaných (v %)	podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných (v %)	změna podílu OSVČ a zaměstnavatelů na celkovém počtu zaměstnaných (v procentních bodech)
Barrandov	19,61	17,68	20,90	-1,93
Bohnice	16,45	16,17	18,56	-0,28
Černý Most	17,10	15,55	14,43	-1,55
Ďáblice	17,29	18,14	20,23	0,85
JZM - Lužiny	17,15	16,25	18,80	-0,90
JZM - Nové Butovice	22,50	21,06	22,22	-1,44
JZM - Stodůlky	17,45	15,63	17,74	-1,82
JZM - Velká Ohrada	19,68	18,57	18,52	-1,11
Jižní Město I	18,12	17,68	18,35	-0,44
Jižní Město II	18,80	17,29	20,99	-1,51
Letňany	13,67	15,30	16,74	1,63
Lhotka - Libuš	18,93	17,79	17,41	-1,14
Malešice	19,50	18,16	19,18	-1,34
Modřany	18,89	17,69	18,23	-1,20
Petrovice	18,21	15,82	17,19	-2,39
Prosek	18,90	18,48	19,90	-0,42
Řepy	16,74	15,32	16,13	-1,42
velká sídliště - celkem	18,04	17,18	18,43	-0,86

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Zjistit průměrné příjmy obyvatel sídlišť a následně je porovnat s celopražským průměrem není bohužel možné s ohledem na neexistenci relevantních statistických dat. Nepřímé závěry o příjmové stránce, resp. o socioekonomické skladbě obyvatelstva lze však odvodit ze skladby zaměstnaných osob dle jednotlivých odvětví. Jako nejvhodnější se v této souvislosti jeví zaměřit pozornost na odvětví tzv. progresivního terciéru, které pro účely této analýzy vymezujeme oddíly odvětvové klasifikace NACE č. 62–74 (bez NACE č. 67).¹⁰ Většina

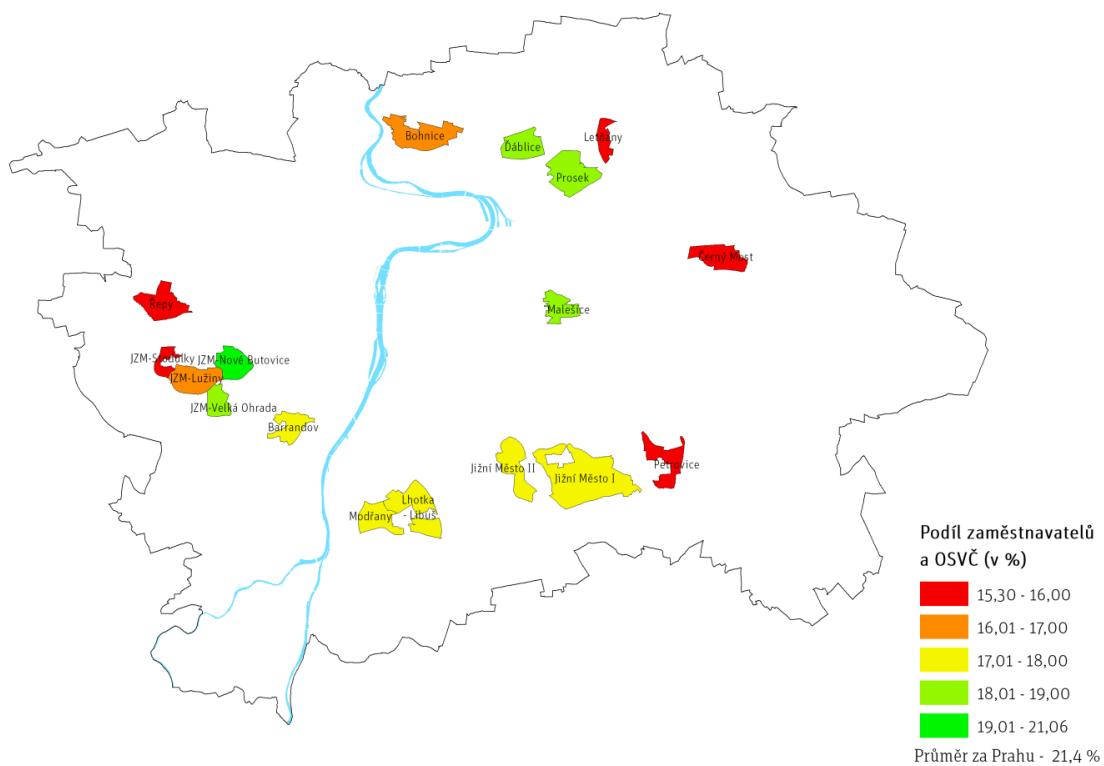
¹⁰NACE 62 - Činnosti v oblasti informačních technologií; NACE 63 - Informační činnosti; NACE 64 - Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování; NACE 65 - Pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení; NACE 66 - Ostatní finanční činnosti; NACE 68 - Činnosti v oblasti nemovitostí; NACE 69 - Právní a účetnické činnosti; NACE 70 - Činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení; NACE 71 - Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy; NACE 72 - Výzkum a vývoj; NACE 73 - Reklama a průzkum trhu; NACE 74 - Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti;

odvětví progresivního terciéru se vyznačuje vyšší hladinou průměrných mezd¹¹, a proto z vyššího podílu zaměstnaných osob v rámci progresivních terciérních odvětví lze vydvojit i závěr vyššího zastoupení nadprůměrně ohodnocených zaměstnaných osob, které má nesporně pozitivní vliv na socioekonomickou strukturu obyvatelstva daného územního celku.

Podle SLDB 2011 působilo v Praze v některém z odvětví progresivního terciéru 20,5 % z celkového úhrnu pracujících, v souboru analyzovaných pražských sídlišť byla tato hodnota nižší – 18,4 %. Mezi bezmála 29 tisíci obyvatel sídlišť, kteří jsou zaměstnáni v některém z oborů progresivního terciéru, byli nejčetněji zastoupeni ti, jež působí ve finančnictví (NACE 64 – 5 604 osob) a v oblasti IT (NACE 62 – 4 952 osob).

Schéma č. 11 znázorňuje podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných osob v rámci velkých pražských sídlišť. Sídlištními celky, kde došlo v tomto ohledu k překročení hodnoty celopražského průměru (20,5 %), byla sídliště Jihozápadní Město – Nové Butovice (22,2 %), Jižní Město II (21,0 %) a Barrandov (20,9 %). Naopak relativně nejméně zaměstnaných v některém z odvětví progresivních služeb bylo mezi obyvateli sídliště Černý Most (14,4 %), které opětovně vykázalo nepříznivé hodnocení z pohledu indikátorů socioekonomické struktury obyvatelstva, jež byly aplikovány v rámci této analýzy.

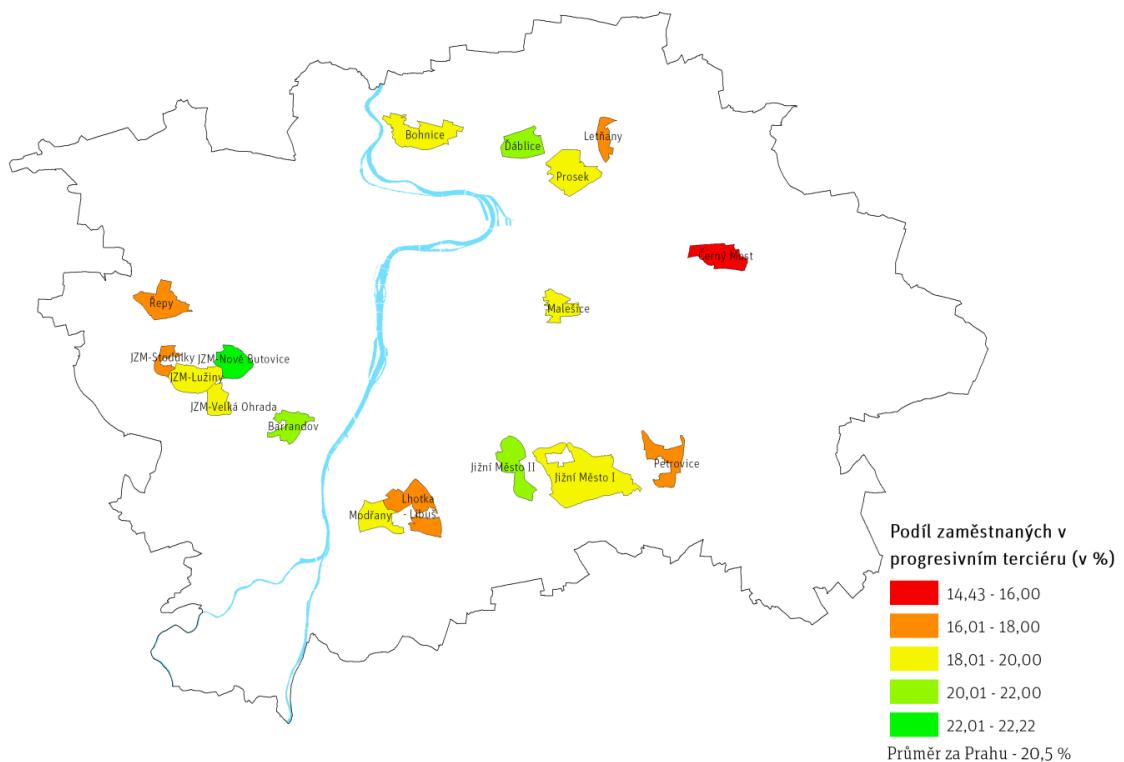
Schéma č. 10: Podíl zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) na celkovém počtu zaměstnaných v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

¹¹ Například v rámci sekce NACE K (tzn. NACE 64+65+66) činila v roce 2013 v ČR průměrná hrubá měsíční mzda 46 634 Kč, v sekci NACE M (tzn. NACE 69+70+71+72+73+74...) 32 159 Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda napříč odvětvími činila podle ČSÚ 25 078 Kč.

Schéma č. 11: Podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných osob v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

2.8 Syntetické hodnocení a typologie analyzovaných sídlišť

Na základě dílčích závěrů učiněných v rámci uvedených podkapitol 2.1 až 2.7 jsme provedli syntetické hodnocení sociální struktury analyzovaných sídlištních celků vůči hodnotám celopražského průměru. Hodnocení bylo přitom stav k roku 2011, tedy k datu posledního SLDB, i vývojový trend odvozený z období 2001 až 2011. Z tohoto souhrnného hodnocení byla následně odvozena základní typologie velkých panelových sídlišť, která je uvedena v tabulce č. 10 a graficky znázorněna v grafu č. 4.

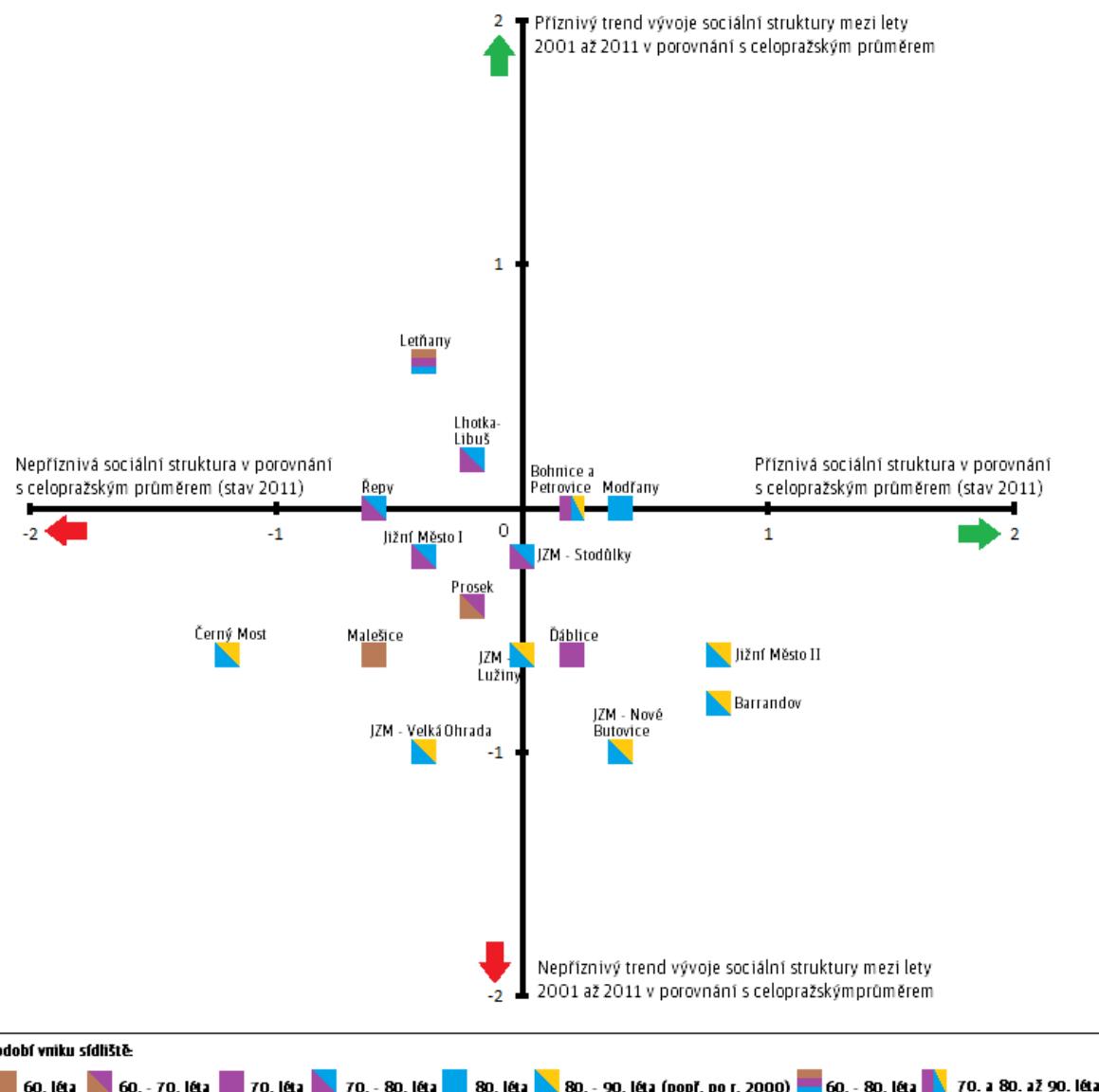
Údaje vstupujícími do syntetického hodnocení byly hodnoty pouze těch indikátorů, které poukazují na sociální strukturu obyvatelstva sídlišť, jejichž charakter byl hodnotící a nikoliv jen informační. Z tohoto důvodu jsme například do syntetického hodnocení vůbec nezahrnuli údaje o podílu cizinců v rámci obyvatelstva sídlišť, protože nelze jednoznačně určit, zda je pro sociální skladbu obyvatelstva prospěšnější vyšší nebo naopak nižší zastoupení cizinců. Kupříkladu ale v otázce vzdělanostní struktury obyvatelstva panuje patrně jednoznačná shoda na tom, že nadprůměrné podíly osob s vyšším dosaženým vzděláním jsou pro sociální skladbu obyvatelstva přínosné.

Syntetické hodnocení stavu sociální struktury analyzovaných sídlišť vůči celopražskému průměru (k datu SLDB 2011) vycházelo z těchto dílčích indikátorů: 1) Index stáří; 2) Index vzdělanosti; 3) Podíl neúplných rodin; 4) Podíl nezaměstnaných osob; 5) Podíl osob pracujících v odvětvích progresivního terciéru. V zásadě stejně indikátory byly aplikovány i při hodnocení vývojových trendů sociální struktury vyvozených ze změn hodnot ze SLDB 2001 a 2011 akorát s tím rozdílem, že indikátor podílu osob pracujících v odvětvích progresivního terciéru, pro který nebyla pro rok 2001 k dispozici data srovnatelná s rokem 2011, byl nahrazen ukazatelem změny počtu všech sečtených obyvatel sídlišť, přičemž jsme vycházeli ze zjednodušeného předpokladu, že populaci růst sídlišť je jevem pozitivním. Je na místě však podotknout, že prezentované hodnocení stavu a vývoje sociální struktury na základě uvedených indikátorů má spíše indikativní charakter a nelze jej považovat za zcela komplexní.

Z grafu č. 4 vyplývá, že ve vztahu k hodnotám celopražského průměru, které v grafu znázorňují osy X a Y, nebylo identifikováno ani jedno z velkých panelových sídlišť, jež by vykazovalo vůči celoměstské situaci nadprůměrně příznivý stav sociální struktury (k roku 2011) a zároveň i příznivý vývojový trend (odvozený z období 2001 až

2011). K tomuto nepříliš optimistickému konstatování přispělo především vyhodnocení vývojových trendů analyzovaných sídlišť, které bylo ve vztahu k celopražskému průměru negativní v případě 11 ze 17 analyzovaných sídlišť. Z grafu č. 4 rovněž vyplývá, že nejhorší vývoj zaznamenaly v období 2001-2001 hlavně mladší sídliště pocházející z 80. a 90. let.

Graf č. 4: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury (vč. zohlednění období vzniku sídliště)

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

Alespoň neutrální vývojový trend a lehce pozitivní stav sociální struktury ve vztahu k celopražskému průměru zaznamenala sídliště Modřany, Bohnice a Petrovice. Zhlediska stavu sociální struktury obyvatelstva k datu SLDB 2011 lze považovat ze souboru analyzovaných sídlištních celků za „vítěze“ sídliště Jižní Město II a Barrandov. Obě tato sídliště se vůči celopražskému průměru vyznačovala především mladší věkovou strukturou vyjádřenou hodnotou indexu stáří a nadprůměrnou hodnotou indexu vzdělanosti, nicméně vývojový trend obou těchto ukazatelů byl v celopražském kontextu mezi SLDB 2001 a 2011 podprůměrný. To bylo ale do značné míry zapříčiněno velmi dobrou věkovou a vzdělanostní strukturou sídlišť Jižní Město II a Barrandov již v roce 2001.

Jedinými sídlištními celky, které zaznamenaly mezi lety 2001 a 2011 nadprůměrně pozitivní vývojový trend sociální struktury obyvatelstva, byly Letňany a s nižší intenzitou i Lhotka-Libuš. V případě sídliště Letňany byl pozitivní vývoj primárně odrazem výrazně nepříznivé sociální struktury ve výchozím roce 2001, jejíž

problematické aspekty byly z velké části během období 2001 až 2011 eliminovány v souvislosti s pozitivním sociálním vývojem.

Za panelové sídliště s nejméně příznivou sociální strukturou lze vcelku jednoznačně označit Černý Most, jehož výchozí situace byla již při SLDB 2001 podobně neuspokojivá jako u již zmíněných Letňan. Na rozdíl od nich ale sídliště Černý Most zaznamenalo v období 2001 až 2011 oproti celopražskému průměru výrazně nepříznivý vývoj, a tím došlo k dalšímu prohloubení již tak nepříznivých sociálních charakteristik. Na základě dat z posledního SLDB bylo možné pozitivně hodnotit pouze velmi mladou věkovou strukturu obyvatel sídliště Černý Most, ostatní hodnocené aspekty (index vzdělanosti, podíl neúplných rodin, podíl nezaměstnaných osob a podíl pracujících v odvětvích progresivního terciéru) vyznávaly vcelku velmi nepříznivě.

Z pohledu trendu vývoje sociální struktury mezi lety 2001 a 2011 zaznamenaly nejhorší vývoj dílčí částí Jihozápadního Města – Nové Butovice a Velká Ohrada. V rámci obou těchto sídlišť se zvýšil index stáří, zhoršil index vzdělanosti vůči celopražskému průměru, navýšil podíl neúplných rodin a v Nových Butovicích se zvýšil podíl nezaměstnaných osob. Zatímco ale sídliště Nové Butovice si i přes tento nepříznivý vývoj mezi lety 2001 a 2011 udrželo pozici jednoho z nejlepších sídlišť z hlediska sociální skladby obyvatelstva, Velká Ohrada se při SLDB 2011 dostala do kategorie sídlišť s nepříznivou sociální strukturou.

Tabulka č. 10: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury

označení typu sídliště	sociální struktura v porovnání s celopražským průměrem (stav SLDB 2011)	trend vývoje sociální struktury v porovnání s celopražským průměrem (2001 až 2011)	konkrétní pražská sídliště vyhovující danému typu
A	výrazně příznivá	negativní	Jižní Město II, Barrandov
B	příznivá	neutrální	Modřany, Bohnice, Petrovice
C	příznivá	negativní	Ďáblice, Nové Butovice
D	neutrální	negativní	Lužiny, Stodůlky
E	nepříznivá	pozitivní	Letňany, Lhotka–Libuš
F	nepříznivá	neutrální	Řepy
G	nepříznivá	negativní	Prosek, Jižní Město I, Malešice, Velká Ohrada
H	velmi výrazně nepříznivá	negativní	Černý Most

Zdroj: IPR Praha na základě dat ČSÚ

3 Prognóza vývoje počtu obyvatel a věkové struktury velkých pražských sídlišť do roku 2020

Prognózu počtu obyvatel za malé územní celky, jakými jsou základní sídlení jednotky, je velmi složité provádět. Obecně platí, že čím menší území chceme prognózovat, tím větší vliv má na populační vývoj migrace, která je velmi těžko předvídatelná. Přesto jsou tyto prognózy populačního vývoje velmi důležité například při vytváření různých strategií a koncepcí. Překládaná prognóza počtu a věkové struktury obyvatel vybraných pražských sídlišť byla vytvořena na základě odvození z prognózy vyššího územního celku. Jako referenční prognóza byla zvolena „Prognóza vývoje obyvatelstva území hl. m. Prahy a odhadů náhradové migrace na období do roku 2050“, kterou zpracovali demografové z Přírodovědecké fakulty UK v Praze v roce 2014 (Burcin a kol., 2014). Přestože prahem této prognózy byl rok 2050, ve studii se budeme věnovat prognóze počtu obyvatel jen do roku 2020, a to především z důvodu již zmíněné velké problematičnosti odhadu budoucího vývoje v rámci malých územních jednotek v delším časovém horizontu.

3.1 Prognóza počtu obyvatel

Dříve než začneme hodnotit prognózu vývoje počtu obyvatel na jednotlivých panelových sídlištích, měli bychom se podívat na situaci v celé Praze. V posledních letech byl růst počtu obyvatel Prahy ovlivněn především příchodem migrantů ze zahraničí. Přirozený přírůstek byl sice kladný, na celkovém růstu se ovšem podílel pouze kolem 20–25 %. V roce 2013 jsme byli svědky prudkého propadu migračního salda cizinců, který se projevil také

v celkovém poklesu počtu obyvatel Prahy. V horizontu příštích 6 let můžeme nicméně očekávat, že bude postupně docházet opět k růstu počtu obyvatel. Přetrvávat bude kladný přirozený přírůstek (především z důvodu vstupu populačně relativně slabší generace z 30. let 20. století do věku vymírání a nevýrazného poklesu porodnosti), záporné migrační saldo se Středočeským krajem (přetrvávání suburbanizace) a především růst počtu cizinců. Není ovšem pravděpodobné, že by růst mohl dosahovat podobných hodnot jako v letech 2007–2009, kdy se do Prahy každoročně přistěhovalo 15–30 tisíc lidí. Celkově očekáváme, že mezi lety 2014 a 2020 by se počet obyvatel Prahy mohl zvýšit o přibližně 35 tisíc lidí, celkový přírůstek by tedy byl 2,8 %.

V následujících letech bude nejvyšší růst počtu obyvatel patrný především v okrajových částech Prahy (především správní obvody Praha 22, Praha 19, Praha 18) a v lokalitách nové bytové výstavby (např. vybrané oblasti městských částí Prahy 9, Prahy 3, Prahy-Čakovice). K poklesu počtu obyvatel naopak může dojít především v centru města (Praha 1), ve vybraných lokalitách městských částí Prahy 6 či Prahy 4 a na některých sídlištích. Celkově můžeme očekávat, že přírůstek počtu obyvatel na velkých pražských sídlištích nebude tak velký jako v celé Praze, přesto můžeme očekávat jeho růst, resp. stagnaci – celkem by se počet obyvatel měl zvýšit přibližně o 4 tisíce, tedy celkem o 1,2 %. Není příliš pravděpodobné, že by v budoucnu docházelo k výrazným úbytkům počtu obyvatel velkých pražských sídlišť, který byl částečně patrný mezi cenzy 2001 a 2011 (viz kapitola 2.1). Sídliště jsou a budou díky relativně nižším cenám za bydlení stále atraktivní nejen pro Čechy s nižšími a středními příjmy, ale také pro cizince, jejichž počet se bude v Praze s velkou pravděpodobností dále zvyšovat. V rámci stávajících panelových sídlišť v posledních letech také dochází k výstavbě nových bytových domů. Především z důvodu dobré dopravní dostupnosti a kvalitní občanské vybavenosti jsou tyto novostavby pro lidi atraktivní (Němec, 2014).

Tabulka č. 11: Prognóza počtu obyvatel velkých pražských sídlišť mezi lety 2014 a 2020

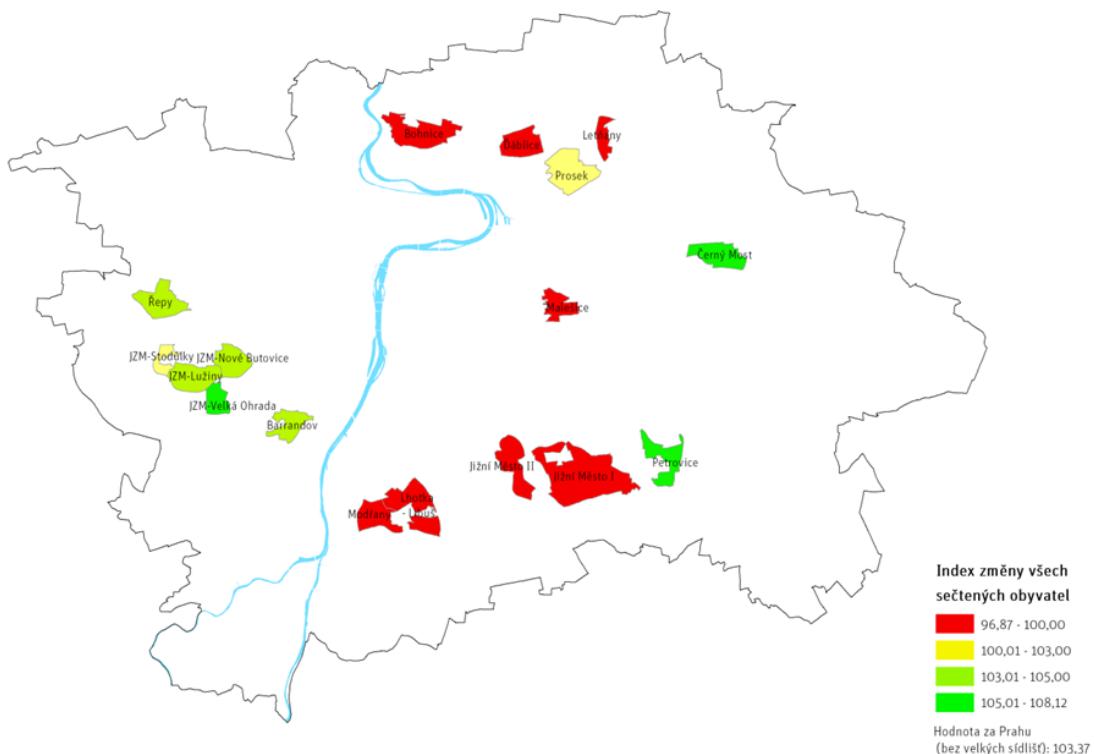
název sídliště	vývoj počtu obyvatel			
	2014	2020	2014/2020 - absolutně	2014/2020 - %
Barrandov	15 936	16 543	608	3,81
Bohnice	26 025	25 761	-264	-1,02
Černý Most	22 448	23 778	1 330	5,93
Ďáblice	15 534	15 291	-243	-1,57
JZM – Lužiny	19 186	19 786	599	3,12
JZM – Nové Butovice	13 616	14 241	625	4,59
JZM – Stodůlky	5 127	5 273	146	2,84
JZM – Velká Ohrada	10 564	11 422	858	8,12
Jižní Město I	53 935	52 699	-1 236	-2,29
Jižní Město II	16 063	16 002	-60	-0,38
Letňany	10 986	10 972	-14	-0,13
Lhotka-Libuš	18 685	18 334	-351	-1,88
Malešice	9 968	9 657	-312	-3,13
Modřany	15 695	15 396	-298	-1,90
Petrovice	15 039	16 004	965	6,42
Prosek	23 527	24 043	517	2,20
Řepy	21 525	22 563	1 038	4,82
velká sídliště - celkem	313 858	317 764	3 906	1,24
Praha - celkem (bez velkých sídlišť)	938 049	969 651	31 602	3,37

Zdroj: IPR Praha

Podíváme-li se na populační prognózu jednotlivých panelových sídlišť, je možné předpokládat, že v příštích 6 letech budou více méně pokračovat trendy, které probíhaly mezi lety 2001–2011. Na sídlištích, kde docházelo k populačnímu růstu, by mělo docházet spíše k dalšímu růstu a naopak. Zvýšení počtu obyvatel by mělo probíhat především na sídlištích s mladší věkovou strukturou, kde v posledních letech probíhala či se dále plánuje bytová

výstavba (viz tabulka č. 11 a schéma č. 12). Jde především o sídliště Jihozápadní Město – Velká Ohrada (+8,2 %), Petrovice (+6,4 %), Černý Most (+5,9 %), Řepy (+4,8 %) Jihozápadní Město – Velká Ohrada (+4,6 %) či Barrandov (+3,8 %). Úbytek počtu obyvatel by měl probíhat především na sídlištích se starší věkovou strukturou. Především jde o sídliště Malešice (-3,1 %), Jižní Město I (-2,3 %), Lhotka-Libuš (-1,9 %), Modřany či Ďáblice (-1,6 %).

Schéma č. 12: Index změny prognózy počtu obyvatel v pražských velkých sídlištích mezi lety 2014 a 2020 (rok 2014 = 100)

Zdroj: IPR Praha

3.2 Prognóza věkové struktury

Kromě vývoje počtu obyvatel lze prognózovat rovněž věkovou strukturu obyvatel. Další ukazatele sociální struktury (jako např. úroveň vzdělání) je velmi složité prognózovat a jejich predikce se prakticky neprovádí. V následujících 6 letech je patrné, že Praha nebude nikterak dramaticky stárnout. Průměrný věk bude stagnovat a dokonce s vysokou pravděpodobností dojde k poklesu indexu stáří (tabulka č. 12). Tento očekávaný pokles je způsoben především faktem, že do věkových kategorií starších 65 let budou vstupovat ročníky narozené v letech 1949 až 1955, kdy v celé republice docházelo k poklesu počtu narozených.

V roce 2014 se velká pražská sídliště vyznačovala relativně nižším indexem stáří a nižším podílem osob starších 65 let. Je nicméně patrné, že rozdíly se pravděpodobně budou v čase postupně stírat a v roce 2020 by se už mohl na sídlištích koncentrovat relativně vyšší podíl lidí starších 65 let. Dynamika stárnutí obyvatelstva ovšem nebude tak rychlá, jak tomu bylo mezi lety 2001 a 2011 (viz kapitola 2.2). Hodnota indexu stáří by měla stagnovat a podíl osob starších 65 let by měl vzrůst přibližně jen o 2 % (mezi lety 2001 až 2011 to bylo 4,7 %). Podíl dětí do 15 let se bude v Praze i na sídlištích do roku 2020 pravděpodobně zvyšovat. Toto zvýšení ovšem nebude způsobeno zvýšenou porodností jako spíše opuštěním populačně slabých kohort z let 1999-2004 z věkové kategorie 0-14 let.

Jak již bylo řečeno, věková struktura jednotlivých sídlišť je silně ovlivněna obdobím jejich vzniku (viz kapitola 2.2). Tento vliv bude patrný také v roce 2020, přičemž nejstaršími sídlišti zůstanou především Malešice, Ďáblice či Jižní Město I, tedy sídliště převážně z 60. a 70. let. Je ovšem patrné, že právě v těchto sídlištích bude docházet k postupné generační obměně, jejímž důsledkem bude úbytek podílu osob starších 65 let a naopak zvyšování

podílu dětí do 15 let. Demografické stárnutí bude patrné u nověji vystavěných sídlišť s mladší věkovou strukturou, jako jsou Černý Most, Petrovice, Jižní Město II či Jihozápadní Město – Velká Ohrada. Celkově bude docházet k postupnému stírání rozdílů mezi danými sídlišti, což dokazuje i pokles variačního koeficientu¹² mezi sledovanými lety z 0,51 na 0,24.

Tabulka č. 12: Prognóza změny indexu stáří a podílu obyvatel ve věku 0-14 let a 65 a více let na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2014 a 2020

název sídliště	2014			2020			změna indexu stáří (absolutní vyjádření)
	0-14 let (v %)	65 a více let (v %)	index stáří	0-14 let (v %)	65 a více let (v %)	index stáří	
Barrandov	14,07	11,87	84,38	15,43	17,22	111,57	27,19
Bohnice	14,58	22,21	152,31	14,33	23,72	165,56	13,26
Černý Most	15,39	8,64	56,11	15,26	15,05	98,62	42,51
Ďáblice	12,31	35,67	289,72	14,22	23,81	167,50	-122,21
JZM - Lužiny	11,21	12,82	114,42	15,00	15,76	105,07	-9,35
JZM - Nové Butovice	15,75	12,22	77,59	15,32	15,45	100,85	23,26
JZM - Stodůlky	12,53	15,82	126,28	14,94	15,82	105,91	-20,37
JZM - Velká Ohrada	15,68	9,00	57,39	16,07	14,67	91,29	33,90
Jižní Město I	13,13	22,90	174,40	14,24	26,22	184,12	9,72
Jižní Město II	11,07	15,21	137,39	14,73	25,31	171,75	34,35
Letňany	14,65	17,21	117,50	16,99	17,19	101,22	-16,28
Lhotka - Libuš	11,95	21,23	177,70	15,13	23,31	154,03	-23,67
Malešice	10,78	32,38	300,40	13,64	24,34	178,47	-121,93
Modřany	12,81	15,74	122,84	15,11	23,29	154,17	31,33
Petrovice	14,90	10,47	70,27	17,09	18,32	107,20	36,93
Prosek	13,74	29,88	217,43	14,63	20,38	139,30	-78,13
Řepy	13,24	12,56	94,88	14,41	17,31	120,11	25,23
velká sídliště - celkem	13,4	18,7	139,0	14,9	20,7	138,3	-0,69
Praha - celkem (bez velkých sídlišť)	14,9	21,2	142,4	15,5	19,4	125,5	-16,83

Zdroj: IPR Praha

4 Přehledové listy jednotlivých sídlišť

Na rozdíl od kapitoly č. 2, ve které byly výstupy z *Analýzy vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011* členěny v zásadě podle aplikovaných statistických indikátorů, část č. 4 je ve formě přehledových listů jednotlivých sídlišť, které byly předmětem analýzy. Každý z přehledových listů obsahuje základní údaje o konkrétním sídlišti, přehledovou mapku, hodnoty aplikovaných statistických ukazatelů ze SLDB 2001 a 2011 a rovněž grafy stežejních indikátorů, které ilustrují hodnotu za dané sídliště, celý soubor 17 analyzovaných sídlištních celků i celopražský průměr.

¹² Variační koeficient ukazuje variabilitu zkoumaného souboru. Výpočet je směrodatná odchylka dělená aritmetickým průměrem souboru.

4.1 Sídliště Barrandov

Základní údaje:

Městská část: Praha 5

Katastrální území: Hlubočepy

Období výstavby sídliště: od r. 1981

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Barrandov II

Barrandov III

Barrandov IV

Barrandov V

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 15 464

Počet všech bytů (SLDB 2011): 6 444

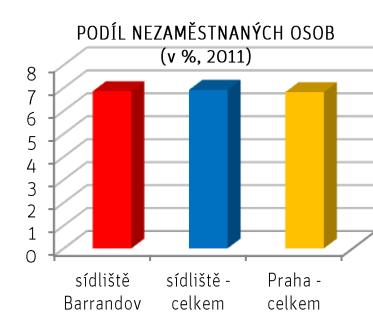
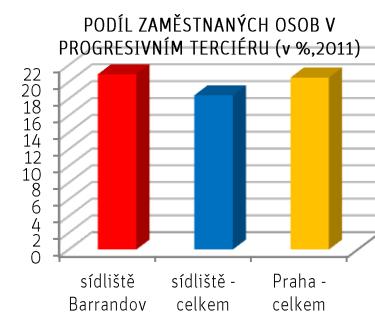
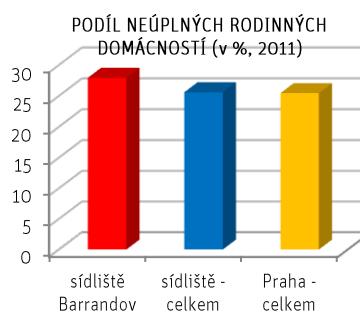
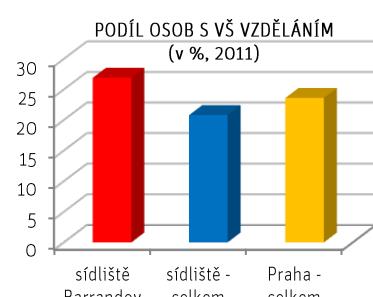
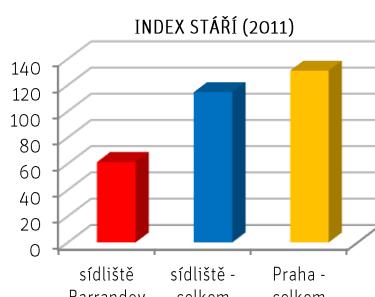
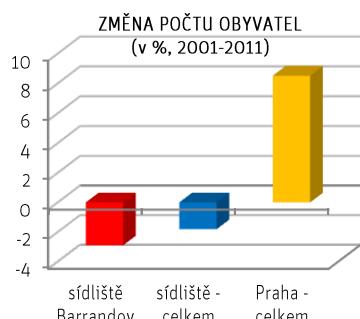
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,40

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	15 929	15 464	podíl osob ve věku 0–14	22,6 %	13,6 %	podíl osob se ZŠ	15,9 %	11,4 %	
změna mezi 2001–2011	-2,9 %		podíl osob ve věku 65+	4,7 %	8,3 %	podíl osob s VŠ	23,0 %	26,9 %		
podíl trvale bydlících	98,0 %	94,6 %	index stáří		20,7	61,2	index vzdělanosti	105,7	118,7	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	3,2 %	9,7 %	podíl domácností jednotlivců	27,0 %	31,0 %
podíl cizinců (bez Slováků)	2,8 %		8,5 %	podíl neúplných rodinných domácností	28,2 %	27,9 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	19,6 %	17,7 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	4,8 %	6,9 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	20,9 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let		76,4 %	72,6 %

4.2 Sídliště Bohnice

Základní údaje:

Městská část: Praha 8

Katastrální území: Bohnice, Troja

Odbor výstavby sídliště: 1972–1980

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Sídliště Bohnice-západ

Sídliště Bohnice-východ

Sídliště Bohnice-jihozápad

Sídliště Bohnice-jihovýchod

Za Čimickým hájem

Počet obyvatele bydlících obyvatel (SLDB 2011): 25 441

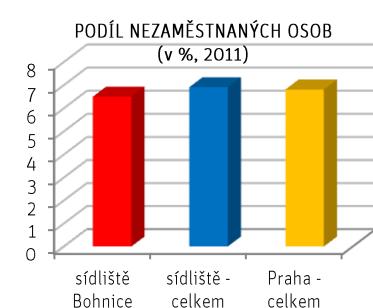
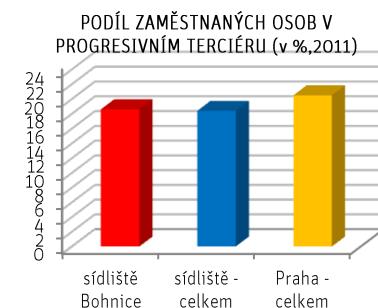
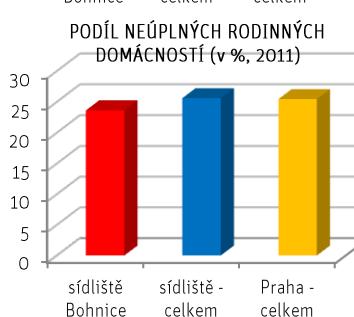
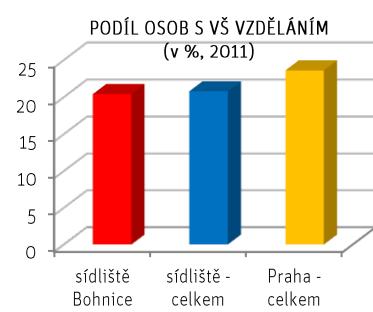
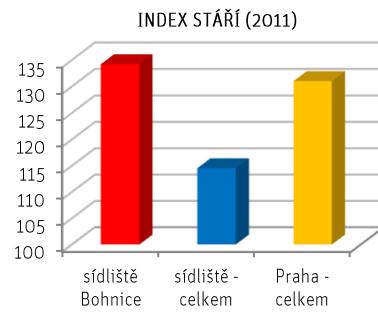
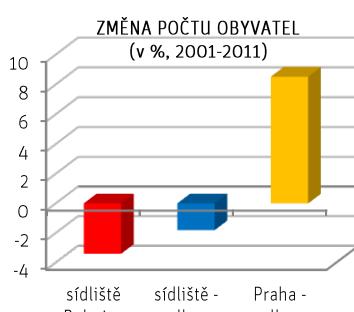
Počet všech bytů (SLDB 2011): 12 282

Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,07

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	26 334	25 441	podíl osob ve věku 0–14	11,6 %	12,5 %	podíl osob se ZŠ	13,3 %	10,8 %
změna mezi 2001–2011	-3,4 %		podíl osob ve věku 65+	11,6 %	16,8 %	podíl osob s VŠ	14,9 %	20,4 %
podíl trvale bydlících	98,5 %	95,8 %	index stáří	100,0	134,2	index vzdělanosti	81,8	98,8

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	2,2 %	7,5 %	podíl domácností jednotlivců	33,2 %	37,2 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,6 %	6,1 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,5 %	23,6 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivita	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	16,5 %	16,2 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,1 %	6,5 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	18,6 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	80,1 %	74,8 %

4.3 Sídliště Černý Most

Základní údaje:

Městská část: Praha 14

Katastrální území: Černý Most

Odbor výstavby sídliště: od r. 1982

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Černý Most I

Černý Most II-západ

Černý Most II-střed

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 23 548

Počet všech bytů (SLDB 2011): 9 145

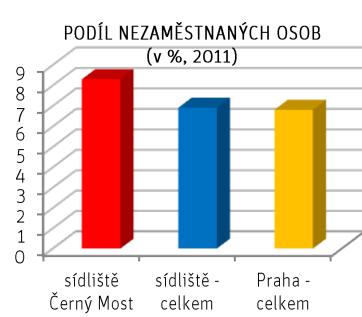
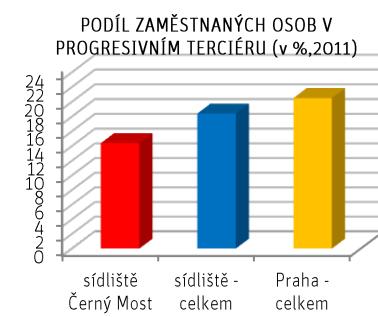
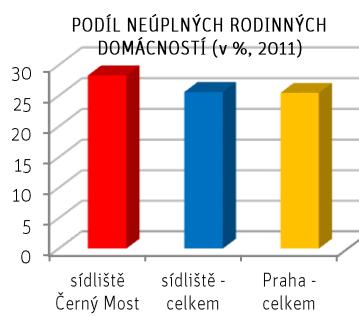
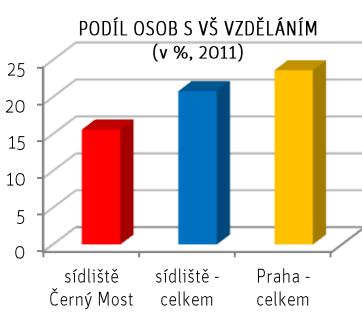
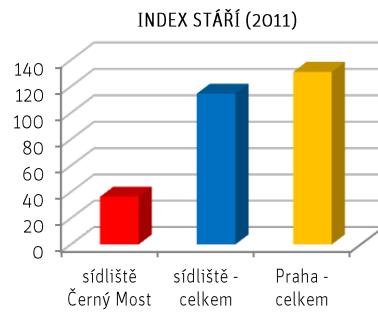
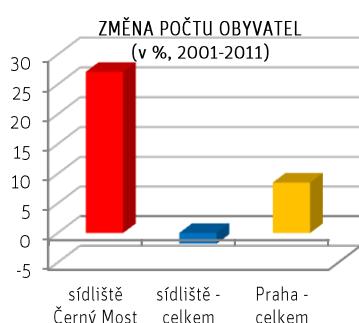
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,57

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	18 529	23 548	podíl osob ve věku 0–14	25,3 %	16,4 %	podíl osob se ZŠ	16,5 %	15,4 %
změna mezi 2001–2011	+27,1 %		podíl osob ve věku 65+	3,2 %	6,0 %	podíl osob s VŠ	14,8 %	15,6 %
podíl trvale bydlících	97,5 %	92,6 %	index stáří	12,8	36,3	index vzdělanosti	80,4	83,0

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	4,3 %	13,0 %	podíl domácností jednotlivců	26,8 %	28,9 %
podíl cizinců (bez Slováků)	4,0 %	11,6 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,3 %	28,3 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivita	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	17,1 %	15,5 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	6,5 %	8,3 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	14,4 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	79,0 %	70,5 %

4.4 Sídliště Ďáblice

Základní údaje:

Městská část: Praha 8

Katastrální území: Kobylisy

Období výstavby sídliště: 1969–1980

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Nové Ďáblice

Nové Ďáblice-východ

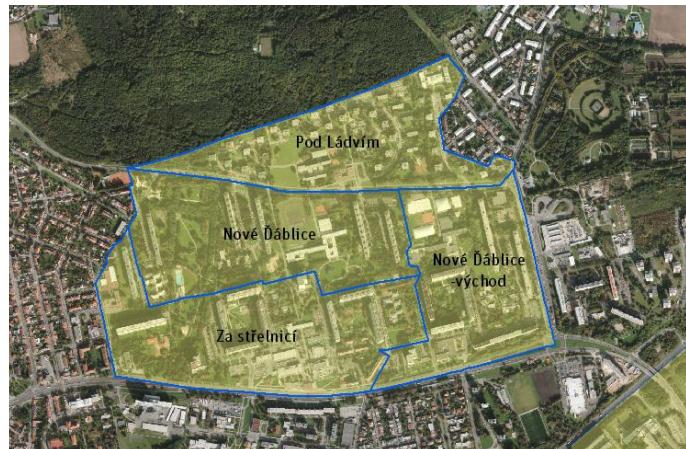
Pod Ládvím

Za střelnici

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 15 401

Počet všech bytů (SLDB 2011): 7 850

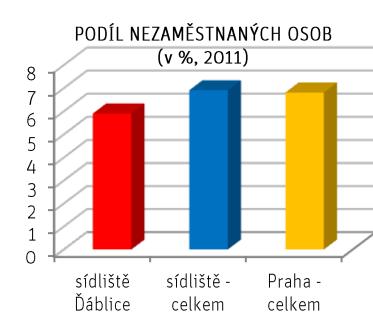
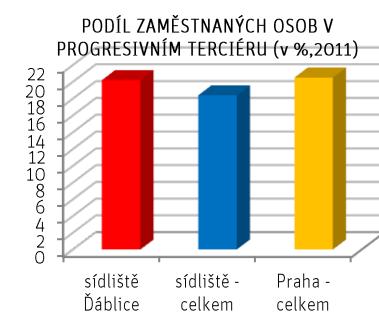
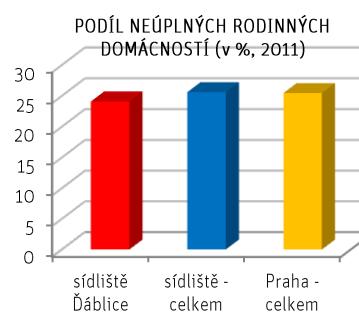
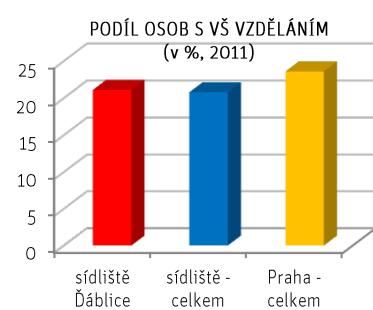
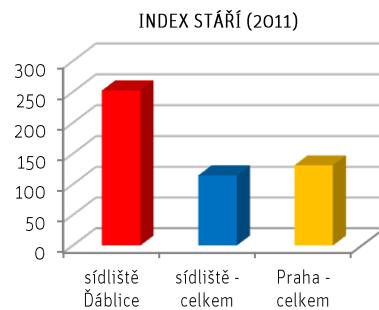
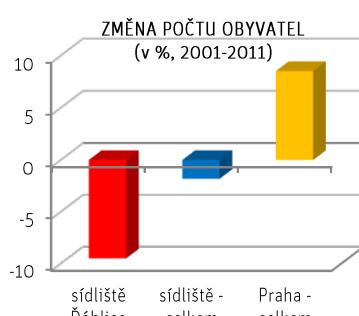
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 1,96

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	17 022	15 401	podíl osob ve věku 0–14	9,9 %	10,9 %	podíl osob se ZŠ	12,8 %	17,8 %
změna mezi 2001–2011	-9,5 %		podíl osob ve věku 65+	17,6 %	27,6 %	podíl osob s VŠ	10,9 %	21,1 %
podíl trvale bydlících	99,1 %	95,6 %	index stáří	177,8	252,2	index vzdělanosti	90,1	100,6

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	1,4 %	6,9 %	podíl domácností jednotlivců	39,1 %	41,5 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,2 %	5,7 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,5 %	24,1 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	17,3 %	18,1 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	4,5 %	5,9 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	20,2 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	78,1 %	74,7 %

4.5 Jihozápadní Město – Lužiny

Základní údaje:

Městská část: Praha 13

Katastrální území: Stodůlky

Období výstavby sídliště: 1985–1992

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Luka

Lužiny-střed

Lužiny-jih

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 18 507

Počet všech bytů (SLDB 2011): 7 804

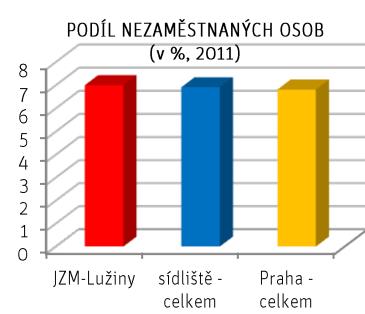
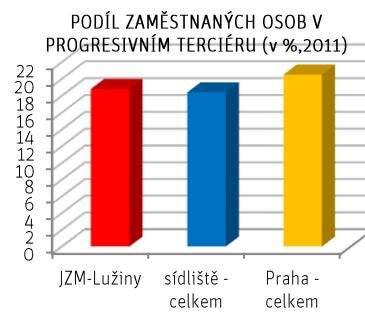
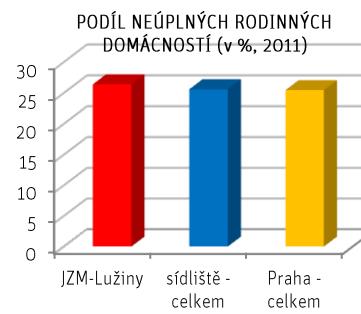
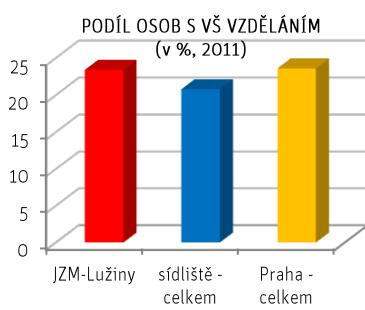
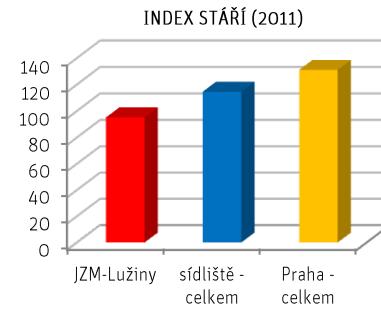
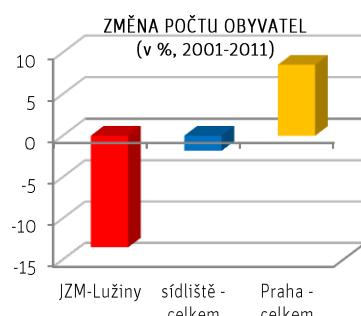
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,37

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	21 404	18 507	podíl osob ve věku 0–14	19,0 %	10,0 %	podíl osob se ZŠ	18,4 %	10,8 %
změna mezi 2001–2011	-13,5 %		podíl osob ve věku 65+	4,8 %	9,5 %	podíl osob s VŠ	19,1 %	23,4 %
podíl trvale bydlících	98,9 %	95,2 %	index stáří	25,2	95,1	index vzdělanosti	93,1	109,6

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	2,1 %	8,5 %	podíl domácností jednotlivců	26,8 %	29,4 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,8 %	7,5 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,6 %	26,4 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivita	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	17,2 %	16,2 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,1 %	7,0 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	18,8 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	75,3 %	75,5 %

4.6 Jihozápadní Město – Nové Butovice

Základní údaje:

Městská část: Praha 13

Katastrální území: Stodůlky

Období výstavby sídliště: 1985–1999

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Nové Butovice-západ

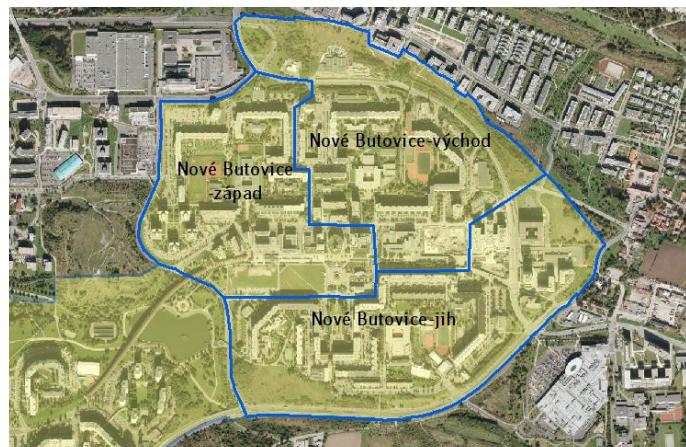
Nové Butovice-východ

Nové Butovice-jih

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 14 959

Počet všech bytů (SLDB 2011): 6 323

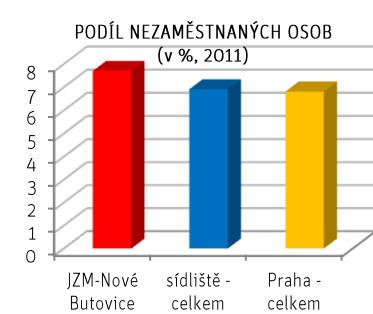
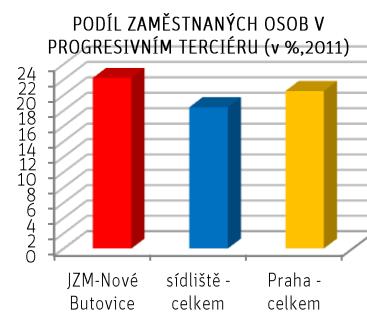
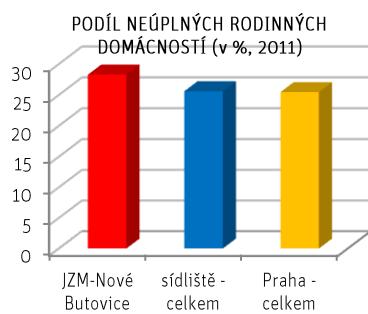
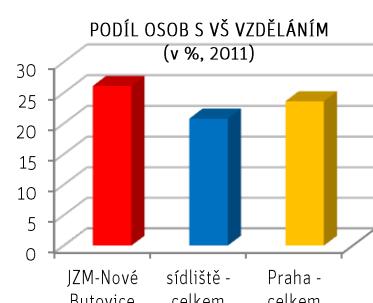
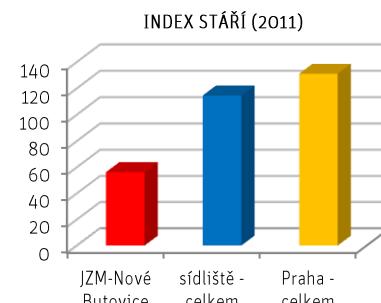
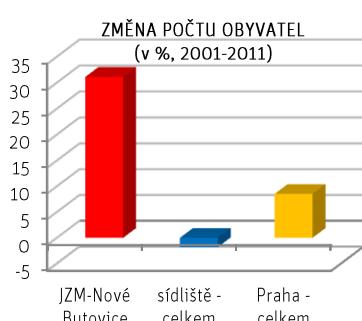
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,37

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	11 409	14 959	podíl osob ve věku 0–14	24,4 %	14,1 %	podíl osob se ZŠ	12,7 %	10,7 %
změna mezi 2001–2011	+31,1 %		podíl osob ve věku 65+	6,5 %	7,9 %	podíl osob s VŠ	28,3 %	26,1 %
podíl trvale bydlících	92,1 %	84,1 %	index stáří	26,6	56,2	index vzdělanosti	120,9	113,3

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	12,1 %	28,2 %	podíl domácností jednotlivců	36,3 %	37,7 %
podíl cizinců (bez Slováků)	11,5 %	26,1 %	podíl neúplných rodinných domácností	27,1 %	28,3 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	22,5 %	21,1 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	4,3 %	7,7 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	22,2 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	76,8 %	66,9 %

4.7 Jihozápadní Město – Stodůlky

Základní údaje:

Městská část: Praha 13

Katastrální území: Stodůlky

Období výstavby sídliště: 1978–1984

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Stodůlky-západ

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 4 964

Počet všech bytů (SLDB 2011): 2 139

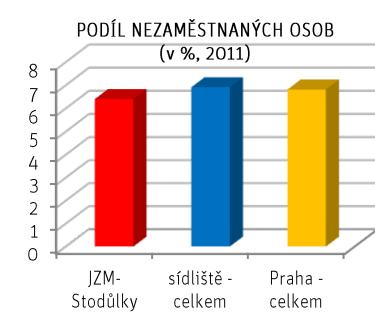
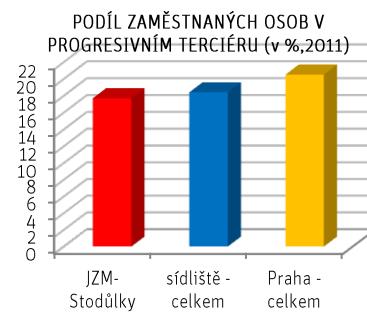
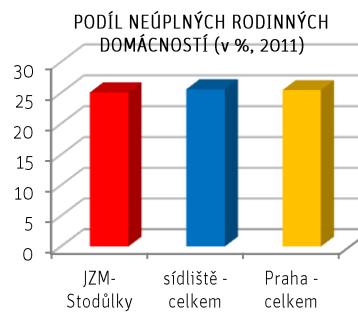
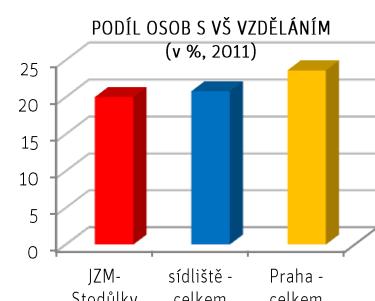
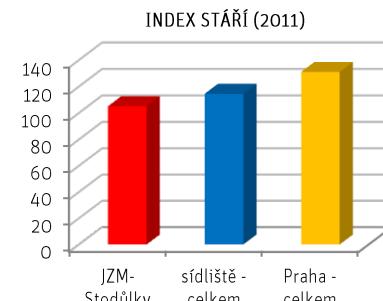
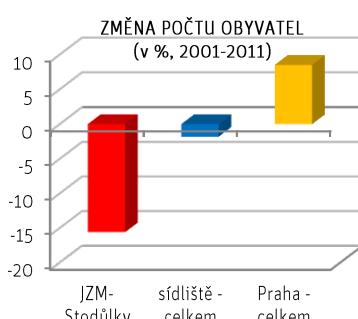
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,32

Vývoj počtu obyvatel	2001		2011		Věková struktura		2001		2011		Vzdělanostní struktura		2001		2011	
	počet obyvatel celkem	5 878	počet obyvatel celkem	4 964	podíl osob ve věku 0–14	12,4 %	podíl osob ve věku 0–14	10,8 %	podíl osob se ZŠ	18,6 %	podíl osob se ZŠ	13,3 %	podíl osob s VŠ	10,1 %	podíl osob s VŠ	20,0 %
změna mezi 2001–2011	-	-15,6 %	-	-	podíl osob ve věku 65+	6,0 %	podíl osob ve věku 65+	11,3 %	podíl osob s VŠ	10,1 %	podíl osob s VŠ	20,0 %	index vzdělanosti	74,9	index vzdělanosti	98,0
podíl trvale bydlících	99,3 %	96,2 %	-	-	index stáří	48,7	index stáří	105,1	-	-	-	-	-	-	-	-

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001		2011		Struktura domácností		2001		2011		2001		2011	
	podíl cizinců – celkem	1,1 %	podíl cizinců – celkem	6,3 %	podíl domácností jednotlivců	25,6 %	podíl domácností jednotlivců	28,5 %	podíl cizinců (bez Slováků)	0,8 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,8 %	podíl neúplných rodinných domácností	25,1 %

Struktura zaměstnanosti	2001		2011		Nezaměstnanost, ekonomická aktivita		2001		2011		2001		2011	
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	17,5 %	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	15,6 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,9 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	6,4 %	podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	77,0 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	77,1 %

4.8 Jihozápadní Město – Velká Ohrada

Základní údaje:

Městská část: Praha 13

Katastrální území: Stodůlky

Období výstavby sídliště: 1979–2000

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Ohrada

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 10 626

Počet všech bytů (SLDB 2011): 4 243

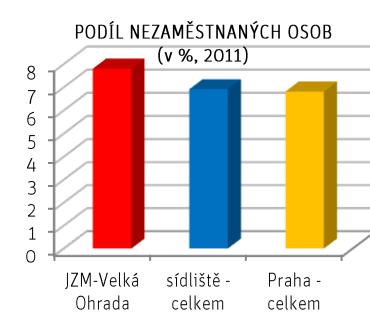
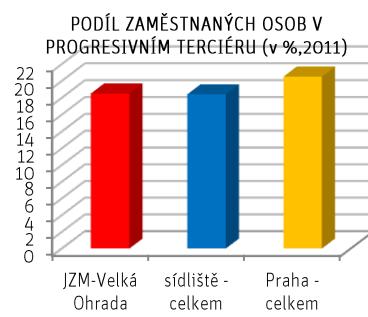
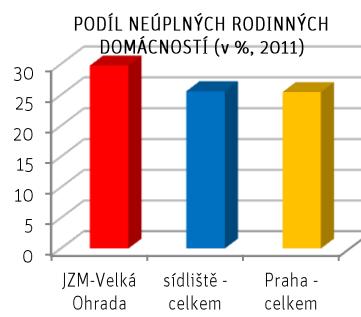
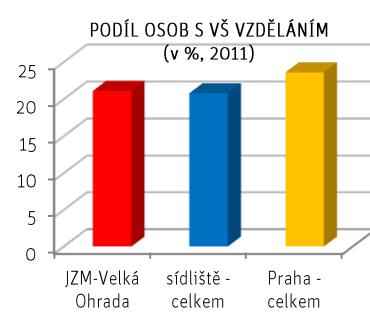
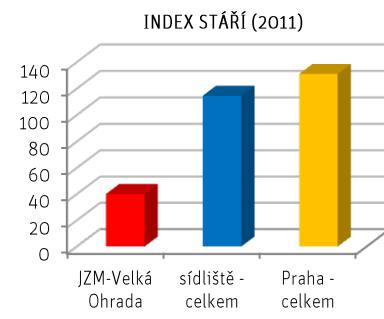
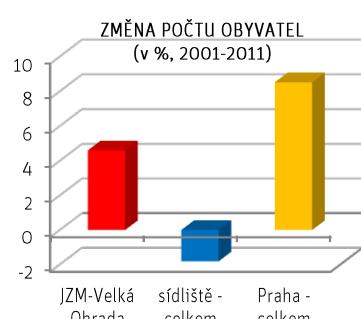
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,50

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	10 162	10 626	podíl osob ve věku 0–14	28,6 %	16,0 %	podíl osob se ZŠ	13,9 %	14,0 %
změna mezi 2001–2011	+4,6 %		podíl osob ve věku 65+	3,9 %	6,4 %	podíl osob s VŠ	21,9 %	21,1 %
podíl trvale bydlících	95,9 %	92,4 %	index stáří	13,6	40,0	index vzdělanosti	101,5	100,4

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	5,3 %	13,3 %	podíl domácností jednotlivců	30,8 %	28,7 %
podíl cizinců (bez Slováků)	4,7 %	11,4 %	podíl neúplných rodinných domácností	28,7 %	29,7 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	19,7 %	18,6 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	6,0 %	7,8 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	18,5 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	78,8 %	71,2 %

4.9 Jižní Město I

Základní údaje:

Městská část: Praha 11

Katastrální území: Chodov, Háje

Období výstavby sídliště: 1971–1985

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Jižní Město – Nad Šeberovem, Jižní Město – Háje-jih, Milíčov,
Jižní Město – Háje, Háje-střed, Jižní Město – Opatov-střed,
Jižní Město – Opatov-sever, Jižní Město – Litochleby,
Jižní Město – U tvrze, Jižní Město – metro Opatov

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 53 178

Počet všech bytů (SLDB 2011): 24 276

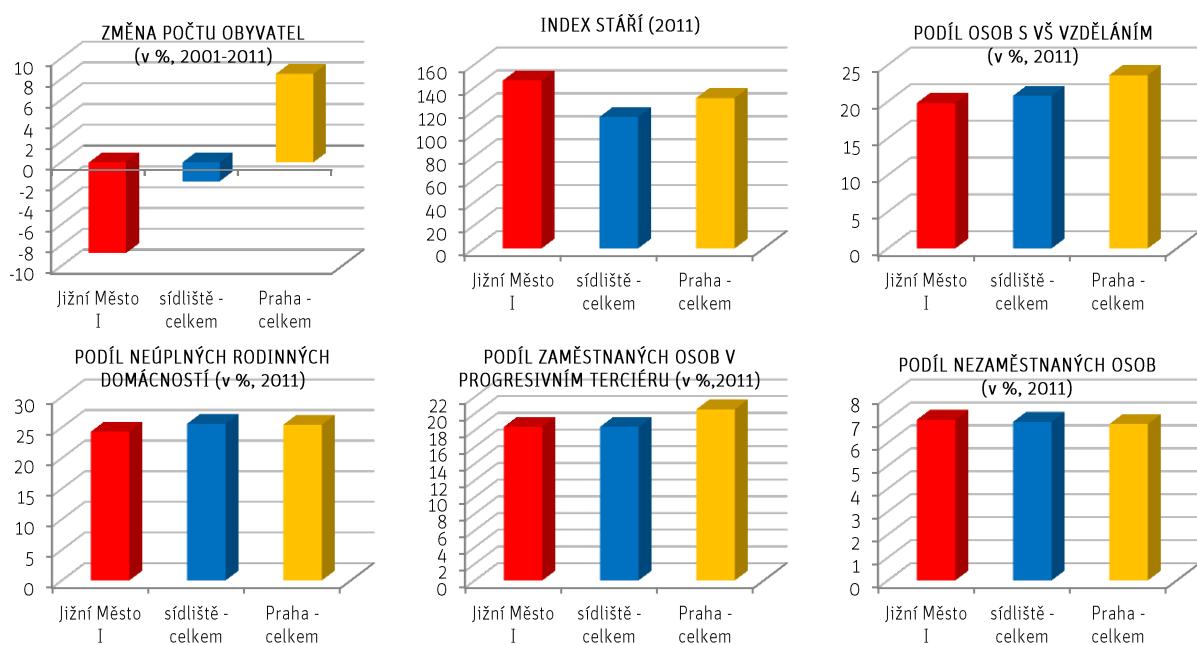
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,19

Vývoj počtu obyvatel	2001		2011		Věková struktura		2001		2011		Vzdělanostní struktura		2001		2011		
	počet obyvatel celkem	změna mezi 2001–2011	podíl osob ve věku 0–14	změna mezi 2001–2011	podíl osob ve věku 65+	změna mezi 2001–2011	index stáří	změna mezi 2001–2011	podíl osob se ZŠ	změna mezi 2001–2011	podíl osob s VŠ	změna mezi 2001–2011	index vzdělanosti	změna mezi 2001–2011	podíl trvale bydlících	změna mezi 2001–2011	
počet obyvatel celkem	58 262	53 178	podíl osob ve věku 0–14	10,6 %	11,5 %	podíl osob se ZŠ	13,6 %	10,8 %	změna mezi 2001–2011	-8,7 %	podíl osob s VŠ	16,6 %	19,8 %	index vzdělanosti	87,1	96,7	
změna mezi 2001–2011			podíl osob ve věku 65+	10,5 %	16,8 %	podíl osob se ZŠ			podíl trvale bydlících		podíl osob s VŠ			index vzdělanosti			
změna mezi 2001–2011			index stáří	99,5	146,4	index vzdělanosti	87,1	96,7	změna mezi 2001–2011		změna mezi 2001–2011		změna mezi 2001–2011		změna mezi 2001–2011		změna mezi 2001–2011

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001		2011		Struktura domácností		2001		2011		
	podíl cizinců – celkem	změna mezi 2001–2011	podíl cizinců – celkem	změna mezi 2001–2011	podíl domácností jednotlivců	změna mezi 2001–2011	podíl neúplných rodinných domácností	změna mezi 2001–2011	podíl domácností jednotlivců	změna mezi 2001–2011	
podíl cizinců – celkem	2,0 %	9,6 %	podíl cizinců – celkem	30,8 %	35,2 %	změna mezi 2001–2011	28,3 %	24,3 %	změna mezi 2001–2011	1,8 %	8,2 %
podíl cizinců (bez Slováků)			změna mezi 2001–2011			změna mezi 2001–2011			změna mezi 2001–2011		

Struktura zaměstnanosti	2001		2011		Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001		2011		
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	změna mezi 2001–2011	podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	změna mezi 2001–2011	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	změna mezi 2001–2011	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	změna mezi 2001–2011	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	změna mezi 2001–2011	
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,1 %	17,7 %	podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	18,4 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	78,3 %	74,1 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,3 %	7,0 %
změna mezi 2001–2011			změna mezi 2001–2011			změna mezi 2001–2011			změna mezi 2001–2011		

4.10 Jižní Město II

Základní údaje:

Městská část: Praha 11

Katastrální území: Chodov

Období výstavby sídliště: 1981–1992

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Jižní Město II – sever

Jižní Město II – západ

Jižní Město II – jih

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 16 061

Počet všech bytů (SLDB 2011): 6 878

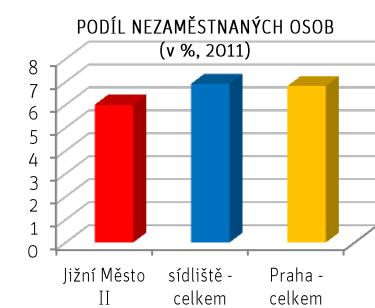
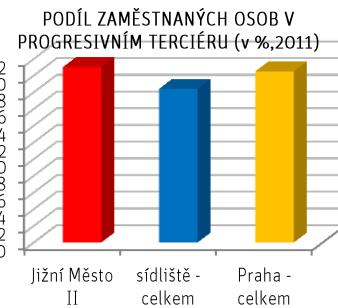
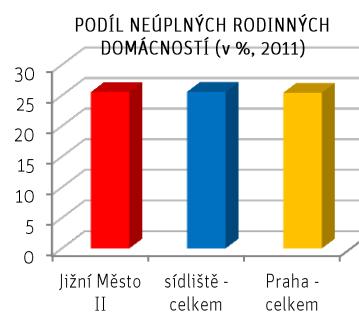
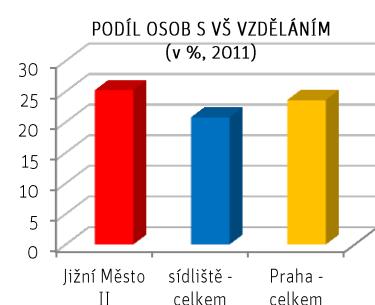
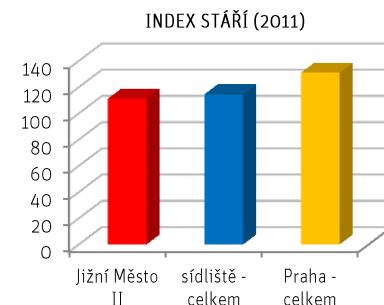
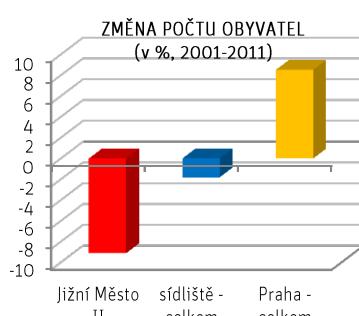
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,34

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	17 669	16 061	podíl osob ve věku 0–14	17,2 %	10,4 %	podíl osob se ZŠ	17,5 %	9,7 %	
změna mezi 2001–2011	-9,1 %		podíl osob ve věku 65+	5,9 %	11,6 %	podíl osob s VŠ	20,0 %	25,2 %		
podíl trvale bydlících	98,6 %	94,9 %	index stáří		34,1	111,2	index vzdělanosti	95,7	114,8	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	2,0 %	9,8 %	podíl domácností jednotlivců	26,9 %	30,8 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,6 %	8,4 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,8 %	25,5 %	

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,8 %	17,3 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	4,7 %	6,0 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	21,0 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	75,3 %	75,4 %	

4.11 Sídliště Letňany

Základní údaje:

Městská část: Praha 18

Katastrální území: Letňany

Období výstavby sídliště: 1961–1985

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Nové Letňany

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 11 076

Počet všech bytů (SLDB 2011): 5 000

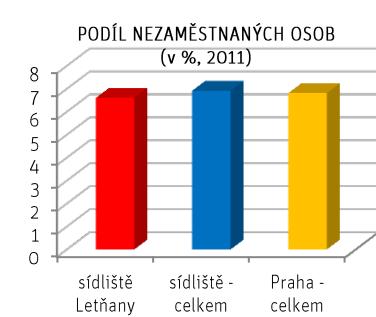
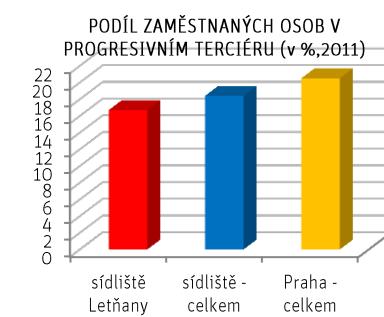
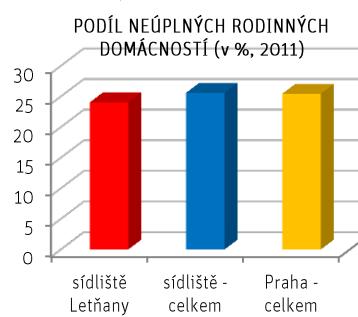
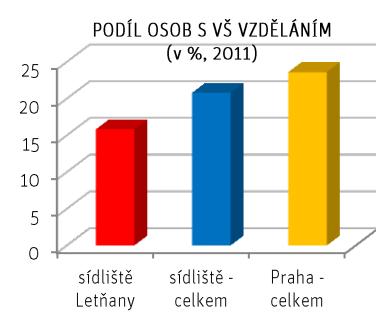
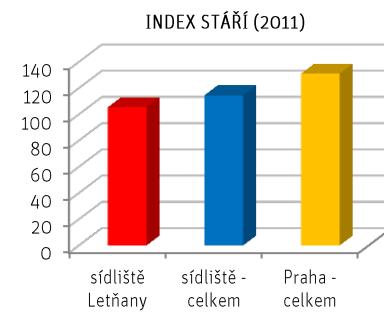
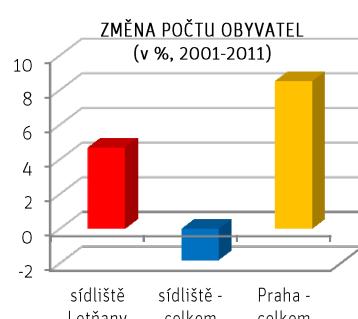
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,22

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
	počet obyvatel celkem	10 582	11 076	podíl osob ve věku 0–14	12,3 %	11,6 %	podíl osob se ZŠ	17,4 %
změna mezi 2001–2011	+4,7 %		podíl osob ve věku 65+	9,1 %	12,2 %	podíl osob s VŠ	10,3 %	15,8 %
podíl trvale bydlících	98,8 %	87,7 %	index stáří	73,8	105,4	index vzdělanosti	64,3	82,3

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
	podíl cizinců – celkem	2,2 %	18,4 %	podíl domácností jednotlivců	29,6 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,9 %	16,1 %	podíl neúplných rodinných domácností	26,7 %	24,0 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity	2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	13,7 %	15,3 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	6,9 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	16,7 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	78,8 %	70,8 %

4.12 Sídliště Lhotka–Libuš

Základní údaje:

Městská část: Praha 12

Katastrální území: Kamýk

Období výstavby sídliště: 1973–1984

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Sídliště Lhotka

Kamýk-východ

Sídliště Libuš

Kamýk – u Nových Dvorů

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 18 494

Počet všech bytů (SLDB 2011): 8 765

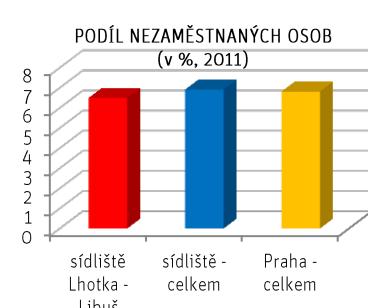
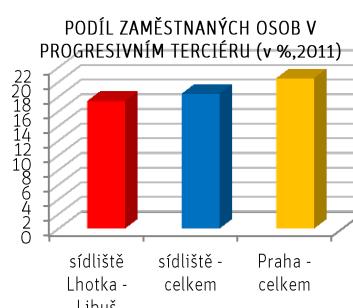
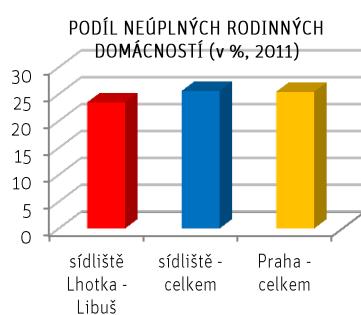
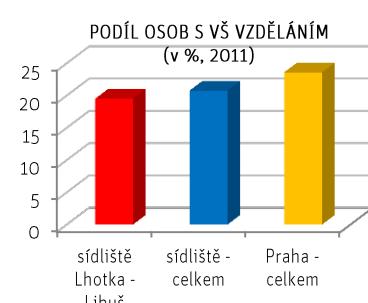
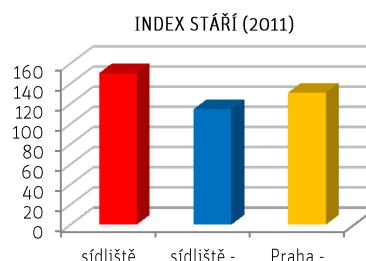
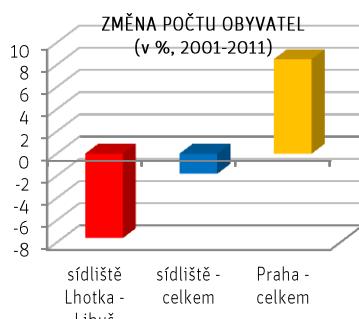
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,11

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	20 007	18 494	podíl osob ve věku 0–14	10,4 %	10,7 %	podíl osob se ZŠ	14,2 %	11,1 %
změna mezi 2001–2011	-7,6 %		podíl osob ve věku 65+	10,9 %	16,1 %	podíl osob s VŠ	14,5 %	19,5 %
podíl trvale bydlících	98,7 %	94,9 %	index stáří	104,2	150,2	index vzdělanosti	80,8	94,9

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	2,0 %	9,3 %	podíl domácností jednotlivců	32,5 %	35,6 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,7 %	8,1 %	podíl neúplných rodinných domácností	27,8 %	23,5 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,9 %	17,8 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,8 %	6,5 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	17,4 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	80,1 %	75,3 %

4.13 Sídliště Malešice

Základní údaje:

Městská část: Praha 10

Katastrální území: Malešice, Strašnice

Období výstavby sídliště: 1961–1966

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Nové Malešice

U Nových Malešic

Květnická

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 10 277

Počet všech bytů (SLDB 2011): 5 102

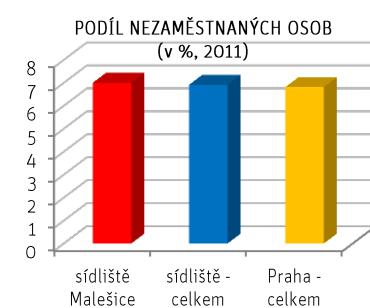
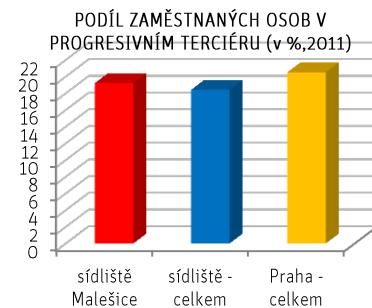
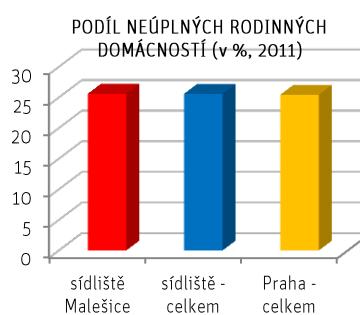
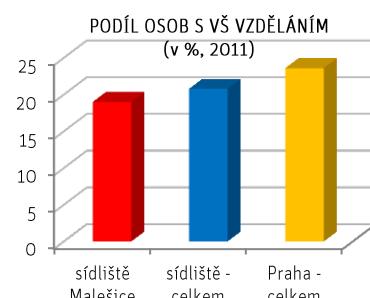
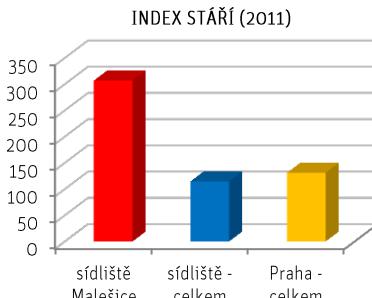
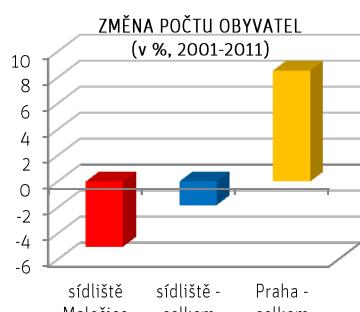
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,01

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura	2001	2011	Vzdělanostní struktura	2001	2011
počet obyvatel celkem	10 813	10 277	podíl osob ve věku 0–14	9,8 %	9,1 %	podíl osob se ZŠ	14,6 %	11,3 %
změna mezi 2001–2011	-5,0 %		podíl osob ve věku 65+	27,9 %	27,9 %	podíl osob s VŠ	15,4 %	19,0 %
podíl trvale bydlících	98,3 %	91,4 %	index stáří	285,3	306,8	index vzdělanosti	81,3	94,5

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností	2001	2011
podíl cizinců – celkem	2,1 %	11,7 %	podíl domácností jednotlivců	36,6 %	44,0 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,4 %	10,0 %	podíl neúplných rodinných domácností	25,7 %	25,6 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivita	2001	2011
podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	19,5 %	18,2 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,6 %	7,0 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	19,2 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let	75,0 %	75,8 %

4.14 Sídliště Modřany

Základní údaje:

Městská část: Praha 12

Katastrální území: Modřany

Odbor výstavby sídliště: 1980–1990

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Sídliště Modřany-západ

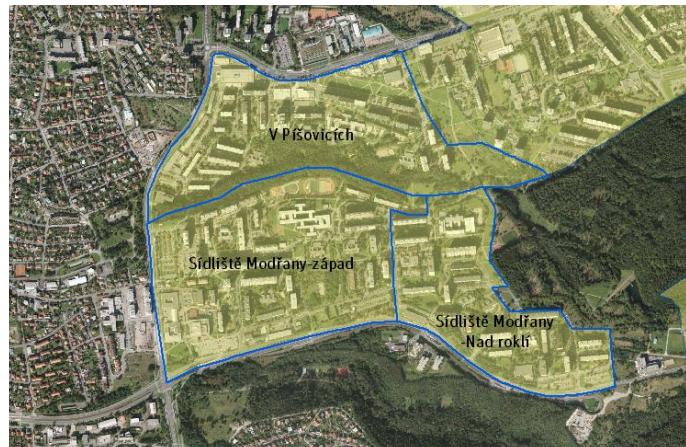
Sídliště Modřany – Nad rokly

V Příšovicích

Počet obyvatele bydlících obyvatel (SLDB 2011): 15 341

Počet všech bytů (SLDB 2011): 6 782

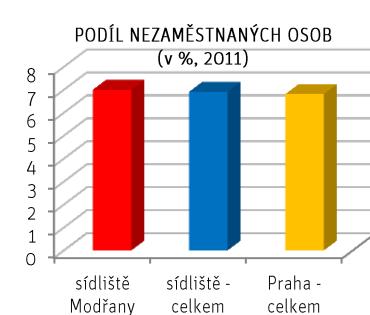
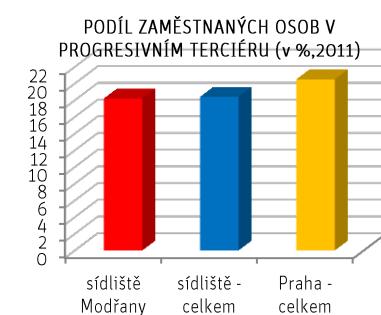
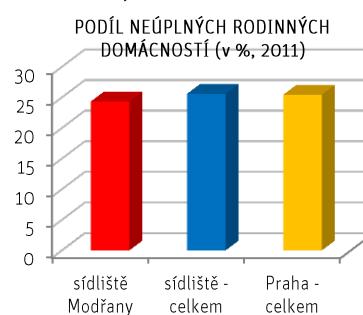
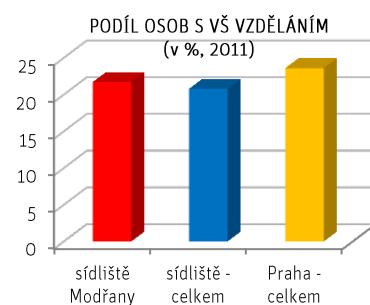
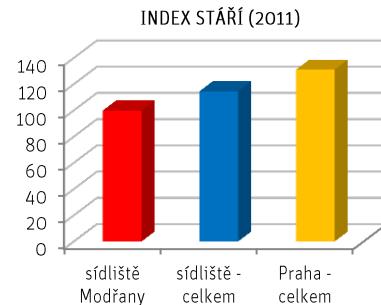
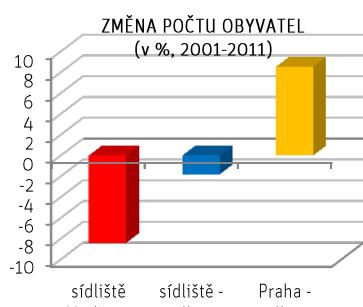
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,26

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	16 738	15 341	podíl osob ve věku 0–14	12,1 %	11,3 %	podíl osob se ZŠ	17,8 %	9,5 %	
změna mezi 2001–2011	-8,4 %		podíl osob ve věku 65+	6,7 %	11,3 %	podíl osob s VŠ	16,7 %	21,7 %		
podíl trvale bydlících	98,6 %	94,8 %	index stáří		55,2	99,9	index vzdělanosti	85,4	103,5	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	2,2 %	10,3 %	podíl domácností jednotlivců	30,5 %	33,4 %
podíl cizinců (bez Slováků)	2,0 %	9,3 %	podíl neúplných rodinných domácností		26,9 %	24,3 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivita		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,9 %	17,7 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,6 %	7,0 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	18,2 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let		75,0 %	75,8 %

4.15 Sídliště Petrovice

Základní údaje:

Městská část: Praha-Petrovice, Praha 15

Katastrální území: Petrovice, Horní Měcholupy

Odbor výstavby sídliště: 1981–1991

Vymezení sídliště podle ZSj:

Petrovice-sídliště

Horní Měcholupy – jih

Horní Měcholupy – západ

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 14 513

Počet všech bytů (SLDB 2011): 6 002

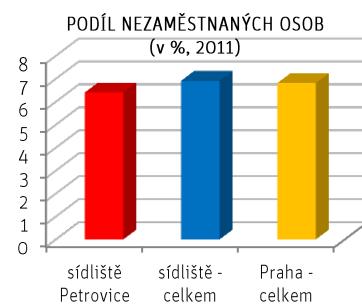
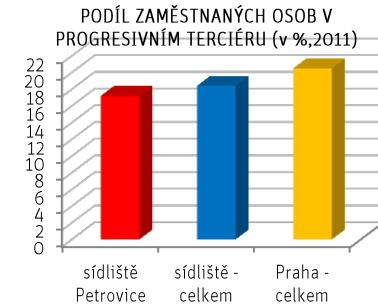
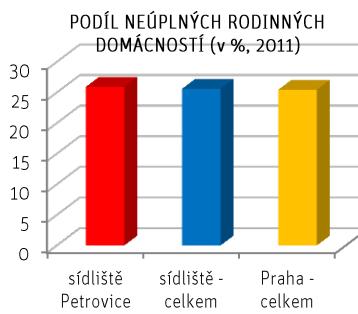
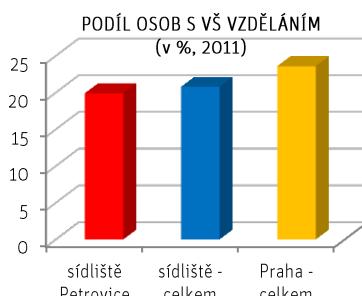
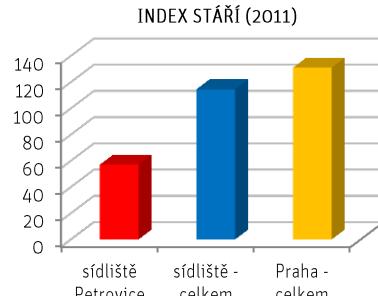
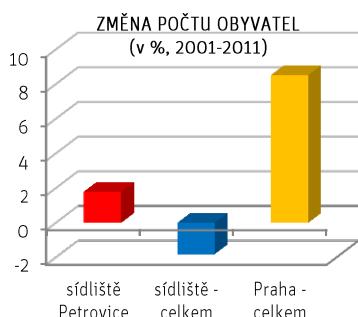
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,42

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	14 254	14 513	podíl osob ve věku 0–14	22,0 %	14,0 %	podíl osob se ZŠ	18,2 %	15,5 %	
změna mezi 2001–2011	+1,8 %		podíl osob ve věku 65+	4,9 %	8,0 %	podíl osob s VŠ	11,8 %	19,9 %		
podíl trvale bydlících	98,9 %	95,9 %	index stáří		22,2	57,1	index vzdělanosti	81,3	99,0	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	2,0 %	7,7 %	podíl domácností jednotlivců	27,0 %	29,4 %
podíl cizinců (bez Slováků)	1,7 %	6,3 %	podíl neúplných rodinných domácností		27,5 %	25,9 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,2 %	15,8 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,4 %	6,4 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	17,2 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let		76,2 %	74,7 %

4.16 Sídliště Prosek

Základní údaje:

Městská část: Praha 9

Katastrální území: Prosek, Střížkov

Období výstavby sídliště: 1964–1972

Vymezení sídliště podle ZSj:

Nový Prosek, Starý Prosek, Střížkov-Lovosická, Střížkov – Lovosická-jih, Střížkov-Rumburská, Střížkov-východ

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 23 426

Počet všech bytů (SLDB 2011): 11 326

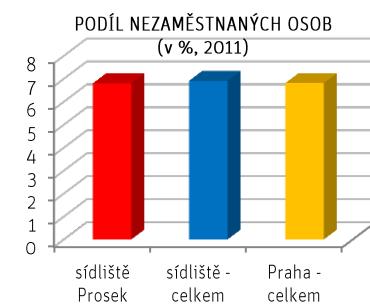
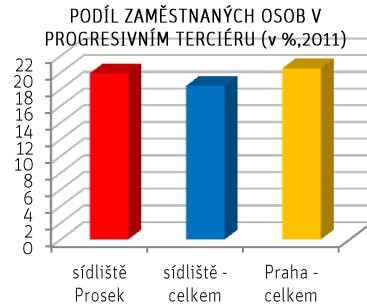
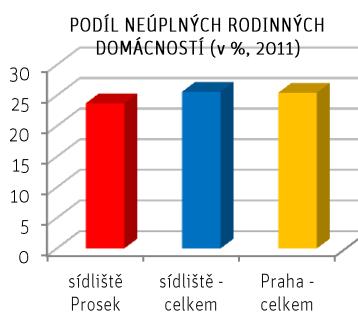
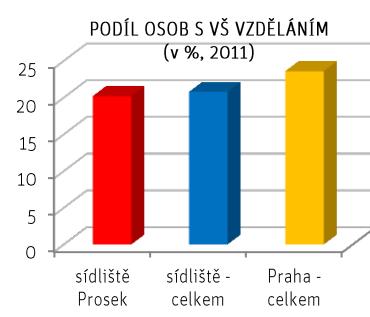
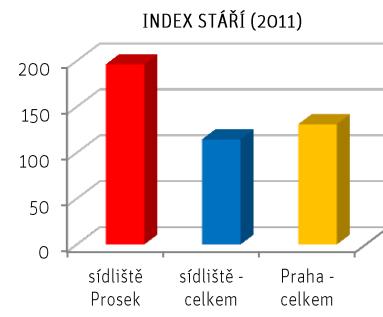
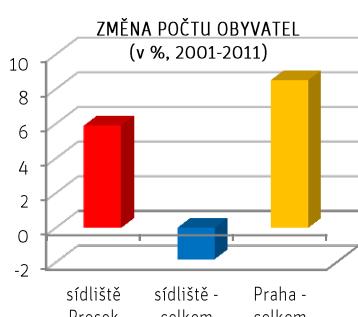
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,07

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	22 120	23 426	podíl osob ve věku 0–14	11,0 %	12,1 %	podíl osob se ZŠ	12,4 %	11,2 %	
změna mezi 2001–2011	+5,9 %		podíl osob ve věku 65+	15,3 %	23,6 %	podíl osob s VŠ	16,9 %	20,2 %		
podíl trvale bydlících	98,6 %	91,9 %	index stáří		139,0	196,2	index vzdělanosti	86,9	97,3	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	2,4 %	12,6 %	podíl domácností jednotlivců	37,4 %	39,0 %
podíl cizinců (bez Slováků)	2,2 %	10,9 %	podíl neúplných rodinných domácností		25,3 %	23,7 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	18,9 %	18,5 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	4,9 %	6,8 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	19,9 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let		77,4 %	74,2 %

4.17 Sídliště Řepy

Základní údaje:

Městská část: Praha 17

Katastrální území: Řepy

Odbor výstavby sídliště: 1978–1989

Vymezení sídliště podle ZSJ:

Sídliště Řepy I

Sídliště Řepy II – jih

Sídliště Řepy II – sever

Počet obvykle bydlících obyvatel (SLDB 2011): 20 840

Počet všech bytů (SLDB 2011): 8 962

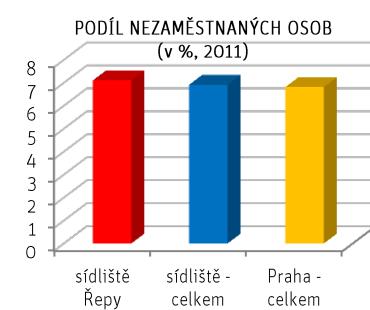
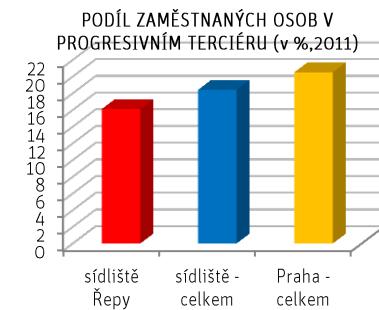
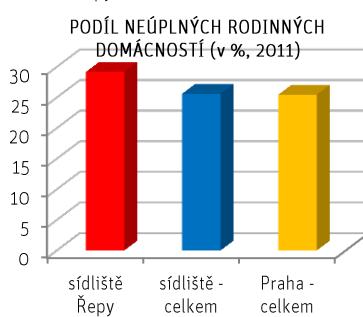
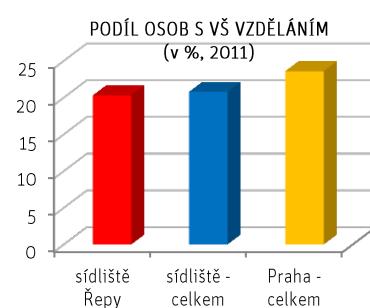
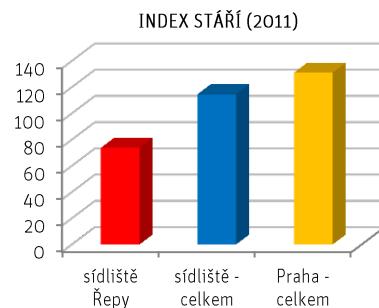
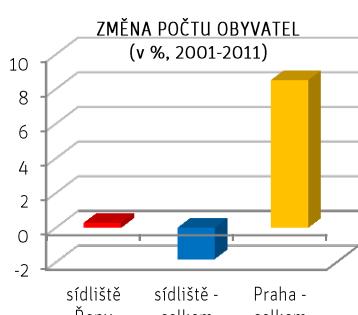
Počet obyvatel v přepočtu na byt: 2,33

Vývoj počtu obyvatel	2001	2011	Věková struktura		2001	2011	Vzdělanostní struktura		2001	2011
	počet obyvatel celkem	20 771	20 840	podíl osob ve věku 0–14	18,8 %	12,3 %	podíl osob se ZŠ	16,6 %	11,4 %	
změna mezi 2001–2011		+0,3 %		podíl osob ve věku 65+	6,1 %	9,1 %	podíl osob s VŠ	17,6 %	20,3 %	
podíl trvale bydlících	98,0 %	93,3 %		index stáří	32,7	73,7	index vzdělanosti	88,8	98,7	

Struktura obyvatelstva podle občanství	2001	2011	Struktura domácností		2001	2011
	podíl cizinců – celkem	3,0 %	10,7 %	podíl domácností jednotlivců	30,3 %	33,2 %
podíl cizinců (bez Slováků)	2,6 %	9,6 %	podíl neúplných rodinných domácností		27,6 %	29,2 %

Struktura zaměstnanosti	2001	2011	Nezaměstnanost, ekonomická aktivity		2001	2011
	podíl zaměstnavatelů a OSVČ na počtu zaměstnaných	16,7 %	15,3 %	podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu	5,3 %	7,1 %
podíl osob zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru (NACE 62–74)	X	16,1 %	podíl ekonomicky aktivních osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let		76,0 %	73,0 %

Seznam použitých zdrojů

BURCIN, B., ČERMÁK, Z., KUČERA, T., ŠÍDLO, L. (2014), *Prognóza vývoje obyvatelstva území hl. m. Prahy a odhad náhradové migrace na období do roku 2050*. Praha.

ČSÚ (2013), *Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – hlavní město Praha, analýza výsledků*. Praha.

MAIER, K. (2003), *Sídliště: problém a multikriteriální analýza jako součást přípravy k jeho řešení*. Sociologický časopis, Vol. 39, No. 5: 653–666.

MHMP – SEKCE ÚTVAR ROZVOJE HL. M. PRAHY (2001), *Analýza regenerace pražských panelových sídlišť*. Praha.

MHMP – SEKCE ÚTVAR ROZVOJE HL. M. PRAHY (2002), *Celoměstská koncepce regenerace pražských panelových sídlišť*. Praha.

MPSV (2014), *Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020*. Praha.

NĚMEC, M. (2011), *Analýza stavu oprav a rekonstrukcí bytových domů alokovaných ve velkých sídlištních celcích hl. m. Prahy. Útvar rozvoje hlavního města Prahy*, Praha.

NĚMEC, M. (2014), *Územní analýza aktuálních developerských projektů zaměřených na výstavbu bytových domů v hl. m. Praze (2014)*. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.

SÝKORA, L., BRABEC, T., MATOUŠEK, R. (2013), *Sídelní segregace v MČ Praha-Libuš*. Univerzita Karlova v Praze, PřF, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů. Praha.

TEMELOVÁ, J., NOVÁK, J., OUŘEDNÍČEK, M., PULDOVÁ, P. (2009), *Budou česká sídlišti místy bydlení chudých?* ERA 21, roč. 9, č. 1, s. 53-54.

Hlavním použitým informačním zdrojem, bez kterého by tato analýza nemohla vzniknout, byly podrobné databáze výsledků ze SLDB 2001 a 2011 za jednotlivé základní sídelní jednotky v hl. m. Praze. Děkujeme pracovníkům Českého statistického úřadu za poskytnutí těchto databází, jmenovitě panu RNDr. Tomáši Mládkovi, vedoucímu oddělení informačních služeb Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze.

Seznam schémat, tabulek a grafů

Schémata

Schéma č. 1: Index změny počtu všech sečtených obyvatel na pražských velkých sídlištích mezi SLDB 2001 a 2011 (rok 2001 = 100)	11
Schéma č. 2: Index stáří populace velkých sídlišť v Praze (SLDB 2011).....	14
Schéma č. 3: Index změny podílu osob ve věku 65+ na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011 (r. 2001 = 100).....	14
Schéma č. 4: Podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (2011)	17
Schéma č. 5: Podíl osob starších 15 let se základním nebo neukončeným vzděláním na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (2011).....	18
Schéma č. 6: Podíl cizinců na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť (SLDB 2011)	20
Schéma č. 7: Podíl domácností jednotlivců na celkovém počtu hospodařících domácností v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011).....	22
Schéma č. 8: Podíl neúplných rodinných domácností na celkovém počtu hospodařících rodinných domácností v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011).....	22
Schéma č. 9: Podíl nezaměstnaných na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011).....	24
Schéma č. 10: Podíl zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) na celkovém počtu zaměstnaných v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011	26
Schéma č. 11: Podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných osob v rámci velkých pražských sídlišť (SLDB 2011).....	27
Schéma č. 12: Index změny prognózy počtu obyvatel na pražských velkých sídlištích mezi lety 2014 a 2020 (rok 2014 = 100)	31

Tabulky

Tabulka č. 1: Kategorizace sídlišť lokalizovaných na území hl. m. Prahy (2001)	8
Tabulka č. 2: Vymezení analyzovaných sídlišť na základě ZSJ	9
Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel velkých pražských sídlišť v období 2001 a 2011	10
Tabulka č. 4: Změna indexu stáří a podílu obyvatel ve věku 0–14 let a 65 a více let na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011	13
Tabulka č. 5: Změna podílu osob se základním a vysokoškolským vzděláním v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011	16
Tabulka č. 6: Změna počtu a podílu cizinců ve velkých pražských sídlištích mezi lety 2001 a 2011.....	19
Tabulka č. 7: Změna podílu domácností jednotlivců a neúplných rodinných domácností v rámci velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011	21
Tabulka č. 8: Změna počtu a podílu nezaměstnaných ve velkých pražských sídlištích mezi lety 2001 a 2011.....	23
Tabulka č. 9: Změna podílu zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) na celkovém počtu zaměstnaných mezi lety 2001 a 2011 a podíl zaměstnaných v odvětvích progresivního terciéru na celkovém počtu zaměstnaných v rámci velkých pražských sídlišť (2011).....	25

Tabulka č. 10: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury	29
Tabulka č. 11: Prognóza počtu obyvatel velkých pražských sídlišť mezi lety 2014 a 2020	30
Tabulka č. 12: Prognóza změny indexu stáří a podílu obyvatel ve věku 0–14 let a 65 a více let na obyvatelstvu velkých pražských sídlišť mezi lety 2014 a 2020	32

Grafy

Graf č. 1: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury	6
Graf č. 2: Změna podílu osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na pražských sídlištích a v Praze celkem mezi lety 2001 a 2011	12
Graf č. 3: Změna podílu osob se základním a vysokoškolským vzděláním na pražských sídlištích a v Praze celkem mezi lety 2001 a 2011	16
Graf č. 4: Typologie analyzovaných sídlištních celků na základě syntetického hodnocení stavu a vývoje sociální struktury (vč. zohlednění období vzniku sídliště)	28

Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2

AUTOŘI

Mgr. Michal Němec, tel.: 236 005 679, e-mail: nemec@ipr.praha.eu (kapitoly č. 1, 2, 4)
RNDr. Tomáš Brabec, Ph.D., tel.: 236 004 476, e-mail: brabec@ipr.praha.eu (kapitola č. 3)

JAZYKOVÁ KOREKTURA

PhDr. Nataša Machačová

GRAFICKÝ NÁVRH TITULNÍ STRANY DOKUMENTU

Ing. Jakub Pechlát

první vydání / 53 stran

© IPR/SSP/STR/OAP, Praha, 2015-03

Analýza vývoje sociální struktury velkých pražských sídlišť mezi lety 2001 a 2011

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

ISBN 978-80-87931-32-5 (PDF)